

The Project Gutenberg eBook of Familjen i dalen: Berättelse, by Emilie Flygare-Carlén

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Familjen i dalen: Berättelse

Author: Emilie Flygare-Carlén

Release date: August 9, 2014 [EBook #46538]

Language: Swedish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK FAMILJEN I DALEN: BERÄTTELSE ***

Produced by Jari Koivisto

FAMILJEN I DALEN

Berättelse

Af

EMILIE FLYGARE-CARLÉN

L. Gust. Rylander
Bazarn & Norrbro.

Stockholm, Hörbergiska boktryckeriet, 1849.

INNEHÅLL:

Förod.
Förra afdelingen:

1. I dalen.
  2. Inom hus.
  3. Ett äkta par.
  4. Kammaren och Loftet.
  5. Den första otåligheten.
  - t. En öfverenskommelse.
  7. Jagten.
  8. Jägaren i skogen och vid hemkomsten.
  9. Köpet.
  10. Två slags gnabb.
  11. Fisket.
- Sednare afdelningen:
12. Sorgen.
  13. En förvisning och ett återseende.
  14. Fången.
  15. Vakten.
  16. En högtid.
  17. Ragnar.
  18. En timmas regering.
  19. Calle.
  20. Syskonen. Slutet.

FÖRORD.

Då jag för elfva år sedan skref mitt första arbete, kunde det naturligtvis icke skickas ut i världen utan förord.

Sedan dess har jag ej vågat vädja till allmänhetens tålmod, ty utan fråga är det för mycket begärdt att en öfverseende läsare skall sysselsätta sig icke blott med författarens verk, utan äfven med honom själf. Men vid närvarande tillfälle, då några ord icke torde vara ur vägen, ser jag mig nödsakad att ännu en gång anlita detta vädjande, likväl med bifogad försäkran att — derest ingen tvingande nödvändighet inställer sig — jag icke på ytterligare elfva år skall återkomma med något förord.

Ett sådant löfte vill egentligen säga detsamma som att aldrig återkomma ... ty hvilken författare skulle ej efter tjugutvå år vara så totalt ammalmodig, att han tryggt kunde skriva hvad som helst utan fara att bli läst!

Men för att icke borttappa detta nu vederbörligen förordade förord, så torde vara skäl att omnämna anledningen till detsamma.

Hvem har ej sett dessa elegant utstyrda skåderätter, som i julveckan presentera sig i de litterära charcuterierna, hvem har ej köpt dem och hvem har ej kastat en nyfiken blick på de grannlåter, hvarmed de äro ornerade.

Men — för att uttrycka oss utan bildspråk — hvem känner ej att hvarje liten bok, som utkommer i och för julen, måste vara "illustrerad" med plancher! Och hvem känner ej att tillverkningen af sådana icke hunnit synnerligen långt hos oss, en omständighet, som föranledt våra förläggare, hvilka äro ett fiffigt slägte, att requirera denna nödvändighetsvara från utlandet!

Må nu ingen rättsinnig människa undra öfver att ett något bizarrt förhållande härigenom uppstår!

Personalen till våra kalendrar och öfriga julböcker kommer nyskapad och — icke nog härmed — äfven fullt färdigklädd från främmande land, och för oss arme författare återstår ingenting annat än att i dessa döda väsenden inblåsa det erforderliga lifvet samt derefter ställa dem i möjligaste bästa harmoni sins emellan, om de än i afseende på såväl varelse som sysselsättningar — ty till råga på allt ha de äfven vissa göromål för sig — synas aldrig så oharmoniska.

Härmed tillgår sålunda:

Förläggaren, d.v.s. egaren af kropparna, vänder sig till någon skriftställare, som han anser i stånd att åtaga sig Promethei befattning, hvarvid han yttrar sig ungefär sålunda:

"Jag har införskrifvit några högst magnifika stålgravyrer, dem jag önskar att få skrifvet öfver, så eller så många ark" (antalet nämnes). "Jag har låtit borttaga den utländska underskriften och ditsatt en svensk — det kan bli en ledning för kapitlen, och jag är viss att då jag vänder mig till er" (bugning å förläggarens och författarens sida), "kan det icke bli annat än bra!"

Författaren tager nu gravyrerna och beser dem med all upptänklig noggrannhet. Dessa liflösa figurer, dem han blifvit ombetrodd att gifva ett slags själar, vilja ej ordna sig för honom — han skakar på hufvudet.

"Det är icke alls svårt!" säger förläggaren, ty såsom den der betalar, känner naturligtvis han bättre saken, än den som tager emot hans penningar.

För min del har jag likväl varit så öfvertygad om svårigheten i denna art af författarskap, att jag hitintills afslagit hvarje dylikt anbud...

Men för några veckor sedan anmodade mig förläggaren af närvarande lilla arbete att skrifva öfver fem plancher. Jag skulle som vanligt hafva svarat nej — händelsen fogade sig emellertid så, att förslaget kom i ett frestelsens ögonblick, och jag svarade ja.

En fransysk författare satt en gång på gården till sitt ännu ofullbordade hus och funderade öfver materialier till en novell, hvilken i sin tur kunde gifva honom materialier att uppbygga den flygel, som ständigt föresväfvade honom. Och hans bön blef hörd.

Sällan råkar väl en svensk författare ut för så stora fantasier som ett hus med flyglar. Men han kan ändå ha sina fantasier, sina nycker, sina stora nycker — och undertecknad hade just nu råkat ut för en sådan.

Man inser då i hvilken grefvens stund ofvanberörde förläggare uppenbarade sig. De små betänkligheter, som ännu qvarstodo å min sida, försvunno helt och hållet vid den solida vältaligheten å hans — en vältalighet, som blef oemotståndlig, då den i perspektiv visade mig min stora nyck tillfredsställd. Jag tyckte äfven att jag på sätt och vis vore förpligtad att en gång skrifva i detta manér, på det att samvetsfrid måtte förlänas åt dem af mina gode recensenter, som förut påstått att jag för honorariets skull författar efter beställning och tumstock, och hvilka sjelfva naturligtvis aldrig skrifva för pengar...

Men, o ve, hvad blir det af min historia på de tillmätta arken, när jag tager bort så stort rum med förordet — och ändå har jag icke sagt allt.

Jag satt der nu med mina plancher i hand och kunde ej begripa huru alla dessa skilda partier skulle sammanföras till någon helhet.

Må läsaren afgöra ... en ung flicka, tydligen ett armodets barn, som nyss badat sina fötter ... en jagt, der tvenne harar och tre personer uppträda på scenen ... ett fiskparti, n:o 1: herrskap ... ett annat dito, mindre förnämt ... och slutligen en fånge i en ruin med ett helt sällskap utanför fång-gluggen ... sannerligen tror jag icke att jag måste hafva öfvergifvit alltsammans, derest icke fruntimret på första fiskartaflan (den ståtliga frun med parasollen) erinrat mig om ett af dessa egna besök, hvarmed jag och förmodligen äfven andra författare understundom hugnas.

Ifrågavarande besök hos mig var af en medelålders dam, hvilken, sedan tillbörliga helsningar blifvit vexlade, helt naivt öppnade samtalet med följande fråga:

"Jag skulle ödmjukast höra åt hur mycket det kostar att få beställa mina lefnadsöden — jag vill ändtligen ge ut dem på trycket."

Alltid "beställningar"!

Men hvad den originella fruns vidkom, måste jag beklagligtvis afsäga mig den, ett missöde, det hon likväl icke lade värre vid sig än att hon liberalt skänkte mig sina muntliga lefnadsöden, i förhoppning att — såsom hon sade — de ändå någon gång kunde komma fram.

Dessa så kallade öden voro emellertid icke särdeles märkliga: ett tidigt giftermål med en gammal man, som skänkt henne rikedom och lycka ... ett sednare giftermål med en ung man, den der uppgrumlat hennes "fridskällor" ... slutligen en stor makalös chikan, för hvilken hon varit ett mål, hon, dygden sjelf ... men så hade hon ock efter denna "grufliga" tilldragelse vederbörligen hållit sin man — den sednare, förstås — i korta tyglar.

Midt under farten af sina eviga "jag och Fabian" och "Fabian och jag" lät hon här och der framskymta några bipersoner boende i "dalen" — dalen hade tydligen gjort henne stor förtret och förekom alltjemt i historien, hvilken äfven omrörde en systerson, som otvifvelaktigt skulle hafva rättfärdigat allt hvad han

lofvat, derest icke den dumma dalen funnits.

Intill närvarande stund, då frun på ena fisk-planchen erinrade mig om frun, som ville beställa sina lefnadsöden och hvilken också mycket ordade om jagt och fiske, hade jag totalt bortglömt hela berättelsen. Men nu syntes mig att den värda damen och hennes bipersoner — blott med den förändring att hon sjelf trädde i skuggan för dessa — rätt väl kunde afhjelpa den förlägenhet, hvaruti jag befann mig i afseende på min tillärnade bok.

* * * * *

Efter denna redogörelse skyndar jag att begagna den tid, som herrar *Östlund & Berling* — mina för närvarande ende förläggare — artigt tilldelat mig. Det är nemligen till märkandes att herr *Rylander* af dem *lånat* undertecknad, som han förbundit sig att med görligaste första återställa ... och man dömme huruvida detta är nödigt, då samma undertecknad på nyåret skall ha äran att från de förstnämdes officin utsända en roman "i tre delar", likväl — utan förord.

Stockholm i September 1849.

Emilie Carlén.

FÖRRA AFDELNINGEN.

Nog går det, arma barn, ännu
För dig i tysthet an ...
... ..
Din sommar förestår: jag vill dig lära
Hur du skall lefva den förnöjd och säll.

Franzén.

1.

I dalen.

I vår gamle gode fader la Fontaines böcker finnes alltid en tjusande dal, idylliskt ljuf och evigt blomstrande, liksom språket hos de utvalda varelsor, med hvilka han befolkat den; och om hjeltinnan i ett sådant litet Arkadien heter det alltid utan återvändo:

"Der står den sköna flickan så oskyldig och from som dalen och hennes moder, hvilken uppfostrat henne."

Men jemte de goda menniskor, som här äro bosatta, finnes också ett ondt väsende, hvars lurande öga spejar efter rof, och det onda ögat har vanligen mycken tur i den vägen, ity litet vore att säga om det goda, ifall det onda ej gånge en lifligare skiftning deråt.

Det är just i en sådan lafontainsk dal — belägen på en af Venerns stränder — som vi nu befinna oss, och nästan intet enda parti på taflan saknas.

Först och främst hafva vi ett litet rödmåladt hus med spegelblanka fönsterrutor, och mot ena rutan stöder sig makligt en vidlyftig murgröna med nedfallande stänglar, hvilka bilda liksom ett halsband kring den antika svarta katten, som låter sin lilla trubbiga nos hvila mot andra rutan, hvars solvarma glas för katten är detsamma som vinterbrasan för gubben.

Inne i stugan träffa vi äfven "den gamle morfadern" jemte en ung sonhustru och några stycken barn... Men härom sedan.

Från stranden, der ett par fiskarbåtar gungade i vassen och der barnen plögade bygga sina hus och låta sina barkbåtar segla, gick en vacker hvit sandbacke uppåt huset. Men på andra sidan af detta tog grönskan vid: här började dalen utbreda sina milda dagar och skuggor; här vexlade kullar och potatisland, ängsbitar och åkerlappar; här pinglade "gullstjernans" (kossans) bjellra, vänligt ackompanjerad af lammens bekanta melodier och hundens allvarliga signal, då han jagade tillsammans kossan, lammen och ett par silfverhvita getter, som lekande foro öfver alla marker.

Lyckligtvis sträckte sig markernas omfång icke längre än att Karo kunde hålla reda på sin hjord.

Längst ned i dalen, under skuggan af några löfträd och en liten klippa, uppsprang en källa med det kristallklaraste vatten, och till den källan kom alla aftnar en ung flicka, "oskyldig och from som dalen och hennes moder, hvilken uppfostrat henne."

Men sedan flere år egde icke den stackars Nanny någon mor. Moderns plats ersattes likväl af en svägerska, som var för Nanny på en gång syster, vän och mor.

Nanny hade nyss fyllt sexton år, men såg dock ut att vara knappt femton.

Hon syntes ej röd och frisk om kinden, såsom unga flickor bruka vara, ej heller tydde hennes ansigte på ungdomens lätta sorglöshet. Det var vemodigt och drömmande, detta goda och milda ansigte, och vemodet passade väl tillsammans med den rena blekheten på hennes kind, hvars hy i lenhet och finhet liknade pingstliljans.

Nanny var ett barn af fattigdomen och tillhörde den människoklass, som i många afseenden är sämre lottad än de fleste andra, emedan medlemmarna i dess familjer — då nemligen en sådan familj händelsevis råkat komma ensam emellan tvenne andra klassers af miljer — blifva ansedda som ett slags parias, hvilka icke kunna upptagas på hvarken den ena eller andra sidan ... vi mena den klass, som vanligen benämnes "fattigt half-herrskap."

Öfverhufvudet för den ifrågavarande lilla släkten hade i sin ungdom varit ärnad för en helt annan ståndpunkt i lifvet än den, hvarpå han nu befann sig.

Frukten af en olaglig förening, kom han ut i verlden med lånadt namn, men dock med ganska goda förhoppningar, ty det var afgjort att hans far — en förnäm man — skulle på dödssängen viga sig med sin älskarinna och adoptera sonen, hvilken då kunde emotse en jemnad bana.

Men döden, som ej blifvit rådfrågad i denna angelägenhet, behagade en vacker natt utan all förberedelse afskära den förnämne mannens lifstråd, och nu befunno sig mor och son utdrifna ur paradiset, med förtviflan betraktande hur arf, namn och lefnadsställning gingo ifrån dem.

Denna historia är mycket gammal, och icke det ringaste mera ny är heller den, som vanligtvis följer efter: missmod, sträfvan, svikna förhoppningar och slutligen ett dvalligt eller resigneradt lugn.

Modern dog snart. Sonen lefde för att genomgå den skola, som vi nämt och hvilken slutade med det resignerade lugnet och ett giftermål vid 40 års ålder.

Vid denna tid hade Carl Lönner från herre så småningom redan öfvergått till halfherre. Men han födde sig temligen bra, dels med en obetydlig handel, dels ock genom att uppsätta "skrifter" för bönder och fiskare i trakten samt uppgöra deras köp, med mera dylikt.

Hans äktenskapsval, som fallit på dottern af en invalidsergeant, slog lyckligt ut både i afseende på hjertats fordringar och det nödtorftiga lifsuppehållet, ty hans hustru medförde — utom sitt goda hjerta — den jordtorfva, på hvilken han ännu lefde qvar med sina barn.

För det närvarande skola vi emellertid blott sysselsätta oss med Nanny, som drömmande sitter vid källan, der hon badat sina fötter.

* * * * *

Ehuru den milda Juni-aftonen icke hade med sig någon kyla, drog likväl den unga flickan huttrande sin späda kropp tillsammans.

Det var en inre rysning som genomilade nerverna, och ändock visste hon ingenting som kunde göra henne smärta. Men hon hade nyss sett sin svägerska — den starka, goda och förståndiga Magda — dölja och aftorka hemliga tårar, och den stackars sensitivan emottog straxt intryck, ty hon visste att, om Magda gret, det icke skedde utan orsak.

Se här de tankar som sväfvade för Nannys själ, begåfvad med en dunkel poesi:

"Hvarföre är allt i verlden så olika?"

En del blommor äro så enkla och små, att man trampar ned dem, om man ej noga ser sig före. Andra åter växa högt öfver gräset, hafva lysande färger och stora kronor ... dessa äro de rika. De små blommorna, de som lätt trampas ned, äro de fattiga.

"Så är det äfven med fåglarna — de råda också den ene öfver den andre — och med människorna... Vi höra till de fattiga bland dem, och der borta" (hon vände de milda, sorgsna ögonen mot en aflägsen punkt), "der bo de rika ... de äro herrskap ... men herrskapet ser icke oss, och bönderna och fiskarne säga: 'Gudbevars, inte kunna våra barn vara gelikar med mamsell Nanny!'"

"Mamsell, mamsell", upprepade hon efter ett par ögonblicks tystnad, "det är ju ett hån att kalla mig så ... och Magda hette helt visst också hellre kära mor än fru.

"Ack, att vara fattig, är ej det värsta — men att icke ega någon like... åh, det är mycket, mycket bittrare!"

Nanny satt ännu med blicken riktad på den aflägsna punkten — ett herrgårdstak, som höjde sig öfver kullarna — då hennes öra hastigt träffades af ett buller från sidan.

Hon vände sig och fattade blixtnabbt den bakom henne liggande koftan, hvilken hon ej förr med blygsamhetens häftighet kastat på sig — och blygsamheten var så mycket mer påkallad som det trånga linnet under badningen remnat och lemnat en del af axeln bar — än hon till sin obeskrifliga undran såg en ung man, klädd i en liten kort rock, med rensel på ryggen och en väldig käpp i handen, hoppa öfver den låga inhägnaden.

En sådan vareelse som denne unge man hade Nanny aldrig sett.

Han hade något både hurtigt och trofast i sitt ärliga glada ansigte, så brynt af solen att det nära nog liknade en zigenares; men det ljus-bruna, lockiga håret — hvilket i rika massor vällde fram under den bredskyggiga grå filthatten, som stolt satt på sned öfver hufvudet — tillförsäkrade genast den häpnad Nanny att hon icke här såg någon af dessa vilda zigenare, för hvilka hon hade en så stor respekt.

Å sin sida syntes vandraren helt öfverraskad att så der oförmodadt finna sig ansigte mot ansigte med källans nymf ... och för denna kunde väl den unga flickan tagas, der hon — draperad i sin tunna blå bomullsklädning, med de små blottade fötterna hvilande på gräset, och det melankoliska ansigtet liksom insvept i slöjan af det långa guldfagra håret blygt sänkte sina allvarsamma ögon för den kommandes nyfikna, men vänliga blick.

"Förlåt, min lilla vackra najad!" sade främlingen glädtigt. "Det ser ut som om jag råkat på afväg — jag tycker dock att jag gått så som man visat mig."

"Hvart skulle herrn då gå hän?" frågade Nanny med en röst, den naturen förlänat så mycket behag som en röst kan ega.

"Till Almvik."

"Ack", svarade flickan, i det hon kastade en egen blick på renseln, "jag trodde att herrn icke var af herrskapsbörd."

"Men, bevars, min lilla dryad — ty jag är icke rätt säker på hvad jag bör anse dig för — är mitt ansigte en så dålig rekommendation, att det ej låter mig gälla för folk, emedan jag går med rensel?"

"Är det då blott herrskaps-menniskor som kallas folk?" frågade Nanny, och den solskensstråle, som kommit att upplysa hennes ansigte, lemnade rum för en viss modfällighet.

"Aj, min gudinna — ju mer jag betraktar dig, dess högre stiger du i graderna — hvad du sätter åt en stackars vandrare... Men himlen bevar mig från att göra dig sorgen, mitt barn! Ifall den saken kan trösta dig, så må du vara säker om att ingen högre än jag önskar att alla menniskor vore likar."

"Är det visst det?"

"Som amen i kyrkan... Men säg mig, hur heter du?"

"Nanny ... *Nanny i dalen* kallar mig folket."

"På min heder, låter icke det helt poetiskt... Nå, kallar man dig ingenting annat?"

"Mamsell Nanny säga de också ... men det smärtar mig, ty vi äro fattiga."

"Aha, jag tyckte väl jag att det aldrig hängde rätt ihop att du kunde vara en bondflicka. Men ursäkta

min förtrolighet jag var osäker!"

"Förtrolighet?"

"Nå, jag sade ju du."

"Det lät så godt!"

"Kan väl vara, men hädanefter säger jag mamsell Nanny."

"Träffas vi då flera gånger?"

"Jojo, det är nog troligt — vi bli grannar."

"Herrn skall då bo på Almvik?"

"Ja, åtminstone några veckor och kanske sommarn öfver... Men följ mig nu ett litet stycke och visa mig vägen, så är du snäll!"

Nanny sprang upp lätt som en sylf, och der hon nu stod i den korta kjolen och den nätta koftan, väl åtspänd kring det smärta livvet, utgjorde hon en högst behagfull varelse.

Hon gaf ej annat bifall till den unge mannens förslag än att hon satte sina små fötter i rörelse, så snabbt att de knappt vidrörde gräset.

2.

Inom hus.

Den lilla byggningen — till hvilken vi nu vända oss — hade följande inredning:

Nedra bottnen utgjordes af köket och tre rum: en temligen stor hvit-rappad stuga, kallad salen, der den lilla familjen vanligen uppehöll sig, och en kammare på hvardera sidan.

I en af dessa kamrar bodde herr Carl Lönner, den gamle husfadern, i den andra äldste sonen med sin hustru och deras barn.

Öfra bottnen, d.v.s. vinden, egde tvenne afskrankningar, benämnda "kammarn" och "loftet", och dispositionsrätten öfver dessa något luftiga boningar var upplåten åt herr Lönners tvenne yngre barn. Nanny residerade i kammarn, hvaremot loftet innehades af hennes bror Calle, bland grannarna i dagligt tal känd under namnet "fanten" och vid påfallande omständigheter äfven kallad "galne Calle", ehuru man skulle haft svårt att bland de vansinniga påträffa någon så klok som den beskedlige Calle.

Genom hela boningen gick en anda af synbar torftighet, men derjemte fans der ock en anda af trefnad och renhet.

Det löfvade golfvet, de blankskurade borden och den stora syrénqvasten i rosiga muggen på spiskanten voro, då dertill summerades de hvita nät-gardinerna, knutna af Nanny, och det rödrutiga soff-öfverdraget, väfdt af svärdottern, allt bevis hvilka tillkännagåfvo att invånarne i denna boning egde den smak och den fallenhet, som förstår att göra hemmet behagligt med det lilla.

Vid samma tid som Nanny beredde sig att visa den unge främlingen vägen, finna vi den gamle Lönner — en för sin redbara vandel allmänt aktad gubbe — sittande på sängen i sin egen kammare.

Försvagad af år och månget bittert bekymmer, det han ej spårlöst kunnat bekämpa, bibehöll han likväl ännu den mildhet och tåliga fördragsamhet, som alltid utgjort grunden för hans karakter.

Hans långa hvita hår nedföll kring ett ansigte, hvars vackra drag icke voro alldeles utplånade; och under det han med ett uttryck, som förrådde på en gång värdighet och nöje, smackade på munstycket af sin lilla tobakspipa, riktades hans ögon tid efter annan på en ung välväxt qvinna, hvilken satt i gubbens länstol och läste högt ur ett bref, som nyss anländt.

Detta bref, hvilket förde Göteborgs poststämpel, var från den gamles äldste son, den unga qvinnans man, styrman Ragnar Lönner, som för tre månader sedan tagit farväl af de sina.

Under det läsningen fortgick, lekte i ena hörnet af rummet trenne barn, hvilka kommit i batalj om eganderätten till en stackars vindtorkad gädda.

I andra hörnet satt Calle — en lång yngling med ett obeskrifligt småroligt och enfaldigt ansigte — och blickade under lugg, än i taket och än på barnen, allt medan han ändå ganska väl lyssnade till hvad svägerskan läste, ty Calle var icke så enfaldig som folket trodde, fastän han ständigt småskrattade på sitt eget sätt och icke tog sig af någon annan lärdom än att sköta jordtorfvan, på hvilken han uppväxt.

"Magda", sade gubben, i det han kastade ett nytt kärleksfullt ögonkast på sin sonhustru, den raska och ömsinta Magdalena, "jag menar att du läser om brefvet en gång till — det är son, som har hjertat på rätta stället!"

"Än man då!" svarade Magda, och en lätt rodnad kom att ytterligare höja rosorna på hennes friska kind.

"Man också, det förstås, och bror se'n... Läs om brefvet — det blir icke mindre roligt att höra det för tredje gången, då Nanny kommer hem."

Sonhustrun, som ännu icke hoplagt den kära skrifvelsen, började den genast ånyo, och i rösten låg både stolthet och glädje, då hon läste följande:

Älskade och kära Magda, min trogna vän och ömma maka!

När du bryter det här brefvet, så vet jag visst att du önskar att du hade vingar för att flyga till Masthugget i Göteborg, och om jag finge se dig komma i luften med alla våra små guds englar (Herren hålle sin hand öfver dem!) rundt omkring dig, så tror jag att jag måste gråta, ty ingen manhaftighet stode emot den synen, och straxt kastade jag mig emot dig för att fånga både dig och dem.

Men nu fångar jag endast mina egna tankar, för att sätta dem i den rätta kursen, och så styra de åter till dig, Magda lilla, med helsningar och underrättelser att jag välbeställd, efter god resa och vid god helsa, är kommen till Göteborg med briggen Sara Christina den 8:de i denna månad.

Jag hoppas att far blifvit uppkryad af sommarluften och gröngräset — det är så friskt och vackert hemmavid, och du och Nanny göra nog, mina böner förutan, allt hvad I förmår att ställa väl till för far och att muntra honom, när han är kraslig till humöret och helsan.

Då vi lågo i Kanalen, hade jag en grufsamt stygg dröm. Men drömmar rinna som strömmar, och jag hoppas att intet annat kan vara för handen än lite bekymmer såsom vanligt vid denna tiden.

Våren är alltid värst, emedan vintern tagit med sig hela den förtjenst, som på hösten kommit in.

Nånå, vi äro också många munnar. Gud välsigne barnen — när de bli stora, sträfva de för oss tillbaka — och jag (det såg du nog) blef liksom glad för lille Manne som för lille Konrad, fastän två kommit emellan, och skulle vår Herre äfven nästa år skicka oss en likadan gåfva, så fäller jag icke modet ändå.

Jag hade ärnat att innesluta något penningar i brefvet, men min själ får jag icke vänta tills Jon Jonsson, som är här med sin skuta, reser hem i nästa vecka, ty jungman Rask — med hvilken jag skickar in detta till posten: sjelf kommer jag icke ifrån, emedan det är under lossningen — är icke så alldeles att lita på, om han råkar på någon krog: han kunde nog i ovarsamheten tappa brefvet.

På förhand säger jag ifrån att det blir helt lite kontanter denna gång, men i stället är det varor, som jag lyckats smugla med mig in. Jon Jonsson har lofvat att föra också dem med sig hem, och så faller det sig åter en liten vinst på handeln. Det är socker, kaffe, tobak, bomullsgarn och en packe dukar.

Du, kära Magda, tar den förnämsta, half-shalen, som ligger ofvanpå. Nanny skall ha den der näst i ordningen, och Calle den blårosige näsduken i botten.

Åt far följer en kagge rom, samt lite smått åt barnen.

Du tror aldrig — men det tror du ändå — hur roligt det är att neka sig sjelf allt som är möjligt, för att tänka på dem, som hemma gå!

Gossarna säga att jag liknar en tiger om bord, och visst nog är jag icke sådan till sjös som jag är i brefvet till dig, eller när jag är hemma hos dig. Men så har jag också ofta nog anledning att vara uppbragt af stor ledsnad, då jag ser pojkar — dem jag älskar liksom

lemmar af mig sjelf, ty i manövrerna ha de få sina likar — i hvarenda hamn supa upp mer än hälften af hyran, den de behöfde gömma hem, de liksom väl som jag. Men det lönar icke att predika, fastän jag aldrig kan låta bli det, och oss emellan, fins ingen af dem som icke i en knapp vändning ville våga lifvet för den der tigern — nånå, de veta att icke heller han skulle besinna sig på att, om det så gällde, slita dem ur sjelfva hafsfruns armar.

Men hör på, Magda lilla, till sist ett ord apart!

Jag är icke så fin och kunnig af mig jag som far varit i sina dagar, men jag har ändå vett och ömma känslor, och jag vill icke mera såra dig, än jag ville gå åstad och göra en skamfull gerning. Men det är så, bör du veta, att någon ringt för mina öron om en viss man, som jag förr en gång haft lust att vrida om nacken på, emedan han, under det vi sutto i Guds hus, oftare såg på dig än på presten.

Men får jag, när jag kommer hem, förnimma att smilurn på Almvik kastat sina nät i mitt farvatten, ja, har han bara tittat åt den leden, så må han skylla sig sjelf. Nå, jag litar på dig som på gull — det var icke annat jag ville säga.

Och nu farväl, mitt hjerta och min blomma!

Du skall framföra alla ömma helsningar till far först och sist och så till syskonen och barnen från

din
trogne
man
Ragnar
Lönner.

P.S. I klara stillsamma nätter, då jag har vakten, ser jag dig gunga i kölvattnet efter fartyget. Men är det dimma och mörker, då tittar du fram rakt vid min sida, och ljuset från nakterhuset lyser då så innerligt vackert på dig. Jag ser också lille Konrad som en stor fyr geschvindt springa i vanterna — men nu får jag belägga, annars, märker jag, går jag åter till segels.

Då Magda läste den afdelningen i brevet, som hennes Ragnar kallat ett ord apart, sväfvade hon på rösten, och så hade hon äfven gjort, då hon läste samma sak förra gången.

"Jag ville önska", yttrade hon, innan gubben hann säga något, "att Ragnar skickat penningarna i brevet! Det är nu öfver tre veckor som far icke smakat annat än fisk, bröd och potatis — ack, den som kunde skaffa lite kött!"

"Åh, prat, barn — fisken är en välsignad föda."

"Men kraftlös. Jag vet ej hvad jag ville ge till, om jag hade en orre eller en hare — det vore väl icke hela världen. Men hvem törs tänka på det: allt skall till herrgården!"

"Gud gifve att vi ej hade värre från herrgården, än det att de behålla hvad som icke är för fattigt folk!"

"Nå, det vet jag visst — när Ragnar är hemma om vintern, skjuter han ju till månet godt mål!"

"Ja, men jag säger att Ragnar, som gjort hemgång på Almviks egor, må vara glad om ej patron stjäla sig in på hans tillbaka! Det är icke nu så som det var den tiden, då Almvik var i sitt gamla herrskaps ego."

Medan svärfadern och svärdottern så språkades vid, gaf ingen akt på "fantén", hvars ansigtsmuskler rycktes af och an — om till skratt eller gråt, var ej så godt att säga. Han sänkte derefter hufvudet i handen, men genom fingrarnes galler framlyste ett par stora ögon, som ständigt riktades mot samma mål, och detta mål var Magda.

"Jag skall icke längre låtsas som om jag ej förstode far!" svarade hon med en röst af kufvad harm. "Det är nog sant att han blifvit närgångnare i både ord och blickar, än han tordes i vintras, då Ragnar var hemma. Men frukta ingenting, far: jag är allt densamma som reder mig!"

"Och när du säger det, qväfver du ändå tårarne... Den dåliga menniskan!"

"Ja, nog är han det alltid ... men, som sagdt, det är icke för någon enfaldig dufva som han lägger ut sina giller: jag har både näbb och klor, om det gäller."

"Godt, mitt barn," svarade svärfadern leende, "det är ej för intet du är dotter till en länsman, och en länsman, som tog sin person i akt ändå — men du var uppfödd till bättre än du fick."

"Jag ... så far talar!"

"Du kunde hafva fått till man din fars efterträdare. Han sitter vid gård och grund han, medan du sitter i fattigdom."

"Än se'n, är det icke bättre att ha kärleken med fattigdom, än välstånd utan den? Fins det måntro någon hyggligare styrman i världen än Ragnar? Och så visst blir han kapten, när han får råd att rätt läsa navigation, som han längesedan kunnat vara det, om han icke gift sig, i detsamma han blef styrman. Han har alla dagar varit femton gånger herremanslikare än den tjocke Trystedt, som är en plåga för alla menniskor."

"Gudskelof, när du är nöjd, är allt godt; och om vi nu äro lite i knipan, oaktadt all din sträfvan, så blir det bra igen, då Jonsson kommer. Han måtte väl vara försigtig med varorna!"

Ett sakta ljud från rummet gentöfver förkunnade att den lille vaknat, och genast reste sig den unga modern. Hon var en blomstrande brunett, mera täck än vacker och med en kraftfull bestämdhet i hela sin person.

3.

Ett äkta par.

En knapp half fjerdingväg från den "lafontainska" dalen — emedan de handlande personerna i denna lilla historia till en del ännu lefva, låta vi dalen gå under den pseudonym, som den redan erhållit — således en half fjerdingväg från la Fontaines dal låg den egendom, som blifvit benämd Almvik och hvilken innehades af patron Fabian H., den der för något mer än ett år sedan inköpt den och ditflyttat med sin familj.

Patronen och framför allt patronessan — den högmögende fru Ulrika Eugenia, sedermera på elegantare manér kallad Ulrique-Eugenie — voro begge folk tillhörande den förnäma världen: åtminstone skulle den, som velat öfvertyga dem om motsatsen, haft ett helt och hållet otacksamt arbete.

Mannen inbillade sig vara Brutus den andre, det vill säga att han var fullt säker på att den tid måste komma, då han till handling och kraft skulle uppvakna ur den tröga dvala, den sömnaktiga likgiltighet, hvarur han blott någon gång lyftade sig, när han behöfde undandraga sig sin hustrus tyranniska spira. Men det är att förmoda det stackars Brutus aldrig kom att vakna.

Hvad beträffar fru Ulrique-Eugenie vurmade hon icke blott för qvinnans emancipation, hon hade redan längesedan satt den i verket, och för att gifva ett föredöme till denna samhällsvälgerning, hvilken hon ansåg af oberäknelig nytta, hade hon totalt emanciperat sig från det gamla budet att qvinnan skall vara sin man underdånig och hörsam.

Den der eviga slentrianen att mannen är qvinnans hufvud påstod hon var alltför mycket öfverensstämmande med karlarnes egen fördel att ej vara en uppfinning af dem, som först öfversatt den heliga skrift: hon ville både lefva och dö på att, om hon finge se sjelfva urkunderna, hon aldrig i evighet skulle finna denna enfaldiga fras — något hvaruti hon visst hade rätt.

I orten åtnjöt det rika patronaget stort anseende. Man var förtjust öfver bjudningarne till det vackra Almvik, och Almviks egare sågo gerna främmande, ehuru efter gästernas bortgång ofta nog de mest lifliga scener egde rum, hvarvid likväl frun merendels spelade ensam.

Saken var, att det herrskare-system, som patronessan följde, på intet sätt hindrade henne från att vara lite smått, och icke så lite ändå, betagen i sin mans rosenröda kinder och sömniga ögon. Derjemte var hon dock ytterst rädd att någon annan delade hennes smak. Men om hon led af sin egen svartsjuka, led hon ej mindre af sin mans brist på denna känsla: ännu hade hon i detta fall icke haft någonting att förlåta.

Det är under herrskapets lilla aftonpromenad i trillan — vid middagspromenaden begagnades kaleschen, liksom jagtvagnen uteslutande tillhörde morgonpromenaden — som vi göra deras bekantskap.

Patronen, som före utfartens början fått en allvarsam lexa för det han jemt ville ligga och sofva, i

stället att, såsom det tillkomme honom, hitta på något som kunde roa alla, d.v.s. frun och enda klenoden, lille Eugen Ulrik ... patronen, upprepa vi, var nu föga disponerad att göra sig älskvärd.

Han visste väl att han i allt måste lyda, men likt ett egensinnigt barn, som fått befallning att kvarblifva i skamvrån, tills det ångrat sig, beslöt han att — figurligt taladt — hellre kvarblifva der hela dagen, än godvilligt anse sig öfvervunnen.

Det var ändå en opposition!

Knappt torde det behöfva erinras att herr patronen skulle förhållit sig på annat sätt, om ett annat fel varit i fråga — men nu hade han blott sofvit.

"Bevars," sade frun, som satt der i trillan styf som en solros med parasollen i vädret, "bevars, hvad du är för en älskvärd man!"

Detta ämne hörde till fruns älsklings-temata.

"Jag sköter ju tömmarna!"

"Behöfver du därför sitta som en gårdsgårdsstör?" (Tystnad.)

"Nå, jag måtte säga, du har ett sätt att vara, som icke lär väcka afund ... om någon händelsevis såge oss — det vill säga dig, men icke mig — kunde man lätt falla på den idén att du vore gift med en gammal käring!"

"Nå, kära Ulrique-Eugenie!"

"Kära Ulrique-Eugenie har ej fyllt 38 år ännu, och om du råkar till att vara två fattiga år yngre, så skulle jag tro att det icke borde hindra dina känslor att spela åt ett visst håll."

"Tvertom, min vän, tvertom!"

Patron Fabian log i mjugg.

"Jag vet icke hvad det är för en ton du har, då du säger det der... Hörpå, min älskade Fabian, låtom oss sluta fred! Jag är ej långsint ... din hand, gubben lilla!"

"Du är alltid godheten sjelf, min vän!"

"Tack, du ömma själ... Men vet du hvad jag egentligen skulle säga?"

"Nej, jag gissar ingenting!"

"Jo, ifall du blott kastade ögonen på en annan qvinna..."

"Äh, gudbevars!"

"Ja, du må visst säga gudbevars, ty jag är icke den hustru, som låter trampa sina rättigheter under fötterna!"

"Vet jag icke det!"

"Om du vet det, min vän, skadar det ändå icke att jag säger det: jag skulle rifva ut ögonen på dig, om jag komme under fund med det ringaste."

"Söta Ulgenie!"

Ulgenie var ett af patronessans tillskrufvade smeknamn, som hon tillät sin man att begagna vid ömmare ögonblick, och skulle det vara rätt öfverdrifvet ömt — hon var en känslfull qvinna — hette det "töta Ultenie!"

För denna gång fann patron Fabian det förstnämnda tillräckligt, och troligen fastade sig månet behagligt minne vid dessa tvenne ord, ty den emanciperade damen sänkte ögonen med en utesägligt mild blick på sin man, och sade i förändrad ton:

"Aldrig, gubben lilla, skola vi mera draga ojemnt! Just jemlikheten i äktenskapet gör det till en så angenäm inrättning. Men — för att öfvergå till något annat — det är nu flera dagar sedan du var ute och jagade, min bästa Fabian ... det måste du göra i morgon!"

Som fru Ulgenie nödvändigt ville ha sin man till en annan Nimrod, gaf hon sig ingen ro, om hon ej åtminstone ett par gånger under veckan såg honom i verksamhet.

Han var alls ingen jägare, och just ingen fiskare heller, men då äfven det hörde till patronessans nöjen att för främmande få säga: "den här tjädern, den här haren har min Fabian sjelf skjutit", eller: "den här gäddan har han sjelf fiskat, ty han vet att hans Ulgenie helst äter det han genom sin manliga skicklighet förvärfvat" — då fans ingen annan utväg än att vara både fiskare och jägare, ty en hustru, som arbetar för kvinnans emancipation och i bästa fall för jemlikheten, tål ej att se sina önskningar gäckas.

Emellertid led promenaden till slut.

Patron Fabian hade hela tiden haft i perspektiv sin soffa och sin tobakspipa — han rökte som en muselman och älskade af själ och hjerta den österländska dvalan. Det var blott en sak som han föredrog, nemligen nöjet att speja efter andras hustrur — denne oförnöjde Adams son, som aldrig kunde lära sig att inse sin egen hustrus behag!

* * * * *

"I Guds namn," ropade fru Ulrique-Eugenie, då trillan rullade upp på gården, "hvem är den der hyggelige unge mannen, som kommer ner från trappan ... aldrig kan det väl vara systerson min heller — fast kanhända är det ändå lille Gottlieb?"

"Jo, riktigt: lille Gottlieb, som nu blifvit store Gottlieb, min bästa moster Ulrika!" inföll genast en liflig röst, och i nästa ögonblick kramade den unge främlingen, hvars bekantskap vi redan gjort, den värda frun i sina armar och gaf derefter ett kraftigt handslag åt farbror Fabian, som emellertid var ingenting mindre än förtjust öfver sin hustrus infall att bjuda "den der glopen" till Almvik.

Det vore att befara, antingen att han var en hög som uppsnappade allting för sig sjelf, eller utvecklade han måhända anlag till en husspion, hvilket om möjligt blefve än värre.

När de första glädjebetygelserna (patronen tordes ej annat än också visa glädje), helsningarna och frågorna voro förbi och familjen ordentligen kommit i ro i förmaket, yttrade moster Ulrique-Eugenie, sedan hon nemligen först trugat i den unge mannen, som svettades nog förut, den andra tékopen:

"Nå, min lille Gottlieb, min vackre gosse — du ser bra ut, din skälm — är det verkligen sant, som syster min skref, att du gett dig hit på apostlahästarna?"

"Ingenting kan vara mera sant! Den här gröna rocken är min hvardags-kostym, nota bene då jag icke går i blusen, som är mitt förtroligaste hvardagslag. I renseln befinner sig svarta habiten — och härmed är gaderoben i det närmaste uppräknad. Moster finner att den icke varit synnerligt tung."

"Än linnet då, kära barn?"

"Huru ... linnet — skulle jag förolämpa min egen köttsliga, förträffliga moster genom att föra sådant med mig?"

"Nå kors, sådan befängd och rolig pojke!"

"Du har nu icke mer än fyra realiteter, min son," sade mamma, då vi inventerade denna del af min egendom, "men det betyder ingenting: när du reser hem igen, får du gå på ångfartyg, ty då har du säkert tjugefyra!"

"Jaså, jaså," sade moster Ulgenie skrattande, "jag märker nu klart af hvad slags folk du är!"

"Af hvilket slag då?"

"Af det, som aldrig kommer i förlägenhet, min unge herre!" yttrade farbror Fabian med en ton, beräknad att vara riktigt dräpande.

Det var roligt för honom, stackars karl, att någon gång i sin tur få dräpa någon.

Men Gottlieb var icke den som så lätt blef slagen ur brädet.

"Farbror träffar riktigt hufvudet på spiken!" utbrast han med ett uttryck af tacksam hyllning åt farbroderns omdöme. "Jag misströstar också icke att, just genom den egenskap som farbror omnämde, kunna arbeta mig fram i verlden, ehuru sonen af en fattig kronofogde med stora skulder och en stor barnskara eljest icke synes ha alltför stora utsigter till lycka."

"Men hvilka äro dina utsigter?" återtog patronessan med en mera värdig min.

"Jag har ej mer än en."

"Hur ter sig den då?"

"Min plan är helt enkel. Jag har nu tagit kameral-examen och blir i höst pappas biträde i stället för de båda, som han förut haft — han slipper då föda och löna mer än ett; men jag, som tänker arbeta för tre och i allo bli ett mönster af drift och ordning, hoppas ställa mig så fiffigt hos landshöfdinge-embetet att jag får arrendera tjensten af pappa, som är för sjuklig att sköta den rätt. Längre fram, då han tar afsked, erhåller jag den ... se der min marsch-ruta!"

"Du är en slug gosse, min lille Gottlieb!"

"Åh, kära moster, för att följa den stråkvägen erfordras icke mycken slughet."

"Så vill det åtminstone förstånd till för att icke i unga åren svänga in på galna afvägar eller drömma bort tiden i fåvitsko."

"Nå, hvad drömmeriet beträffar har det ingen fara för den, som icke eger mer än sitt hufvud och sina händer. Skall man ha glädtiga drömmar, så får man icke vara i oro öfver hvad man skall äta, när man vaknar."

"Bra, bra... Går din förnuftiga plan i verkställighet — hvad jag ej tviflar på, just emedan den är enkel och klok — så är det icke blott till ditt eget gagn, utan äfven till dina föräldrars: de få en säker hjälp i dig — du blir alltid en god son."

"Det är just därför, moster, som jag, och ingen främmande, måste bli föreståndare för eller egare af pappas tienst. Hade jag icke tänkt på alla de mina, så skulle jag nog ha gått en annan väg — men han är bra den här också."

"Och du ärnar skänka oss nöjet af ditt sällskap i sommar?" inföll patron Fabian.

"Ja, med farbrors tillåtelse — denna bjudning kom förträffligt till pass vid den ledighet jag nu har."

"Seså, min käre systerson," inföll patronessan i det hon steg upp, "låt oss nu söka ut ett rum åt dig!"

"Systerson, systerson — på min heder, bästa moster Ulrika, se vi icke snarare ut att vara kusiner!"

"Sådan skalk till gosse!"

"Nej, jag bedyrar, att mamma förefaller mig att kunna vara mor åt moster!"

"Nånå, jag var också bara barnet, när hon gifte sig. Hon är äldst, jag yngst — och hela fjorton åren emellan oss göra väl sitt till."

"Och lyckan och rikedom sedan... Stackars mamma: alltid bekymmer, sjukdom, barn, små omständigheter, men — gud vare lofvad — ändå ett engla-tålamod."

"Vår karakter har alltid haft mer likhet än vårt utseende?" sade patronessan med en ömt frågande blick på sin man.

"Ja, min vän, ja, ditt engla-tålamod är en känd sak!"

Patronen visste hvad det småleende betydde, som åtföljt blicken.

"Gode Fabian, du vet att värdera din hustru!"

"Söta Ultenie!"

Systersonens blick flög från den ene till den andre af hans slägtingar.

"Det var mig ett roligt folk det här: jag tror att de leka kurragömma för hvarandra — eller kanske är det för mig ... i det fallet behöfva de icke genera sig: jag låter hvar och en lefva i ro och efter sitt eget behag, blott mam lemnar mig samma frihet."

4.

Kammaren och Loftet.

Såsom man vet var det Nanny som herrskade öfver kammaren, och från lång tid tillbaka utgjorde den hennes lilla helgedom, en helgedom, hvilken inneslöt hennes få, men så mycket kärare skatter.

Nanny var den gamle faderns ögonsten.

Hon var icke blott född flera år efter den yngste af sina bröder, hon var också begåfvad med ett lättfattligt, vekt och djupt känsligt sinne. Hon var så att säga en lefvande ton från de harmoniska drömmar, som gubben en gång hoppats att få se förverkligade.

Nanny, den bleka och späda liljan, kanske dömd att likt vassens liljor borttråna på den ensliga stranden, återförde alltid den stackars Lönner på den tanken, att, om hans far icke inväntat dödsstunden för att uppfylla sina löften och förpligtelser, Nanny, i stället för ett ensamt, måhända snart öfvergifvet väsende, nu varit en rik eftersökt fröken.

Vidare var Nanny gubbens stolthet.

Ty då Ragnar, som tidigt fick lära sig att sörja för sig sjelf, satte sjön och det tunga dagsarbetet — hvilket alltid skedde med gladt mod — framför all öfverflödig kunskap och lärdom, och Calle icke ens begrep mer än hvad som var nödigt för att läsa sig fram för presten, var deremot Nanny den, hvilken med begärlighet lyssnade på faderns ord, då han lärde och förklarade henne saker och händelser, som för hennes omgifning voro främmande.

Och sedan med hvilken begärlighet läste ej Nanny de få böcker faderns bibliotek innehöll!

Hon hade ett tydligt begrepp om historien, hon intresserade sig för eller afskydde de der framställda hjeltarne och hjelteqvinnorna, hon sympatiserade med alla lidande och förtryckta, men hennes oändligt kärleksfulla hjerta kunde ej heller neka sig att sympatisera med de lyckliga, fastän hon alltid måste sucka, då hon läste om dem.

Men sedan hon suckat öfver dessa varelser, som lefvat, suckade hon för dem, som lefde.

Hon fasade — så högt hon än älskade sina syskon — för den dag, då hon skulle förlora sin far, i hvilken hon dyrkade ett slags högre väsende.

Och hon ryste och bäfvade, när hennes tankar kommo att dröja vid den tid, då någon man allvarsamt skulle kasta ögonen på henne — det fans de som redan gjort det — för att utse henne till sin hustru.

Hvem kunde det väl bli, om ej någon bonde ... eller någon skutskeppare ... eller — än värre — någon af socknens handtverkare?

O, det vore omöjligt!

En sådan kärf, rå och kallsinnig man skulle skrämman henne till döds! Huru skulle väl hon bredvid honom våga ens tänka så som förr, huru åt honom kunna meddela hvad hon så ofta i sitt hjerta kände... Nej, nej, hon måste förblifva ogift ... ensam — alltid ensam.

Kanske ingen bonde heller vill ha henne? Hade väl en enda af dem, då hon midsommaraftonen vågat sig till deras dansar, bjudit upp henne! Nej, endast med dumma och blyga blickar hade de betraktat mamsell Nanny — hon var ju ej deras gelike.

* * * * *

Det var aftonen efter den, på hvilken Nanny haft det ovanliga mötet vid källan i dalen.

Hela dagen hade hon med oförtruten flit, ehuru då och då något förströdd af minnet, hjälpt sin svägerska med hushållet, barnen och väfnaden. Men nu hade hon tagit sig ledighet, för att fly upp till sin kammare, der hon var fullkomligt ensam med sig sjelf.

Denna ensamhet var så ljuf.

Utom den lilla pinn-soffan, som var Nannys sofplats, egde denna hennes fristad en liten bokhylla, tre eller fyra blomkrukor, en drag-kista och ett sybord, de begge sednare förfärdigade af Calle, som kunde snickra, då han ville, och han hade fordom velat göra allt åt Nanny.

Men på sednare tiderna roade det honom synbarligen mera att göra allt för Magda.

Magda hade, om hon så velat, kunnat behandla honom som en hund, blott hunden fått slicka hennes hand. Men Magda var god och använde sitt välde endast för att få Calle att dubbelt mot förr hålla i vid utarbetet.

Inom hus var Calle till det mesta barnpiga. De små trifdes så innerligt väl hos honom, emedan han älskade dem, och alla barnen i grannskapet älskade "fanten", som lekte med dem och alltid tog dem i försvar.

Men såg han sina älsklingar undergå den brukliga hus-agan, då kom han i berserker-raseri — det var då han kallades "galne Calle"; ty som han var emot all handgriplig uppfostran, men ej rätt kunde uttrycka sitt system på annat sätt än genom att låta uppfostrarne sjelfva erfara verkan af deras system, så flög han utan försyn på både gammal och ung, och hans starka jernhänder utdelade då med passionerad ihärdighet de slag, hvilka han sedan gråtande erbjöd sig att sjelf i sin tur emottaga.

Men man skrattade blott åt galne Calle och aktade sig så godt man kunde att låta honom se den hemliga delen af uppfostran. Deremot reste ingen bondmor till marknad, bröllop eller begrafning utan att hafva påtingat Calle, den vänlige barnvännen, att titta hem till "ungarna" — då kunde man så tryggt resa.

Calles residens, loftet, hade blott en lafve, ett sönderskuret groft bord och en dito stol, på hvilken Calle alltid satt och vägde, under det han med halfslutna blickar liksom förstulet betraktade den på väggen hängande grönrandiga yllevästen eller någon annan gåfva, som Magda gifvit honom.

Denna aftonstund — medan Nanny betraktade den del af dalen, der källan var belägen — satt Calle på sin nötta stol och blickade under lugg på en brun sten-mugg, som stod framför honom. I muggen befunno sig tvenne stora syrén-qvistar, en hvit och en blå, hvilka spredo en behaglig doft omkring sig.

Sedan han en lång stund sålunda sneplat på muggen, började han så småningom jemka stolen intill bordet, och för hvarje skjutande drog han munnen till ett godmodigt mysande.

Slutligen var han så nära, att, om han nedlutat hufvudet, han ganska väl kunnat lukta på syrénerna.

Men för att verkställa denna manöver, hvilket troligen var hans åstundan, gick han lika försiktigt till väga. Hufvudet sjönk tum för tum, men drogs stundom åter tillbaka. Ändtligen stod han icke längre emot frestelsen, utan begrafde hela ansigtet i blomsterqvasten.

Men hastigt drog han sig tillbaka — han hade fått en tanke, som gjorde hans drag långa och bistra.

Och nyss syntes han likväl vara så lycklig!

* * * * *

Nanny, som stod med sitt lilla vackra ansigte tryckt intill rutan — aldrig hade hennes ringa värld förefallit henne så frisk och grönskande som i qväll — Nanny hörde ej att dörren öppnades och att Calle klef in med sina egna, höga och långa steg.

"Tack!" sade Calle.

Nanny svarade ej; hennes öron lyssnade på återljudet af den röst, som hon i går hört.

"Tack!" sade Calle än en gång.

Nu spratt Nanny till och vände sig om.

"För hvad då?"

"Rosorna, vet jag!"

"Hvilka rosor?"

"Kors!"

Calle började småle och titta i väggen.

"Har du fått några syréner in till dig, Calle, så är det icke jag som gifvit dig dem."

"Jaså — det är väl lill-Kerstin då?"

"Nej, käre Calle du, det är den som är snällare än både jag och lill-Kerstin!"

"Hvem kunde det vara?"

"Magda, förstås!"

"Asch"... Calle klef ett högt steg framåt... "Magda — jo visst ock?"

"Fråga, så får du höra!"

"Åh nej ... men det är så, att jag tycker de lukta så innerligt godt, fast jag aldrig kommer mig till att bryta af dem: de se så vackra ut, der de sitta i sin grönska."

Och härmed vände sig Calle och trefvade öfver vinden in till sitt, der han satte sig på sin stol och började samma sysselsättning som förut, blott med den skillnad, att, då han denna gång upplyfte hufvudet från syrénerna, en ny dagg fallit på dem.

Men nu kom der ett bud från en af grannarna och störde den lycksalige Calle.

En bondmor, som skulle i stor likfärd, anhöll så mycket om en liten handräckning för den följande dagen, och den alltid tjenstvillige Calle lofvade genast, hur många göromål han än hade hemma, att komma och se om barnen.

För att bli rätt välkommen företog han sig nu att skära säfpipor, och allt under det han skar och sjöng — ty Calle diktade också visor — blickade han upp mot den intressanta bruna muggen...

Men hvad gjorde emellertid Nanny?

Läste hon någon bit, såsom hon ofta brukade på lediga stunder? Eller gick hon att drömma vid källan och bada sina fötter, såsom hon gjorde ännu oftare?

Nej, hon var nöjd med sin sysslolöshet, hvilken också slutligen belönades, ty bäst hon stod der vid fönstret och tänkte på ... naturligtvis ... ingenting, fick hon längst bort emellan kullarna och träden se framskymta en grön rock, och slutligen syntes den tätt invid källan.

Rockens egare, den unge mannen med renseln, han, som kallat Nanny sin lilla najad — en benämning, den han trodde att hon icke förstod — kastade sig ned bredvid klippan och började se sig omkring.

Kanske väntade han på någon?

Några ögonblick trippade Nanny fram och åter mellan fönstret och dörren. Hon kände en ganska stark oro: längtan ville drifva henne ut, blygheten höll henne tillbaka.

Hvarför hade hon dröjt så länge med sin vanliga lilla lustvandring? Hon hade ju icke väntat någon!

Slutligen — hur hon funderade — fattade hon dock hatten och ilade nedför trappan.

5.

Den första otåligheten.

Nanny hade hunnit till sista trappsteget, då hennes svägerska med blossande kinder och hastiga steg kom tillbaka från ett ärende i grannskapet.

När hon först fick se den unga flickan, sköt hon halmhatten längre ned öfver ansigtet och ärnade gå förbi henne med lika stor snabbhet som den, hvarmed Nanny stod färdig att flykta ut.

Men Nanny hade ej väl kommit till förstugutröskeln, innan Magda yttrade:

"Hvart går du?"

"Jag ... jag tänkte att gå ut lite."

"Du bör akta dig — bäst det är, blir du stora flickan."

"Än se'n då?" frågade Nanny förundrad.

"Åh, fattiga hederliga qvinnor ha ingen rättighet att gå ut!"

"Hvad säger du?"

"Jag säger att vår Herres sol och vatten och ängar och träd blott äro till för förnämt folk, som kan se alltsammans från vagnar eller vackra segelbåtar."

"Men, kära Magda, du som alltid..."

"Tyst, barn du förstår ingenting du af all den smädelse och allt det hån, som vi qvinnor af en viss klass äro skapade för."

"Icke äro vi väl skapade för det heller?"

"Jo jo ... men vi borde också vara skapade fula som synden för att få behålla åtminstone vår ärlighet — ty på vår blygsamhet tror ingen."

"Store gud", tänkte Nanny, "skulle det der vara sant, så..."

Magda, som för några ögonblick hållit handen hårdt tryckt mot sin brännande panna, upplyfte den nu, och såväl af uttrycket i hennes svarta ögon, hvilkas strålar tycktes kasta ett guldkimmer öfver hennes mörka hy, som af den stolta höjningen på hennes smidiga hals såg man att hon återvunnit väldet öfver sig sjelf.

"Jag oroar dig, stackars Nanny!" återtog hon med en förändrad, mild ton. "Jag kom ej ihåg att du ännu är som en dufva, hvilken knappt lemnat dufslaget. Men jag var ledsen — man blir det ibland, utan att rå för det."

"Var det då ingenting?"

"Jag kan säga att det både var och icke var, och jag vill helst tiga."

"Så tig, kära Magda, och låt oss icke nämna det mer!" sade sakta Nanny, der hon stod på glödande kol och ville ut.

Hon längtade storligen att pröfva om det verkligen vore så farligt för fattiga hederliga qvinnor att gå ut.

Intills i går åtminstone hade det ingen fara haft med sig: ingen hade förmenat henne att njuta af vår Herres sol, vatten, ängar och träd, och aldrig hade någon satt hennes blygsamhet i fråga.

Vid ett annat tillfälle och under en annan inflytelse skulle icke blott nyfikenheten, utan äfven en vida renare känsla, nemligen deltagandet i Magdas bekymmer, hafva kommit Nanny, som så ömt älskade sin svägerska, att påyrka den förklaring, hvilken hon nu ville undvika.

Magda teg.

Nanny smög foten öfver tröskeln. Men — o, ve — nu måste den för andra gången dragas tillbaka, ty i samma ögonblick som Magda vände sig mot dörren för att gå in i stugan, kom gamle Lönner sjelf ut.

"Nanny, barn, bär min stol hit på förstubron! Det är en så välsignadt herrlig afton att jag riktigt vill njuta af den, och om blott icke gikten sutte i foten, skulle jag taga kappen och, med dig till stöd på andra sidan, gå ut."

Nanny rodnade, så att hon kände sina kinder brinna, då hon med en ängslan, den hon ej kunde reda, yttrade sin farhåga att pappa då skulle bli mycket sämre.

"Stackars liten, du är så öm om mig — jag vill heller icke försöka någon promenad ... tag blott hit stolen, så sitta vi här och språkas vid!"

Dessa vänliga stunder, då fadern förtroligt upplät för henne sina tankar, känslor och minnen, hade Nanny alltid ansett som en belöning efter dagens arbete. Men denna gång gick hon icke blott utan glädje att hemta pappas stol: då hon tog sin stickstrumpa och som vanligt satte sig på pallen bredvid honom, drog hon till och med en djup suck.

Gubben märkte emellertid ingenting, kanske derföre att han aldrig kunde hafva gissat att hans ögonsten skulle sucka hos honom.

"Nå", sade han, i det han med välbehag strök sig om det hvita skägget, hvilket gaf honom ett så vördnadsvärdt och patriarkaliskt utseende, "nå, barn, du fröjdar dig väl åt den granna duken, som Ragnar skickar hem?"

"Jag har just icke tänkt på den ån, pappa!"

"Det är sant: ditt sinne är icke i den vägen sådant som Magdas. Hon fröjdar sig som en ung qvinna gerna må göra, då hon får pryda sig med det som är vackert."

"Jag tror nog", svarade Nanny under en lätt förvirring, "att jag också, hvad det lider, kommer att tycka om vackra saker. Jag har så lite vackert, men jag ville väl ha!"

"Se, det roar mig att höra — jag har just varit ledsen för dig ibland, då jag sett den der liknöjdheten, hvilken icke är naturlig för din ålder: den härleder sig endast från det tunga sinne, som du haft allt se'n barndomen."

"Men, pappa, är det icke orätt att vilja göra sig vacker då man är fattig?"

"Vacker — hur kom du att tänka derpå?"

"Magda sade nyss att alla fattiga kvinnor borde vara fula för att få behålla sin ärlighet."

"Magda var icke i sitt goda lynne, då hon sade det — och hon, som så gärna vill behaga sin man, önskar visst icke att hon vore ful."

"Ja, då man har en man, är det väl en annan sak."

"Och hvarför skulle ej den unga kvinnan vilja vara täck för sin far, sina bröder och alla, som se henne ... för sig sjelf först och främst! Det är en oskyldig önskan, hvilken, sålänge den förblifver oskyldig, leder till mer godt än ondt."

"Men när är den icke oskyldig?"

"Det upphör den att vara, när begäret efter fåfänga prydnader och begäret att visa sig skön förändrar hjertat och kommer den fattiga och arbetsamma flickan att försumma arbetet och sina pligter för att uteslutande tänka på det, hvilket bör tjena endast till en liten förströelse... Men detta blir visst aldrig händelsen med dig!"

Nanny svarade ej. Hon sänkte hufvudet, ty hon tänkte att det väl icke heller kunde komma i fråga: hvem skulle någonsin gifva akt på hennes förändring?"

"Till midsommar", återtog den gamle, "får du väl ha den gula silkes-shalen efter din mor!"

Vid detta löfte rann en flyktig ros upp på den unga flickans kind, och hon tog så som hon aldrig förut lett, ty detta leende var en kvinnas, som anar en kommande triumf.

"Pris ske gud", återtog gubben, öfvergående till ett annat ämne. "för all den nåd och lycka han sänder oss! Det har nu en tid varit mycket bekymmersamt, men då Ragnars penningbref och varor komma, råka vi åter i goda omständigheter. Fattigdomen har ett stort godt, som rikedom icke vet af: glädjen öfver ett ringa lycka. Den rike njuter kanske aldrig så som den fattige."

Medan den hederlige gamle Lönner allt mer och mer försänkte sig i sina egna funderingar, vred och vande sig Nanny på pallen och tappade maska efter maska. Det förra ämnet gick väl an, men det här...

Emellertid vågade hon ej nämna att hon ville gå bort. Hvarför vågade hon det ej? Hon frågade sig detta, men kunde ej uppgifva annat svar än det, att hon i går skulle haft så lätt att säga:

"Pappa, jag springer nedåt ängen lite"... Men i dag kunde detta icke sägas.

"Du sitter med hatten på, ser jag — ärnar du dig ut, min flicka?" frågade sent omsider fadern.

"Jag har icke varit utom dörren i dag!"

"Så gå då, spring, roa dig — arma lilla kräk, du har så litet att roa dig åt!"

Kanske var det just dylika uttryck, födda af den arme faderns qväfda bedröfvelse öfver att ej kunna bereda sin dotter något för hennes ålder passande nöje, som orsakade att hon så tidigt kommit att inse det hon hade något att sakna, kommit att inse det hon var ensam och — såsom hon plägade uttrycka sig — utan någon like. Det vissa är att den sällhet, som gubben Lönner beredt sig sjelf derigenom att han i sin dotter bildat sig ett sällskap, hvilket i någon mån erinrade honom om förra tider, lättligen kunde blifva denna dotter till långvarig skada och smärta.

Sådan som hon nu en gång var, skulle hon, ehuru mild, tålig och arbetsam, sannolikt komma att finna sig i ett öfvergifvet tillstånd, vare sig då att en handverkare eller välbehållen skutskeppare — det högsta, som hon i giftermålsväg sjelf kunde tänka sig eller andra tänka för henne — fölle på henns lott...

Begagnande den uppmaning hon erhölet, skyndade Nanny bort lätt som en fågel, hvilken, efter åtskilliga misslyckade försök att återvinna sitt frihet, äntligen helt oförmodadt ser sitt bemödande krönt med en lycklig utgång.

Emellertid var hon säker att den unge herrn icke längre fans vid källan, och nu föll det henne äfven i sinnet hur besynnerligt det var att hon icke omnämnt hela mötet — ja, något så underligt hade aldrig händt henne som att ej komma ihåg det hon träffat en främling: både pappa och Magda skulle nog undra deröfver, när de finge veta det.

6.

En öfverenskommelse.

"Nå, var det icke det jag tänkte!" utbrast vår hjeltinna, när hon fann platsen tom, och betraktade härvid med en viss harmsenhet sin bild i källan.

Aldrig förr hade hon haft håret så slätt och väl ordnadt. Och söndags-förklädet — det hon, under hela den tid hon språkat med Magda och pappa, haft dolt under koftan och hvilket hon påknutit, så fort hon kommit ett stycke ifrån huset — det lönade visst mödan att ha tagit fram det ur dragkistan!

Hon var nära att rycka af sig både förklädet och den lilla silkes-långhalsduken, hvilken hon knutit om halsen, då samma lifgifvande röst, som hon redan lärt känna, ropade henne på afstånd.

Med glad häpnad slog hon upp ögonen, och hvem kom der utför backen — blåsande i ett stort grönt blad, ett aldeles eget slags trumpet, som lät ganska bra — om icke egaren af renseln.

"Kommer du då äntligen, min lilla najad! Jag tyckte vi hade så trefligt i går afse, då du följde mig på vägen, att jag måste hit och se åt om du icke också i afton badade dina små fötter."

"Det kunde kanske anstå en najad att göra i herr-sällskap, men jag..."

Hon afbröt rodnande.

"Huru nu: en najad — du vet då något om najaderna, du mitt barn?"

"Ja, och om dryaderna också!" svarade Nanny nickande och för första gången liksom lite stolt öfver sitt vetande, hvilket eljest ingen utom gamle pappa brydde sig om.

"Du förvånar mig — du har då läst ... låt höra?"

"Åh, något af hvart. Pappa har en stor bokhylla, och jag har sjelf en liten."

"Hm hm", sade den unge kronobefallningsmannen i survivance, "det der är ju aldeles förundransvärdt... Men så berätta mig då hvad du läst!"

"Bryr herrn sig om det?"

"Det hör du väl ... kors, för tusan, mamsell Nanny skulle jag säga. Nå, mademoiselle, låt oss sätta oss ner ... den här gräsmattan är ganska mjuk. Jag vill anställa en liten examen."

"Men jag svarar icke, om herrn kallar mig mamsell — jag tycker att vi bli så främmande då."

"Nå, då skall jag nog akta mig för det... Men låt oss nu komma till början..."

"... med hvad jag kan?"

"Aldeles det... Men hvarför sätter du dig så långt bort?"

"Åh, det är väl icke så fasligt långt heller!"

"Det bevisar att du åtminstone icke kan räkna, min gudinna! Låt höra, hur många alnar är det emellan dig och mig nu?"

"Tre, tänker jag!"

"Stackars liten, du har ju ännu icke hunnit ens till addition! Men jag skall bli din lärare."

"Nå, hur skall det gå till?"

"Så här" ... den unge mannen ryckte hastigt af sig den kring halsen löst virade svarta silkesduken ... "denne utgör ett bestämdt alnmått... Nu börjar jag mätningen, och när jag kommit tre alnar ifrån dig, så..."

"Hvad så?"

"... stannar jag och sätter mig, ty du har sjelf bestämt tre alnar."

Aldrig hade Nanny haft ringaste begrepp om dylik lek.

Hon var ej van att skratta — icke därför att ej Magda, Ragnar och Calle många gånger hade infall att skratta åt och hvilka lockade dem sjelfva till högljudd munterhet — men Nanny, som aldrig haft lust för

glädje, hade högst dragit på munnen, och således var det kanske nu för första gången i hennes lif som ett ungdomligt skratt klingade från hennes lilla täcka röda mun, då hennes lärmästare i räknekonsten, sjelf öfverlemnande sig åt en barnslig munterhet, efter flere förnyade räkningar och mätningar tog i besittning den eröfrade platsen.

"Se så", sade han, helt beqvämt utsträckande sig åt Nannys sida, "nu kan jag åtminstone nå dig!"

"Men", sade flickan, åter allvarsam, ty hon tänkte på Magdas ord, "det vill jag icke!"

"Vill du icke?"

"Nej!"

"Kors, så bestämd du är!"

"Herrn tänkte ju höra hvad jag läst?"

"Det var så rätt det... Nå, icke behöfver du väl gömma handen så der under förklädet: jag skall ej försöka att ta den, om du ej frivilligt räcker mig den."

Nanny smålog och lät de små hvita händerna åter krypa fram, hvarefter hon lade dem i kors öfver knät.

"Först och främst då, mitt barn — du kan börja vid första början!"

"Då jag var helt liten, köpte pappa små historieböcker med kopparstick åt mig, och under det jag läste, förklarade han alltsammans. Sedan, när jag blef lite mer för mig kommen..."

"Nå, hvad blef det då af?"

"Jo, då kom katchesen, som jag just aldrig tyckte mycket om, och derefter bibeln, som jag mycket älskar och gerna läser: Nya testamentet är min bästa glädje. Pappa uttyder det, som jag icke förstår. Och sedan, när jag blir ensam, gråter jag när jag går igenom vissa ställen — men det är ingen sorg i tårarna: jag tänker endast på..."

"På hvad?"

"Jag vet icke om jag bör säga det?"

"Visst bör du det — jag är ju din vän!"

"Nå, så skall jag väl nämna det... Jag tänker på om jag haft den lyckan att lefva i den tiden: kanske hade jag då varit en bland de heliga qvinnorna."

"Jo, ser man på, du är minsann icke så lite äregirig du — kanhända ville du ha varit sjelfva jungfru Maria?"

"Åh!"

Nanny vände rodnande bort ansigtet: det smärtade henne att det låg ett gyckel i den unge mannens fråga.

"Nå, mitt barn, låt oss då hoppa öfver dina helgontankar och dina fromma önskningsar, som verkligen äro mycket olika andra unga flickors, och låt oss komma vidare!"

"Pappa lät mig efter hand läsa historia, geografi på kartor och något naturalhistoria, och så skänkte han mig slutligen en bok om den gamla gudaläran, med hvilken jag ännu roar mig på lediga stunder."

"Gudbevars, du är ju en helt bildad flicka på det sättet... Du skrifver väl äfven?"

"Det förstås, och ritlar lite också."

"Nej, nu blir jag riktigt bekymrad för dig, mamsell Nanny!"

"Hur så?"

"Derföre att jag icke är i stånd att begripa hvad du skall göra med allt det der här i din dal."

"På det har jag också tänkt!" svarade Nanny suckande.

"Kanske är det ändå icke så farligt, när allt kommer till stycket — jag måste förvissa mig om den saken."

Gottlieb började nu på sin unga sällskaparinna ställa frågor härs och tvärs i de ämnen hon uppgifvit, och för allt visste Nanny att göra reda, och det på ett sätt, som visade att hon klart fattat och tänkt öfver hvad hon läst. I mytologien var Gottlieb icke mer hemmastadd än hon.

"Men hvarifrån har då din far, som — efter hvad du nämde i går, då du visade mig vägen — bott på den här jordtorfvan i halfva sin lifstid och födt sig med en ringa handel ... hvarifrån har han sjelf fått sin bildning?"

"Ack, det är en hel historia om pappas ungdom — men den historien är så smärtsam att han aldrig talar derom. Jag vet blott att han den tiden hade stora förhoppningar och att, om de gått i verkställighet, han skulle ha blifvit en förnäm man; men det var något viktigt dödsfall som ändrade alltsammans."

"Jag måste titta in i ert lilla hem och helsa på din far — tror du att han tar väl emot en sådan här ung främling?"

"Ja, helt visst, och Magda också!"

"Din svägerska — nå godt, jag kommer en af dagarna... Men hör på..."

"Jag hör nog!"

"Eftersom olyckan redan skett..."

"Hvilken olycka?"

"Kors, den, förstås, att du vet jemt tie gånger så mycket som du behöfde veta, så ser jag icke att det skadade, om du ännu ytterligare finge lite mera kunskap."

"Hvem skulle ge mig den?"

"Jag, naturligtvis — det faller mig något in."

I Nannys ögon syntes ett frågtecken.

"Du kunde bilda dig ett litet oberoende i framtiden genom att hålla en skola."

"Åh, min gud, jag önskar ingenting bättre — då behöfde jag aldrig tänka på att ... att..."

"... gifta dig — menar du?"

"Ja, just det tänkte jag."

"Och deri tänkte du rätt klokt, tror jag."

"Tycker herrn det?"

"Ja, ty uppriktigt sagdt, hvem skulle du gifta dig med?"

"Icke vet jag. Sockneskräddarn har redan lagt sitt ord hos Magda."

"Sockneskräddarn — aj aj!"

"Och skut-skeppare Larsson bjöd Ragnar i våras två tunnor råg för hans röst."

"Två tunnor råg i handsöl — och din bror svarade?"

"Åh, Ragnar är icke att leka med! 'Vill du köpa syster min kontant', sa' han, 'så får du vända dig till henne sjelf: hon har icke gett mig i kommission att ackordera bort henne'."

"Således två friare?"

"Klockarn, en gammal enkling, är den tredje. Han är liksom lite förmögen, och derfor har han vändt sig till pappa sjelf."

"Men utan framgång?"

"Det förstås — pappa sade att jag var bara barnet."

"Och sjelf har du ej böjelse för någondera?"

"Jag har mer böjelse att kasta mig i Venern än gifta mig med en af dem."

"Således återkomma vi till skolan. Den kan ge dig en liten god inkomst och är det enda sätt, hvarpå det blir dig möjligt att göra dig dina kunskaper till nytta."

"Herrn har så rätt: det blir det enda för mig."

"Jag fruktar det, min lilla Nanny, ty någon friare, som passar dig, hittar visst icke vägen hit... Men nu har du åtminstone fått en vän."

"Gudskelof, jag är väl förnöjd dermed!"

"Jag också... Men det är nödigt att vi komma öfverens om en sak!"

"Hvilken då?"

"... att vi icke bli kära i hvarandra!"

"Åh, icke har det någon nöd med det!"

"Det vete knäfveln — du har dina små behag, mademoiselle Nanny, utom det att du är en ganska vacker flicka."

"Herrn är också vacker, men jag märker icke att ... att..."

"... att det känns som om du ville bli kär i mig? Nå, på min ära, så mycket bättre, ty, ser du, jag är ungefär lika fattig som du."

"Herrn?"

"Jojo, så står det till, min gudinna! Hela min utsigt är för närvarande att bli biträde på min fars fogdekontor — det vill icke säga mycket det."

"Nej, det är sant. Herrn får väl derföre endast bli kär i en rik flicka."

"Åtminstone skall jag bjuda till att se mig före... Men sedan nu den här värsta punkten blifvit uppgjord — den är ju riktigt uppgjord?"

"Ja, så säkert som något i världen: herrn skall ha en rik flicka, och jag en skola!"

"Det är bra... Och nu komma vi vidare öfverens om att vi träffas här på aftonstunderna. Jag tar passande böcker med mig och skall göra dig bekant med våra skalder. Och ifall du har röst..."

"Jo, något litet ... god, säger klockarn."

"Låt mig höra!"

"I morgon! Jag är för blyg nu."

"Det brukas icke att vara blyg för sin vän — helt annat, om jag vore din älskare."

Utan vidare svar började Nanny sjunga en gammal ballad, och hennes harmoniska och veka röst stal sig som en smekande fågelsång in i ynglingens hjerta.

"Du sjunger som en engel, Nanny, och det faller mig in att du rätt väl kunde spela lite gitarr — jag kan det något, och jag skall ta med mig en från herrgården."

"Men icke kan jag använda de kunskaperna för skolan?"

"Så kan du vederqvicka dig med dem, när barnen gått — det behöfs nog; och då du så sitter och sjunger, tänker du på din vän."

"För att aldrig ha ledsamt — hvad herrn är god!"

"Hör på, Nanny: kalla mig Gottlieb, och icke herre — du förstår väl att när man är vänner, så..."

"Tack, herr Gottlieb — hvillket vackert namn... Men nu blir det sent på qvällen..."

Nanny, som fruktade att Magda skulle komma ut och ropa henne, steg upp och gaf till afsked handen åt den unge mannen.

Jagten.

Följande morgon, något före den tid, då Calle, efter välbeställd öfversigt hemma, gaf sig å väg till granngården — man torde erinra sig att en af grann-mororna begärt att få låna Calle, medan hon sjelf var frånvarande — således något före den tid, då Calle, smågnolande på en visa, som han sjelf gjort, med långa steg klef öfver ståtter och diken, hade patron Fabian af sin ömma hälft blifvit uppväckt med erinran att det var hans jagtdag.

Sömnig och i alla afseenden obenägen att lemna bäddens mjuka bekvämlighet för att i stället njuta af den fuktiga morgonluften och fågelsången, halfnumlade han med all den hängifna ömhet, som en dylik obenägenhet kunde ingifva:

"Dyra Ulgenie!"

Men Ulgenie var icke sinnad att låta beveka sig ens af dessa en öm känslans lockande toner.

"Fabian", sade hon och gaf honom en knuff i sidan, "du somnar ju igen... Se så, geschvindt nu! Jag har låtit sätta jagtstöflarna i ordning, och på stolen der ligger jagtklädningen — jag vet att jag låtit göra den sådan att du icke förkyler dig."

"Ljufva, töta Ultenie!"

Den älskvärda makan lyssnade småleende, och derest icke de trenne smekorden blifvit uttalade midt i en olycksalig gäspning, kan ingen veta huruvida detta kapitel fått någon fortsättning. Men gäspningar hafva aldrig varit upptagna i kärlekens ordbok, och derföre måste den äkta mannen, efter några ytterligare preludier, resa på sig för att gå till det manliga värf, som hans maka föreskrifvit.

"Glöm icke att väcka Gottlieb!" förmanade hon. "Han skall också lära sig att bli skicklig i manliga idrotter."

"Ja, min vän, ja!" svarade patronen, under det han svettande iklädde sig den tunga kostym, som patronessan efter egen modell låtit förfärdiga.

Men väl utkommen, aktade sig herr patronen noga att gifva sin unge slägting den signal, hvarom de aftonen förut öfverenskommit. Herr Fabian hade såsom man snart får se — sina "randiga" skäl att icke skaffa sig sällskap under de nimrodska öfningarna.

Såsom sjelf ett slags skaffare åt sin hustru, hade patronen i sin tur en skaffare åt sig, hviken alltid erhöll en vink om dagen och stunden, då patron Fabians öde tvingade honom att träda fötterna i de stora jagtstöflarna...

Vi se nu denne martyr för den äktenskapliga monarkiens godtycke pustande med bössan på axeln begifva sig öfver ängar och gården till en viss plats i skogen. Vi se honom vidare, dit anländ, börja speja omkring med en oro, som blef allt mer och mer vältalig, ju längre den fortfor. Slutligen se vi honom göra ett skutt i glädjen, men straxt derefter återtaga sin värdighet, i det han — med en uppsyn, som ej skulle hafva missklädt en plantage-egares fogde, då han talar med slafvarne — vinkade åt en man, som närmade sig på gångstigen, och till hvilken han i hård ton sade: "Din usling, du låter mig vänta!"

Ödmjukt, men med en ödmjukhet, som var mera låtsad än verklig, framräckte "skaffaren" ett par harar och tvenne raphöns — en ovanligt rik fångst, som borde försäkra den äkta mannen om det mest ömma emottagande i hemmet.

Patron Fabian kastade till sitt biträde några "hackor", och så snart den sist uppträdande personen i denna korta scen begifvit sig af, lade sig vår jägare, uttröttad af jagtens mödor, ned på marken, med sitt byte bredvid sig, och fortsatte snart derefter den dröm, hvarur hans Ulgenie uppväckt honom.

"I skogen och på sjön har jag lefvat
Mången dag!
Ho ho ho,
Hå hå hå,
Det är så konstigt i verlden!"

Så sjöng eller rättare smågnolade Calle, under det han gick framåt, och allt emellanåt återtog han den sista raden:

"Det är så konstigt i verlden!"

Bäst han så gick, kom det öfver honom en bjert lust att göra ett springande in i skogen och höra på skogens sång.

Calle kunde njuta så, att hela raden af stora tårar rullade utför hans bruna kinder, då han lyssnade till vindarnas suckande sus i de gamla jättekronorna. Då satte han sig så andäktig som han brukade sitta i kyrkan och lyssnade och nickade och smålog, men han omtalade aldrig för någon hvad han erfor, och huru skulle han det hafva gjort — han kom ju aldrig sjelf att tänka på hvarföre det var så eller så inom honom: han blott följde sin lust.

Och så gjorde han äfven nu.

Men han hade icke gått långt, då han fick en syn, som med ens kom honom att glömma skogens sång. Han såg nemligen, just då han skulle stiga öfver inhägnaden, den sofvande jägaren i busksnåret och det inbjudande vildbrådet der bredvid.

Straxt rann det upp för Calles minne att Magda aldrig kunde tåla patronen — hvarföre, visste Calle icke bestämdt, men sjelf hatade han patronen af instinkt.

Dernäst rann ett annat minne upp: Magda hade sagt: "Ack, den som endast kunde få en hare eller orre — men allt skall till herrgården!"

Calle började nu skratta, men mycket sakta. Derpå lutade han sig långt framåt, hvarefter han åter drog sig tillbaka liksom han betänkt sig.

Vår vän Calle egde något dunkla begrepp om mitt och ditt: han hade i barndomen haft svårt att ihågkomma sjunde budet, men sedan han väl fått det i hufvudet, satt det fast och var honom nu utan tvivel mycket i vägen, enär han gång efter annan, såsom det tycktes emot sin egen vilja, upprepade:

"*Sjunde budet*: Du skall icke stjåla!"

Men det var icke nog att det sjunde budet besvärade honom — äfven det tionde kom att sätta honom myror i hufvudet.

"Du skall icke begära din nästas hustru, ej heller hans tjenare eller tjenarinna, ej heller hans ox, ej heller hans åsna..."

Och medan han så läste och tänkte än på buden och än på Magda, sköt han sig, än en famn framåt och än en famn tillbaka; och så hade han väl kunnat stå der tills patronen vaknat, derest icke en ljus idé trängt in i hans hufvud.

"Kors", sade han, "det är alls inget villebråd opptaget i räkningen!" och som till och med den enfaldigaste har förmåga att bevisa sig hvad han vill bli öfvertygad om, och framför allt att tro på säkerheten af sina argumenter, blef Calle fullt tillfredsställd med det argument, som han hittat.

Och rent af förgätande slutet af budordet, det han i alla fall krånglat bort — "ej heller något hvad honom tillhör" — sträckte han sig nu helt hurtigt fram öfver gårdsgårdsstörarna och grep tag i hararna, som lågo närmast. En lång gren hjälpte honom sedan att fånga raphönsen.

Medan manövern verkställdes, stod patronens skaffare — som ej långt aflägsnat sig — tätt bakom Calle. Men i stället att hejda denne eller hjälpa honom med förklaringen af budorden, fröjdade han sig tvertom innerligt åt patronens olycka, ett nöje, som likväl icke var honom i vägen för ett annat, nemligen att angifva tjuften — icke skulle väl ändå patronen göra stackars Calle något ondt, men honom (skaffaren) kunde deremot detta nit i patronens tjenst inbringa ännu några hackor.

Calle hade väl märkt att han hade ett vittne, men som detta vittne genom sina nickningar och blinkningar syntes uppmuntra honom, brydde han sig icke om att han blef sedd.

Och nu, efter fullbordad seger, skyndade han hem till Magda.

Men här mötte honom det svåraste.

* * * * *

Magda, som befann sig ensam utanför huset, råkade i riktig förtjusning vid åsynen af vildbrådet. Hennes första fråga var dock naturligtvis den, hvar Calle hade fått det.

"Är det icke nog att det är här?" invände Calle, der han stod och vände hatten mellan händerna.

"Jesus — du har väl icke kommit åt det på orätt väg heller?"

"Nej, jag gick vägen gerad fram!"

"Du får icke vara illmarig, Calle lille, utan ge mig vackert besked nu!"

"Icke skall du beskylla mig för att vara illmarig!"

"Nej, det kom bara så förfluet — jag vet nog att du är en rar gosse, och om du håller af mig..."

"Jo, något!"

"... så säger du hvem som gett dig allt det der, eller om du lofvat att arbeta för det, eller..."

"Jag har allaredan arbetat för det!" svarade Calle skrattande...

"Men nu får jag springa min väg, annars kommer jag för sent till Sunnangården."

Och härmed började Calle lägga i väg med sina långa ben.

"Calle, Calle, ännu ett ord ... vänta då, Calle!"

"Jag försinkar mig"... Han stannade likväl.

"Säg baraste om du fått vildbrådet ärligt?"

Calle, förlitande sig på tionde budordet, der harar och raphöns ej voro upptagna, svarade listigt nog:

"Om du tviflar på min ärlighet, så skall jag lägga fram katchesen — tror du på den?"

"Och är det då riktigt säkert att du icke gjort något, som der är förbjudet?"

"Ja, det är ganska säkert!"

"Då är jag nöjd. Och tack skall du ha, min beskedlige Calle!"

"Beskedlige — jo, det tycker väl Magda, kan jag tänka?"

"Det tycker jag visst, och därför håller jag af dig."

Calle började småskratta, under det han ställde sig, likt en trana, än på ena, än på andra foten — det var så hans lag, när han blef riktigt upprymd.

"Jaså, du menar att du håller af den stackars Calle ett lite grand — det vore något roligt det!"

"Åh, Calle är min egen gosse!" Och medan Magda pratade, redde hon ut garnhävorna, dem hon till blekning hade upphängda på gården.

"Hör", sade Calle, i det han nalkades henne på några stegs anstånd, "skulle Magda gråta en endaste tår på min mull, om vår Herre toge bort mig?"

Det låg så mycken ödmjukhet och tillika en så stor ängslan i denna fråga, att Magda helt bevekt svarade:

"Det blefve visst mer än en endaste, min Calle, ty jag tror icke att någon har dig så kär som jag."

"Tackar aldrig mjukast!" inföll Calle och gjorde en ordentlig liten grop i marken genom de skrapningar, som skulle föreställa en bugning. "Magda skall icke ha sagt sådana ord för intet — jag är Magdas gårdvard, och det vill jag vara till min död!"

Efter att hafva sagt detta, vände han sig om och sprang bort med verkliga lunkentus-steg.

"Stackarn har så innerligt godt hjerta!" mumlade Magda, medan hon, utan en halfdragen aning om det verkliga tillståndet i Calles hjerta, fortfor att reda sitt garn.

Derefter gick den unga qvinnan in för att tillaga frukosten; och snart omgifven af sina tre äldsta barn, hvilka högt skrikande af glädje sletos om hararna och raphönsen, började hon styra och ställa med en godhet, en stillhet och ett förstånd, som tillkännagaf att hon var väl hemmastadd i husmoderns bästa konst.

8.

Jägaren i skogen och vid hemkomsten.

Vi återvända nu till patron Fabian, hvilken, sedan han blifvit uppfriskad genom en stärkande sömn,

helt glädtigt uppvaknar, sträcker sig, sätter sig till hälften upp och, utan att vända hufvudet, mekaniskt utsträcker handen efter sitt byte.

Troende att han ej så noga beräknat distansen, bekymrar det honom ej att handen icke får tag i annat än gräs och buskar. Han skjuter sig med hela kroppen makligt framåt, men — underbara slump — finner ändå icke sina harar.

Nu sätter han sig upp helt och hållet, gnuggar med beslutsamhet sömnen ur ögonen och borrar dem, så att säga, tvers igenom jorden. Men utan tvifvel hafva hans ögon, eljest ganska goda, blifvit slagna med någon hemlighetsfull förtrollning, ty de kunna icke urskilja hvarken harar eller rapphöns, och likväl måste begge delarne finnas.

Ännu besluten — patron Fabian är en man af upplysning — att icke tro på underverk, ställer han sig upp på fötterna, blickar åt alla håll genom busksnåren, inåt djupaste skogen, upp i luften, upp i trädtopparna ... förgäfvades, oupphörligt förgäfvades.

Han säger härunder för sig sjelf:

"Det är obegripligt ... det är otroligt ... omöjligt kunna de vara borta — men hvar fan äro de då?"

Skogen teg med envis ihärdighet, och likaledes marken, luften och busksnåren.

Vår patron började midt i dödande hettan, förhöjd af hans tjocka kläder, att känna den ena rysningen efter den andra.

Att komma hem utan någon fångst, var en olycka, för hvilken han under vanliga omständigheter icke gerna blottställde sig. Men att blottställa sig för den i dag, var tusen gånger värre, enär han, detta förutan, kunde vara beredd på en lexa för det han i trotsig olydnad vågat uraktlåta befallningen att väcka unga Gottlieb.

Midt under detta olycksaliga bryderi visade sig emellan grenarna det ödmjuka, halft flinande ansigtet af hans skaffare.

"Mina harar", skrek patronen i raseri, "mina rapphöns, din kanalje?"

"Tänker patron att jag tagit dem?"

"Det vore ett streck så godt som ett annat! Hvad gör du här, sedan du fått din betalning?"

"Jag gör ingenting jag utan patrons befallning, och jag går straxt min väg, om jag är till besvär. Annars var det så, att jag tänkte att det kunde roa patron att veta hvart hans jagtbyte har gått hän?"

"Nå, för tusan, det är ingenting annat jag begär — har någon vågat stjäla det?"

"Det torde inte vara så utan det!"

"Hvem — fort ... svara!"

Men skaffaren svarade endast med ett långt utdraget: "nå-nå!"

"Kan du bevisa hvad du sagt?"

"Jag kan svära på det, om så fordras — jag har bara uppehållit mig här för den orsaks skull att patron, när han vaknade, måtte få reda på saken."

"Du är en beskedlig gosse... Nå, säg nu hvilken djefvul som varit i skogen och gjort detta rofferi?"

"Vill patron utan prut veta det, så hoppas jag att patron inte heller prutar!" yttrade skaffaren, som tyckte att denna lilla ordlek lämpade sig rätt väl.

"Ja ja, jag prutar icke!" Patron Fabian tog upp sin plånbok och slängde en hel riksdalerssedel åt sin kommissionär.

"Calle — fanten nere i dalen — knep hela tutten."

"Huru ... den der räkeln, gamle Lönners son?"

"Ackurat!"

"Är du säker att du icke sett miste?"

"Ja, som att jag lefver!"

"Gott!" yttrade patronen, och samma ord upprepade han flere gånger efter hvarandra, och för hvarje gång med en röst, som steg allt högre och högre i belåtenhet.

Och visst måtte de hemliga tankar, som smögo sig öfver patronen, hafva skänkt honom bra mycket nöje, då de kunde komma honom att glömma icke blott de förtretligheter, som väntade honom hemma, utan till och med den fråga, hvilken först af alla bort falla af sig sjelf, den nemligen, hvarföre skallaren, då han såg vildtet bortstjålas, icke qvarhöll tjuften eller tog det tillbaka.

Skaffaren fann emellertid icke skäligen att afvakta tiden för sin herres uppvaknande till bättre minne. Han bugade sig och försvann, utan att patronen ens gaf akt derpå.

* * * * *

Man kan vara förvissad om att patronessan icke hade ultenie-minen på sig, då hennes kärälsklige man hemkom.

Från sin plats i förmaket varseblef hon den återvändande, och ur stånd att vänta tills han väl kommit in, slog hon upp fönstret och ropade:

"Hvar i herrans namn hade du tankarna, då du löpte af utan att säga Goflieb till? Jag kan säga att du visar dig rätt vänskaplig mot min släkting, och jag kan säga att det är märkvärdigt att du nu dertill kommer hem utan honom, då jag skickat honom att leta upp dig... Men hvad nu — skall jag tro mina egna ögon: hvar är vildtet som jag skulle ha till middagen?"

"Kära Ulrique-Eugenie, kan du icke vänta tills jag kommit in och fått ömsa kläder — jag har så farit omkring i öster och vester att jag knappt kan dra andan."

"Hvar har du vildtet?"

"Puh ... puh ... jag orkar icke tala!" Och dermed kilade patron Fabian förbi fönstret och upp till sig.

Men den lisan var kort.

Fru Ulrique-Eugenie kände ganska väl vägen, och hennes harm stegrades till en ytterligt svår höjd, då hon slutligen fick veta att vildbrådet, som hon *sjelf* skulle halva ätit till middagen — den känsliga Ulgenie var en smula gurmand — blifvit bortstulet, medan hennes man, dignande af trötthet efter dagens strapascher, en stund öfverlemnade sig åt sömnen.

"Ah, om jag bara visste hvem som gjort det ... ja, om jag visste det ... så skulle jag sätta den kanaljen i stocken. Och du, din mes ... jo, du är en man du — vill du låna din hustrus kjortlar ... somna på jagten, klagas öfver trötthet för en liten barnlek ... tvi, sådana karlar... Men kan du icke alls fundera ut hvem som tagit det?"

"Nej, min vän, nej, jag försäkras att jag icke begriper det — jag kan ju icke ana hvad som passerar under min sömn."

"Och därför anar du heller ingenting under hela din lifstid... Men se der kommer lille Gottlieb svängande med en orre i handen. Jojo, han låter icke stjäla bort sitt — galanta gossen!"

Och fru Ulrique-Eugenie satte sig i rörelse nedför trappan att med den moderligaste vänlighet emottaga sin systerson.

"Nå, tack, min snälle gosse! Din morbror har haft otur i dag... Men kom med mig i mjölk-kammaren nu, så skall du få äta grädden af en hel filbunke!"

"Kära moster, låt mjölken följa med — jag känner mig i stånd att expediera alltsammans, bunken inberäknad!"

"Så expediera då alltsammans, min söte gosse ... sedan skall du få följa med mig på min blekbacke och se på mitt lärft — vi skola välja ut ett stycke ... begriper du något?"

"Aldrig ett ord — det är ju ett helt mysterium — men jag begriper desto bättre att ingen systerson på hela skandinaviska half-ön eger en moster med mera älskvärda egenskaper!"

"Din smickrare — det är väl att du är min systerson, eljest kunde Fabian bli jaloux!"

"Det svär jag icke på att han ej får skäl till ändå, ty jag vet ej att det är systersönerna förbjudet att tillbe sina tanter!"

Efter detta lilla morgon-prat steg Gottlieb så i gunsten, att han kunde vänta sig ett ganska angenämt husligt lif.

Och snart blef det ännu bättre, då tant började summera hans talanger.

Hvad kunde han icke allt, den gossen!

Utan att omnämna att han på ett det aldri märkvärdigaste sätt förmådde roa lille Jean-Ulrik, patronagets enda arfvinge, kunde han rita de "charmantaste" eklöf på moster Ulrikas i bågen uppspända sidentäcke. Vidare läste han högt ur hennes favoritböcker och tog med det mest himmelska tålmod tillbaka alla de rörande ställen, vid hvilka hon smäktande suckade da capo. Vidare sjöng han — den oförliknelige systersonen — till gitarren icke blott "jänta och jag", utan äfven moster Ulrikas älsklingsång: "Uppå fältets gröna parker, i de dystra bergens vrår". Och slutligen fans ingen qvinna i hela huset som kunde mäta sig med Gottlieb i konsten att skära bönor.

Kortligen: det var en systerson att leta efter! Och hvem vet om det stannat vid det mystiska lärftstycket, som skulle beses på bleket, derest icke...

Stackars Gottlieb, der du nu går trygg i ditt vunna gunstlingsskap, för att i mjölkammaren expediera den lockande filbunken, anar du ej att denna din ömma tants helgedom en dag skall tillslutas för dig?

O, öde, alltid lägger du dig i allting — det är såsom den bibliske konungen klagar: ingenting finnes varaktigt under solen...

Men tror väl någon att patron Fabian — der han, öfvergifven af sin hustru och hennes omsorger, åter sjönk ned på soffan för att sofva — kände något slags liknelse till dåligt lynne öfver denna kärlekslösa vårdslöshet? Nej, han föredrog tusen gånger både hunger och törst framför sin Ulgenies närvaro denna stund.

Icke att detta härledde sig från bannorna — nej, nej, af en helt annan orsak! Och visst är, att om fru Ulrique-Eugenie anat att det var samvetsqualen och fruktan som tagit hennes man i beslag, så hade det ock blifvit annat af än den lätta morgondagg, som redan fallit.

Efter middagen, då Gottliebs orre någorlunda försonat fru Ulrique-Eugenie med den stora förlusten, yttrade vår patron inställsamt:

"Har du några helsningar till prostgården, söta Ulgenie — jag rider ditöfver och talar med prosten angående socknestämman om söndag."

"Nå, det var bra... Tag då Gottlieb med, så får han se mamsellerna — de ha minst sina två tunnor guld hvardera."

Vid detta förslag mörknade patronens ansigte.

Men förmörkelsen drog åter bort, och det första leende Gottlieb erhållit af sin värde farbror, träffade honom, då han inföll:

"Nej, kära moster, icke i dag: jag måste skrifva till mamma!"

Han hade ej lust att försumma sin första lektion i dalen!

"Aktningvärde pojke, som icke för nöjet förgäter dina pligter — bevare mig att inleda dig i frestelse... Och du, Fabian, kom och kyss mig: din Ulgenie har icke längre hjerta att neka dig vara lycklig!"

9.

Köpet.

"Så för innerligt roligt att far kan komma ut och sitta i gröngräset!"

Det var Magda som sade dessa ord, i det hon vänligt räckte gubben käppen och hatten, medan Nanny stoppade och tände pipan.

Att se de begge unga qvinnorna med en så osökt ömhet sysselsätta sig kring den gamle, var en vacker syn. Ragnar hade rätt: hans bön förutan täflade de om att på allt upptänkligt sätt vårda och muntra den af dem alla vördade husfadern.

"Se så, mina döttrar ... tack skall ni ha... Jag är glad, liksom jag blifvit barn på nytt, för det att gikten lemnat mig rast i dag... Gif mig armen, Nanny!"

"Hvart skall du nu styra hän med far?" frågade Magda, i det hon följde dem ut på förstuvägen.

"Åh, jag tänker, att sedan vi gått omkring lite, sätta vi oss ner vid källan — der plär far tycka om att vara."

"Och så har du kanske med dig någon vacker historiebok, som du läser i för honom?"

Nanny rodnade — hennes förslag var att bereda honom ett annat, vida högre nöje.

Hon hade valt detta sätt att göra fadern bekant med den unge främlingen, innan denne komme hem till dem. Magda skulle visst eljest fasligt hafva undrat öfver att Nanny redan var så förtrolig med en nykomling.

Och nog hade Magda haft skäl att undra, emedan hon ingenting kände om denna bekantskap.

Hundra gånger under den förflutna dagen hade Nanny ärat säga: "Nå kors, det var så sant, jag har ett par qvällar efter hvarandra träffat en beskedlig ung herre nere i dalen!" Detta meddelande hann likväl icke längre än på läpparna, icke öfver dem.

Men nu under vägen, då hon var ensam med pappa, ginge det lättare, och dessutom då hon hade sin far med sig, finge Gottlieb se att hon icke var angelägen att träffa honom ensam. Nu kunde de sitta så förtroligt tillsammans alla tre och tala om den tid, då Nanny komme att hålla sin skola.

Hon hade redan uppgjort en jättstor fantasi:

I dalen skulle uppbyggas en liten stuga, der hon skulle bo ensam för sig sjelf med en ko, en katt och en vacker steglitsa i en grön bur — en hund hade hon också velat ha, men uteslöt den likväl, emedan en sådan åt så mycket ... hon behöfde honom dessutom icke: Calle skulle nog åtaga sig att bevaka henne. Och otvifvelaktigt skulle den beskedlige Calle äfven komma och hjälpa henne med alla svårare sysslor samt på onsdags- och lördags-eftermiddagarna göra ren stugan och löfva den, medan hon (Nanny) kokte kaffe och bakade rån för att bjuda in far och Magda... Detta, förstås, gällde sommaren — vinterns onsdags- och lördags-eftermiddagar skulle Nanny tillbringa i stora huset.

Ack, huru mycken obemängd sällhet låg ej för den unga flickan i denna enkla och oskyldiga dröm, hvilken blef ännu fullständigare, då hon tänkte sig sittande i sin lilla kammare innanför skolan, denna kammare, som skulle innesluta hennes minnen eller, rättare, hennes enda minne: ty hade ej hennes vän sagt att hon efter dagens möda behöfde vederqvicka sig, och var det ej han som skulle lemna resurserna till denna vederqvickelse!

Vi skola icke lyssna på hur Nanny för pappa rodnande förtäljer sin bekantskap med Gottlieb, ej heller nämna vi något om gubbens oro och undran, blandad med ett hemligt hopp, det han dock väl aktade sig att förråda. Vi förtälja blott att mötet emellan den unge kanslisten och gamle Lønner utföll till ömsesidig belåtenhet, hvilket var helt naturligt för tvenne så enkla och goda menniskor, å båda sidor lika lifvade för bekantskapens fortsättning.

* * * * *

På sandbacken nedanför den lilla strandfamiljens boning lågo de äldsta barnen och lekte i solskenet, medan lill-Kerstin, husets enda tjenste-hjon, satt bredvid och sydde på en säck, allt, förstås, under det hennes uppmärksamhet rättvist delades emellan "lillen", som residerade i ett baktråg, kringbäddad med frisk, grön vass, och de andra små bytingarna, hvilka ifrigt sysslade med att gräfvna rännor, der barkbåtarna ståtligt seglade, sedan kanalerna först tillbörligen blifvit fyllda med det vatten, som de stretande uppbyro dels i hattarna och dels i den spruckna krukan, hvilken de fått låna.

Under tiden satt ungmor — hvilket ofta var fallet — ensam i salen och smällde i väfstolen så att det klang i fönsterrutorna.

Medan arbetet fortgick, sjöng hon en sång, den Ragnar diktat på den tid, då han gick i älskogsärender utanför länsmannens gård och skymtade skön Magda i vindsgluggen, från hvilken hon då och då gaf honom en liten vink om ett efterlängtadt mellan-fyra-ögon.

Som Magda ännu älskade sin Ragnar öfver allt annat i verlden, så hade hans visa icke blifvit gammalmodig — och aldri roligast var det att sjunga den, då hon befann sig ensam och under det mekaniska arbetet fritt kunde tänka på honom och skapa sina drömmar om den tid, då Ragnar skulle heta kaptan och föra en vacker galeas eller skonert, der han kunde ta emot sin hustru, som enkom en gång skulle följa med honom till Göteborg för att få dricka té i kaptan Ragnars kajuta.

Vid detta märkvärdiga tillfälle borde naturligtvis äfven en stor beställsamhet råda bland manskapet.

"Kors, du", säger den ene till den andre, "sådan hygglig menniska kapten har till fru!"

"Jo, du, kapten är allt en man, som har smak: kapten" — (alltid kapten, förstås) — "kapten är också bra kär i henne: han tar aldrig ögonen ifrån henne ... och så vänligt hon ser på honom igen ... det är lyckosamt att vara gift på det viset!"

Just under det Magda nu väfde på en gång lärft och framtidsdrömmar, och derjemte ändå sjöng Ragnars visa, började det rassla på dörrklinkan — och straxt derefter gled dörren långsamt upp.

"Jesus", ropade Magda till, "hvad vill patron här?"

"Åh, bli icke så altererad, fru Lönner — jag hoppas att hela saken skall kunna ställas till rätta ... derföre kom jag sjelf hit. Jag är icke den som vill skada min nästa."

"Hvad för en sak, hvad för en skada?" utbrast Magda i det hon af bestörtning släppte skytteln, som halkade ned på inre sidan af väfstolen.

Patronen hade emellertid nalkats allt närmare och närmare, men med en försigtighet, som lifligt erinrade om katten och råttan.

"Åh bevars, fru Lönner, jag misstänker visst icke frun för att veta något — ne-nej, den som är så sträng och dygdig, lägger sig ej om bord med något ondt ... men man har väl ändå, skulle jag tro, hjerta för sina närmaste!"

"Om det är någon olyckspost som herr patron har att förkunna, så sjung i herrans namn ut... Kanske att Jon Jonsson är kommen? och att sakerna, som Ragnar..."

Häftigt rodnande bröt Magda tvert af.

Men patronen behöfde ingen fortsättning. Han låtsade väl ej ha förstått ett ord; dock som han sjelf väntade saker med samme skeppare, visste han att denne befann sig i Göteborg, och det var ingen konst att gissa, det styrman Lönner, som troligen ditkommit, lofvat hemsända något insmugladt gods.

Ett par ögonblicks tystnad hade uppstått.

"Jag känner ingenting om Jon Jonssons resa. Fru Lönner väntar väl helsningar från sin man, kan jag förstå?"

"Ja, både helsningar och lite varor!" svarade Magda, som efter en kort besinning ansåg vara bäst att icke förhemliga den saken. "Emedan Ragnar hade sin månadshyra i behåll, har han som vanligt tagit några saker hos vår köpman i Göteborg — vi äro fattiga och kunna icke begära kredit."

"Det är också bäst att icke behöfva anlita krediten... Men vi ha nu icke att göra med styrman Lönner eller Jon Jonsson — det är här näravid som någon gjort sig olycklig."

"Store gud, hvad kan det då vara? Jag skall springa efter far!"

"Om gamle herr Lönner är ute", svarade patron Fabian, döljande sin glädje under en dyster skakning på hufvudet, "så hemta honom icke: det skulle endast vara att tillskynda den aktningsvärde mannen en stor sorg!"

"Men så säg då?" stammade Magda.

"Det gäller Calle!"

"Calle — den stackars token?"

"Åh, han har ganska väl sitt vett i behåll, och förevändningen om hans mindre vetande kommer icke att skydda honom, ifall det blir sak af — tjufnad, stor eller liten, blir dock alltid tjufnad inför lagen."

"Vildbrådet"... Med en uttrycksfall häpnad slog Magda händerna tillsammans.

"Alldeles: vildbrådet, som han stal ifrån mig i dag morse, under det jag sof... Nå, jag visste väl att den vackra och stolta Magda var för rättsinnig att neka till att han haft hem det!"

"Men hvem har kunnat ... kunnat..."

"Riktigt, hvem har kunnat förråda att det var han — se det är just sjelfva hufvudpunkten eller, rättare, olyckspunkten, ty den visar att han haft vittne."

"Ack, så förskräckligt! Han hade för några dagar sedan hört att jag önskade mig en smula vildt åt far, eftersom vi voro utan kött... Jo, nu ser det ut!"

"Lugna sig, fru Lönner lilla!" Och patronen utsträckte sin hand för att låta tröstorden åtföljas af en smekande klappning på Magdas ena axel.

I sin bestörtning gaf den unga qvinnan ej akt derpå, och patronen hade den lyckan att få för några ögonblick ostörd betrakta en hals så välformad, att han velat gifva värdet af hundra harar och lika många raphöns, om denna lycka kunnat förlängas blott en enda qvart.

Men nu reste sig Magda ur sin tankfulla ställning, och i det hon såg upp, varseblef hon i gästens ögon ett uttryck, som alls icke behagade henne. Blygsamt betäckande sig med halsduken, som fallit af, då hon upptog skytteln, yttrade hon hastigt:

"Hvad är egentliga meningen med besöket — jag tyckte att patron nämde om att icke vilja oss något ondt? Vildbrådet, som är orördt, lemna vi genast tillbaka."

"Det är visst fråga om det nu!"

"Hvad är det då fråga om?"

"Om sjelfva tillgreppet vet jag — saken kommer inför rätten ... jag nämde ju att det fins vittne!"

"Men det kan väl icke bli någon sak af, om ej herr patron vill."

"Eger då jag rättighet att undandraga mig lagen, som är för alla... Men det är likväl möjligt att jag skulle kunna nedtysta alltsammans, om jag, såsom fru Lönner riktigt anmärkte, ville det — och när jag tänker mig den stackars gossen nedtryckt i arresten, när jag tänker mig honom, begäpad af folket, stå kyrkoplikt, när jag..."

"För Jesu namn, det är mer än nog — ack, herr patron, jag är endast en fattig ärlig mans ärliga hustru, men om böner kunna verka det minsta..."

Och Magda — den stolta Magda, som förut snäst patronen, hvarhelst hon träffat honom — ihopknäppte sina händer och såg på honom med sin mest rörande blick.

"Åh, misströsta icke, älskvärda Magda: sådana blickar och böner ha en undransvärd makt öfver mig — och det är visst att den der ställningen är riktigt gudomlig!"

Nedslagen lät Magda sina armar falla, och på samma gång nedsjönko ögonlocken öfver den bedjande blicken.

"Jag ser väl att herr patron icke vill göra någonting?"

"Tvertom vill jag göra allt hvad i min förmåga står, om blott Magda hädanefter icke bemöter mig med en så stor ovänlighet som hittills."

"Om herr patron icke fordrar annat än vänlighet," svarade Magda, kufvande sin harm öfver den förtroliga benämning, som hon nu för andra gången erhöll, "så skall den visst icke saknas efter en så stor tjänst."

"Nej, på min heder, ingenting mer — om jag blott, då jag träffar Magda, såsom grannar ibland tillfälligtvis göra, får se en liten söt min och en god blick, så åtager jag mig att så ställa till, att denna ledsamma händelse icke blir känd... Och till bekräftelse på att vi hädanefter äro vänner, begär jag blott en kyss!"

"Det kan icke ske!" svarade Magda med förtviflans köld. "Jag älskar Calle som en bror, och ville ge allt för honom, utom det som jag icke rår om."

"Hvad vill det säga, min sköna egensinniga — hvem eger de der rosenröda läpparna, om ej hon sjelf?"

"Från den stund jag trädde i brudstol, ansåg jag dem tillhöra ensamt min man — och så mycket herr patron vet, icke blir patron den, som frestar mig till glömska!"

"Nej se, förrän du, din gemene skälm, får kyssa Magda, förr springer jag godvilligt i kurrän!" ljöd det från dörren. Och in tittade först Calles hufvud och sedan följde hela kroppen, under det ansigtet förvreds af de mest vådliga grimaser.

"Jaså", utbrast patronen i raseri, "du vågar pröfva min godhet, ditt dumhufvud!"

"Jag vågar väl pröfva det, som är mer att lita på!" svarade Calle käckt. "Vet herrn hvad jag ärnar svara inför rätten, om de stämma mig dit?"

"Hvad skall du då svara, Calle min?" uppmuntrade honom Magda.

"Jo, så här säger jag — jag vet jag hur det går till —: Jag får ödmjukast låta högvördige rätten och nådig domarn veta att jag riktigt nog tog hararne och raphönsena från patron på Almvik..."

"Du är väl så tvungen att bekänna kort!"

Calle fortfor, utan att gifva akt på patronens afbrott: "Nå, säger då domarn, hvarför gjorde du det?... Jo, svarar jag, för att det icke står förbjudet i katchesen. Hade det varit en ox eller en åsna, så skulle jag icke pekat dit. Men, lägger jag till, och så blinkar jag så här åt domarn" — härvid gjorde Calle en ny grimas, som så när hade narrat Magda i skratt — "det har ingen fara att patron råkar i skada för så stadiga djur: det är bara hararne, de rädda stackarna, som icke töras annat än komma krypande till honom, då han lockar dem till sig med sina långa snarkningar, ty högvördige rätten må veta att patron sköter sin jagt, medan han i all ljuflighet sofver under träden."

"Huru, din slyngel?"

"Det kan jag ta samma vittne på som patron ärnar kalla för min räkning — och till sist tänker jag att domarn nog drar på mun, då jag förtäljer hur patron ville sälja sin rätt till mig för en kyss af Magda."

"Ha ha ha", utbrast patron Fabian med ett tvunget skratt, hvilket knappt nog dolde hans harm och förskräckelse, "du är mig en lustig kurre du, och ditt sista infall roar mig så mycket att jag icke har hjerta att göra sak af strunten... Men hör på, din listige satan, du må icke tro att domarn skulle gett dig tid att prata all den der galenskapen: vid första ord utom tillbörligheten hade du blifvit bortförd."

Calle svarade endast genom att sätta yttersta spetsen af tummen mot näsan — hvar och en vet hvad ett dylikt tecken betyder. Men sedan han tagit denna hämd, sprang han åter sin väg, dock icke längre än att han genom dörren, den han lemnade öppen, kunde ha en öfversigt inåt.

Vår patron, som emellertid icke ville ge sig utaf så totalt slagen, hade ganska svårt att finna en öfvergång för några passande afskedsord.

Men den goda Magda, nu fullkomligt lugnad, hjälpte honom snart till rätta genom instinkten, hvilken ofta mer än ersätter den förvärfvade takten.

"Jag får", sade hon, utan att en min förrådde hennes vunna seger, "på det högsta tacka herr patron, som har den godheten att för Calles frispråkighet förlåta honom hans stora odygd. Men, herre gud, den stackarn är så enfaldig i sinnet!"

"Det är just för hans enfalds skull som man har öfverseende med honom. Och eftersom jag nu icke bryr mig om saken, skall jag lemna fru Lönner i fred för ett så okärt besök. Hvad beträffar vildbrådet, så må Calle behålla det: han skulle icke undgå misstankar, om det uppskickades till herrgården."

"Och herr patron bibehåller ingen hätskhet emot oss?"

"Jag — Gud bevare mig! När jag förlåter, glömmmer jag också."

Magda steg ur väfstolen, neg, tackade och följde herr patronen långt ut på backen. Der stannade hon, medan han vek åt sidan för att hemta hästen, den han bundit vid ett träd.

När han sedan red förbi henne, helsade han ånyo. Men den helsningen kom Magda att skälfva till. Hon skulle icke hafva blifvit hälften så förskräckt, om hon trampat på en orm, hvilken sparade henne i dag, likväl för att bita henne i morgon.

Det blef ingenting nämndt om denna händelse för gamle Lönner: Magda ville icke oroa honom.

10.

Två slags gnabb.

Fjorton dagar förflöto.

Gottlieb hade längesedan gjort sitt inträde i det lilla röda huset i dalen.

Det föll ingen in att i honom se någon farlig person. Magda, som hade sin finhet i blicken, märkte ganska väl att han kom för Nannys skull; men derjemte märkte hon att han ej var den som skulle kunna bedraga den stackars flickan. Längre gick ej Magda, ty hon befarade icke att Nannys hjerta komme att fästa sig vid den, som icke begärde det — sådan kärlek hörde ej till Magdas principer, och hon trodde att Nanny kände såsom hon.

Och nog såg det äfven så ut. Aldrig kunde väl tvenne unga personer umgås otvungnare än Nanny och Gottlieb.

Det är visserligen sant att Nanny inom det korta loppet af två veckor blef så vacker att man knappt kände igen henne: det var den jemna, friska ungdomsglädjen som slog ut sina knoppar på Nannys kinder. Och visserligen var det äfven sant att den unge mannen mer än en gång skrattande sade till henne: "Det var en riktig lycka att vi på förhand gjorde vår öfverenskommelse, ty annars, besitta mig jag vet hur det gått — du blir allt sötare för hvar dag, mamsell Nanny!" Men med allt detta märktes likväl hvarken rodnad, förvirring eller hemlig harm, då någon kom till dem nervid källan.

Det var alltjemt vid denna kära plats som de hade sina möten. Der undervisade Gottlieb Nanny huru hon skulle ta de första ackorden på gitarren, och hon lärde med förvånande lätthet. Snart sjöng hon äfven sina små visor till de aldra galantaste gitarrknäppningar. Gottlieb var stolt och förtjust öfver sitt verk, hvilket ej kostat honom någon möda, och ej mindre stolt var han öfver sin discipels förmåga att begripa hvad poeterna genom honom förkunnade henne.

Å sin sida belönade Nanny den käre vännen genom att förtro honom alla sina framtidsplaner, särdeles den förnämsta, den om stugan, kon, katten och steglitsan.

Och Gottlieb hjälpte henne tjenstaktigt att både bygga och reda in. Han ordnade äfven skolan: uppgjorde tabeller, inrättade förskrifter, uppfann priser och slutade med att lofva det han årligen skulle skicka Nanny en uppsats goda råd — och hvem kunde veta, om ej han en gång komme sjelf.

"Ack, det är jag säker på", sade Nanny en eftermiddag, "ty när Gottlieb blir gift, så skall han väl ner med sin rika fru och visa henne för släkten."

"Kanske behöfs det icke att komma ner", svarade Gottlieb småleende: "får min värda tant råda, så utser hon säkerligen en hustru åt mig här i trakten."

"Åh, hvem skulle det kunna vara?" frågade Nanny nyfiket.

"Jag ser nu", återtog Gottlieb, "att det gudskelof ingen våda är att mamsell Nanny råkar i fara — hon rodnar icke en gång, när hon hör omtalas att man redan vill gifta bort hennes vän!"

"Hvarför skulle jag rodna för det?" frågade Nanny helt öppenhetigt.
"Jag måste väl begripa att herr Gottlieb en gång skall derhän!"

"Men ändå..."

"Hvad för ändå?"

"Jo, du är god du!"

"Och se'n så ha vi ju öfverenskommelsen."

"Det vet jag nog — också anmärkte jag blott att du icke tycks få svårt att hålla den!"

"Är herrn ledsen för det?" sporde Nanny med en liten retsamhet, som klädde henne så väl, kanske just derföre att den syntes vara främmande för hennes natur.

"Visst icke, mamsell Nanny — tvertom är jag förtjust öfver att du troget följer mitt råd ... och de äro icke så oäfna någondera af mamsellerna i prostgården."

"Är det en af dem?" frågade Nanny, och härvid blef hon icke röd, utan blek, såsom hon förr brukade vara... "Ack, de äro så vackra!"

"Ja, riktiga englar ... isynnerhet mamsell ... hvad heter hon nu igen?"

"Mamsell Charlotte kanske?"

"Alldeles — mamsell Charlotte med de magnifika svarta lockarna."

"Åh nej, det är ju mamsell Sofie."

"Ja ja, mamsell Sofie — det är hon som mest behagar mig."

"Kors, att herr Gottlieb då blandar bort namnen!"

"Men du hör ju, mamsell Nanny, att jag icke blandar bort hennes svarta lockar med systemns bruna."

"Men, bevars, mamsell Charlotte har ju alldeles ljust hår!"

"Nå, hvad betyder det för mig, om mamsell Charlotte har brunt eller hvitt hår — jag tänker blott på den skälmska Sofie."

"Jag är säker på att herrn bara narrar mig!" utbrast Nanny och föll i ett hjertligt skratt, som hade den egenskapen att återföra rosorna på hennes bleka kind.

"Narrar dig?"

"Ja visst: mamsell Sofie är ju så allvarsam och tystlåten att väl ingen kan kalla henne skälmtig!"

"Var du kanske icke sjelf så allvarsam som mormors psalmbok, då jag såg dig första gången?"

"Än se'n"

"Nåväl, min lilla najad, min lilla gudinna, betrakta ditt ansigte i källan der, och säg mig om du känner igen dig!"

"Herr Gottlieb vill då säga att han trollat bort mamsell Sofies allvarsamhet?"

"Ja, mamsell Sofies också — det vill jag säga."

"Också — han tror sig minsann om bra mycket!"

"Blir du ond?"

"Åh!"

"Jag tror du faller i gråt!"

"Herr Gottlieb kan vara nog retsam att bringa mig derhän — men nu blir det ändå ingen gråt utaf!"

"Nå, eftersom jag icke kan bringa dig till tårar, så får jag väl bekänna sanningen, som är den..."

"... att Gottlieb icke sett någon af dem?"

"I det tar du felt: jag har varit der i sällskap med moster Ulrika, och jag är till den grad betagen i dem, att jag nu sitter här, medan de äro på Almvik, dit de kommo i förmiddags. Hvad menar du om det?"

* * * * *

Hvad Nanny menade, fick Gottlieb ej veta. Men deremot fick han en bestämd underrättelse om moster Ulrique-Eugenes mening öfver hans oförsvarliga frånvaro.

Den unga kanslisten trädde inom grinden just lagom för att hålla den öppen för prostgårds-mamsellernas chäs-kärra och göra de unga damerna sin djupa kompliment.

De syntes emellertid vara något fnurriga och gån sig ej tid till det ringaste uppehåll.

Med förtjusning såg patron Fabian det hotande moln, som lagade sig i ordning på hans älskade Ulgens panna — det gällde ju icke honom.

"Hör på, min systerson!" sade patronessan, vinkande Gottlieb till ett ingalunda efterlängtadt samspråk på tu-man-hand. "Du har i dag för första gången gifvit mig anledning till en föga angenäm förundran!"

"Huru så bästa moster?"

"Är det sed kanske i dina föräldrars hus att du går din väg, när der kommer fruntimmers-främmande?"

"Den saken har alltid fått bero på hur det fallit sig — mamma är icke svag för etiketten."

"Det är ganska ledsamt, ty sällan blir det artiga kavaljerer af gossar, som hållas i för lös tygel."

"Hm!"

"Låt oss emellertid lemna detta åsido..."

"Det är jag med om!"

"... och i stället hålla oss vid hvad ett medfödt godt vett lärer oss."

"Aj, det bär ju åter till heklefjäll!"

"Tvertom, min vän: det går rakt till himlen, så framt du låter mig styra."

"Är moster blott säker på att riktigt hitta vägen dit?"

"Fullkomligt — besinna då: en och en half tunna guld, skönhet, älskvärdhet, godhet och en kännedom i hushållsväsendet, som trotsar sjelfva mamsell Nylanders!"

"Men kärlek då — brukas ej den i himlen?"

"Jojo men, och den hade nu redan hunnit skjuta ett godt stycke rot, om icke du, i stället att tillbörligt skatta min åtgärd att bjuda dem hit, helt oförtänkt sprungit din väg."

"Men just det bevisar att det ej fans något som kunde slå rot!"

"Dumt prat! Då man tänker att bli pappas efterträdare, måste man väl också tänka på att genom ett förståndigt gifte reglera affärerna, åtminstone sina egna... Mamsell Charlotte är en förtjusande blondin, och mamsell Sofie en beundransvärd brunett, en riktig spansk donna."

"Ja, hon ser mäktiga spansk ut, men olyckligtvis är det icke det behaget jag sätter först."

"Nå, Charlotte är så mycket mer smäktande — hon bör kunna väcka en kärlek minst jemngod med den, som Werthers Lotta ingaf."

"Ja, se der just hvad jag fruktar: hur skulle jag taga mig ut som Werther!"

"Icke ber jag dig träda i hans fotspår: jag säger blott att Charlotte är en qvinna som kan rättfärdiga en dårskap... Det är således Charlotte du föredrar?"

"Nej då, för allt i verlden, jag föredrar ingen af dem!"

"Det vill säga att du med tacksamhet emottager hvilkendera af systrarna, som — sedan du några veckor bortåt gjort dina visiter — efter en passande sondering befinnes vara mest benägen?"

"Nej, så menade jag icke!"

"Hvad menar du då?"

"Att jag har stor håg att sjelf dra försorg om mitt giftermål och att, öfver hufvud taget, det är för tidigt ännu att tänka derpå."

"Hvilket betyder att du vågar förakta din mosters medverkan?"

"Himlen bevare mig från att i mitt bröst skulle uppstå en slik känsla som förakt för någon moster Ulrikas åtgärd! Jag vördar och älskar Gud, jag tackar honom för det han gifvit mig ett hjerta, men jag beder honom i all ödmjukhet att han icke måtte sända i min väg någon hustru, som ej besagde egensinniga hjerta sjelf utkorat."

"Dina ord klinga bra, men jag låter ej afspisa mig med ord. Vill du om söndag följa med till prostgården och visa dig artig mot flickorna?"

"Jag vill visa mig artig mot alla verldens flickor, men om moster Ulrika med denna fras menar något annat än — ingenting, så säger jag nej!"

"Du stöter dig då med mig ... begriper du hvad det vill säga, min käre systerson?"

"Ack, jag törs icke tänka på någonting så sorgligt!"

"Men det inträffar bestämdt — och Gud vet ändå bäst hvad allt jag velat göra för dig! Besinna dig dock, medan tid ännu är ... du behöfver icke göra dig besvär att vara med om fisket i afton!"

"Huru, älskade moster — förvist?"

Fru Ulrique-Eugenie antog en stolt uppsyn.

"Jag har då bestämdt fallit i onåd?"

"Ja, jag vill icke neka att du är på väg att göra det, och jag hoppas att den helsosamma fruktan, som du kommer att erfara, nog bringar dig på bättre tankar!"

"Det tviflar jag på, värdaste fru moster!" mumlade Gottlieb, sedan hans tant med majestätiska steg lemnat rummet... "Men besitta, är det icke ändå en stor dumhet att ej fresta lyckan... Ack, hvarföre är icke min vackra najad i dalen i stället begåfvad med en och en half tunna guld ... den der lilla flickungen — hm — hon är alldeles för mycket söt!"

11.

Fisket.

Venern, den stormiga Venern, hade denna afton antagit sin lugnaste yta. Dess klara spegel upptog den fjerran belägna Kinnekulle, och öfver denna gigantiska spegelbild gled sakta fram den ena skutan efter den andra, tills ett brusande ångfartyg kom och uppslukade alla spegelbilderna i sitt häftigt gungande kölvatten.

Det var en särdeles romantisk strand den der, på hvilken Almvik låg, och lekande fiskar hoppade ständigt kring små-båtarne, som här och hvar vaggade vid sin kedja eller ock, rodde af raska händer, smögo ut att lägga sig i försåt för hafsfruns underlydande.

Men den stolta herrskarinnan, som från sin kristall-sal såg faran nalkas, kommenderade höger-omvänder-er, och dervid försvann hennes till vattubrynet uppstigna garnison, hastigt dykande ned i de förskansningar, dit fienden ej kunde intränga.

Det var i följd af denna hafsfruns taktik som patron Fabian, vid de krig han ofta förde med henne, nästan alltid förlorade. Och visst var han illa ute, stackars karl, der han ställd mellan sin hustrus och hafsfruns olika jernviljor, ständigt såg sig tillbakadrifven på samma punkt: den ena ville ingenting gifva i skatt, och den andra fordrade med en enväldsherrskarinnas maktspråk att denna skatt måtte lefvereras, hvar helst den än togs.

Efter dessa förutskickade underrättelser må man dömma om patronens känslor, då han — hvilken beredt sig på att den förbrytelse, som Gottlieb begått, skulle för hela aftonen upptaga den förtörnade fru Ulrique-Eugenie — helt tvert fick bud att båten var klar och metspöen nedburna.

Fiske utgjorde just ett af vår patronessas älsklingsnöjen, ehuru hon sjelf aldrig försökte det oftare än då hon, i förtrytelsen öfver sin mans dumma otur, häftigt slängde bort parasollen och ryckte metspöet till sig. Och vare sig då att herrskarinnan på nedra bottnen ville visa en artighet mot regerande drottningen i öfra regionerna — man känner att damerna sins emellan äro fallna för ceremonier — eller att någon liten ströfkår blifvit efter och sålunda råkat falla i fiendens händer ... allt nog: fru Ulrique-Eugenie hade vanligtvis tur; men hon nyttjade icke sin förmånsrätt, för att ej, såsom hon sade, komma sin man att rodna.

Då patronen hann ned, stod hans ömma maka redan färdig med lille Jean-Ulrik vid handen, och för den äkta mannen återstod ej annat än att hjälpa sina skatter i båten och att sedan han rott ut så långt som hans hustru funnit lämpligt, släppa årorna och fälla metrefven.

"Det är då bra besynnerligt, min käre Fabian, att du jemt förhåller dig som en automat, när du fiskar!"

Med denna förebråelse öppnade patronessan sina klagoslussar, hvilka synnerligast under alla promenader fingo sin fulla frihet.

"En automat, min vän?"

"En stock, en verklig stock ... du vänder ej ens på hufvudet — det är precist som om du vore ensam i båten och din hustrus sällskap vore det tråkigaste du visste!"

"Men, kära du, jag måste ju vara uppmärksam på när det nappar! Ifall jag jemt vände mig om..."

"... så förlorade du väl derföre icke känslan? Men du tycker om att det för folk, som vi kunna möta, ser ut som om du vore herre åtminstone i båten, i brist på bättre — stackars man, så enfaldigt!"

"Kära Ulrique-Eugenie, blir det jag som skall uppbära hvad du sparade din systerson — jag tycker..."

"Nå, hvad tycker du?"

"Åh, bara det att jag har tillräckligt med den vanliga tyngden af ditt lynne, utan att denna tyngd behöfver ökas med någon främmande börda!"

"Tyngd ... börda ... lynne — är karln tokig ... är det till mig, din hustru, du ställer sådant tal, din hustru, som med ett helgons tålmod fördrager din sömnaktighet, din lojhet, din brist på kärlek och ömhet ... åh, detta är alldeles utomordentligt, det är ovärdigt, det är skändligt!"

"Se så, Ulgenie, blif icke så häftig — du vet väl om jag är tålig!"

"Än jag då? Att vara gift med ett sådant våp till man! Om din hustru kurtiseras midtför din näsa, låter du det passera: du ser ingenting, du hör ingenting — jag kunde vara dig otrogen, och du sofve ändå. O öde, o tid, o lif af bitterhet, en slik karl kan bringa en hustru till förtviflan, och från förtvillan är blott ett enda steg till vansinne!"

"Nå, hvem är det då nu som kurtiserar dig?"

I detta nu låg liksom ett tillkännagifvande att saken ej var så alldeles ny.

Och ny var den ej heller, ty som hvar och en har sina svagheter här i verlden, så hade fru Ulrique-Eugenie den, att inbilla sig det hvarje karl, som talade med henne, genast blef kär; och visade han den minsta smula artighet, så benämndes det kurtis.

Men nu var det en olycka framför andra, att hvad helst den medgörlige mannen kunde förmås till, förmåddes han dock ej att spela Otello — och likväl, om han förstått sin sak, kunde det hafva legat i hans egen makt att svinga sig upp på den äktenskapliga thronen.

En svartsjuk tyrann skulle hafva böjt den förtjusta patronessan som ett rör: han hade kunnat trampa henne under sina fötter, och hon skulle hafva kysst dem.

Men nu kysste han i stället hennes, och derföre trampade hon honom; och om hon ej rättfärdigade de förebråelser, som gjordes Desdemona, var det just icke så helt och hållet hennes eget fel. Men hvartill hade det i alla fall tjenat? Otello var ju en lysande dikt, som ingen, och minst hennes Fabian, skulle förverkliga. Ack, hvarföre var hon ej sjelf född med samma lugn? Hvarföre plågade hon sig stundom med svartsjuka inbillningar, till hvilka hon, enligt hvad hon trodde och visste, icke hade ringaste anledning.

"Min Fabian", plågade hon tröstande säga till sig sjelf, "skall aldrig kunna bli mig otrogen: han är för trög att tänka på annat än soffan och tobakspipan"...

Men vi återgå till samtalet mellan vårt äkta par.

"Hvem är det då nu som kurtiserar dig?" frågade mannen.

Fru Ulrique-Eugenie höjde en vädjande blick till himlen: "Han frågar mig hvem — han har icke ens sett det!"

"Nej, min själ jag det har!"

"Och likväl har just under hela denna dag" — hon vände rodmande bort hufvudet...

"Kors, här har ju icke varit någon annan än adjunkten, som följde hit prestgårds-mamsellerna och reste före dem!"

"Ingen annan ... än om det vore nog: om denne intressante och upplyste man, som eger en förtjusande samtalsgåfva, om han, säger jag..."

"Än se'n?"

"... hänförd af de ringa behag, som du aldrig förmått uppskatta, intagits af en stilla och mild passion?"

"Adjunkten — huru: tror du att han fattat en hemlig böjelse för dig?"

"Jag sade icke böjelse: jag sade passion — du begriper icke det ordet, du!"

"Nej, det är sant!" stammade patronen, och det var nu hans tur att rodna.

"Beskedlige Josef!" Frun smålog åt sitt eget skämt.

Derefter återtog hon:

"Jag är mycket villrådig om jag bör låta honom märka att jag genomsådade hans känslor. Men i samma stund nödgas jag förbjuda honom huset, hvilket vore att låta allmänheten få del af detta grannliga förhållande."

"Om jag finge ge dig ett råd, min vän..."

"Hvarför icke, min käre Fabian — du är ju i alla fall min man och har som sådan rätt att yttra din tanke."

"Då är mitt råd: låt allt gå som det går!"

"Men fruktar du då ingenting, bäfvar du ej för möjligheten af en olycka?"

"Åh, min bästa Ulgenie, kan jag glömma din sinnesstyrka, din dygd?"

"Det är sant: jag eger dessa vapen — och jag tackar dig, dyre Fabian" ... (efter vanligheten följde några smekande solglimtar på det kyliga ovädret) ... "jag tackar dig, dyre Fabian, för det du gör mig rättvisa... Emellertid förlåt, min vän, att jag upprör din känsla! Men det finnes ögonblick, då äfven den starkaste kan vara svag."

"Icke du, min vän, aldrig du!"

Denna förargliga tillförsigt hade så när retat vår patronessa på nytt. Men hon upptog hastigt en ny idé, som gjorde nödvändigt för henne att bibehålla sitt sentimentala utseende.

"Låt oss lemna den beklagansvärde unge presten!" sade hon. "Jag har ännu ett förtroende att gifva dig."

"Ännu ett?"

"Denna bekännelse rör så att säga ett barn, och jag fruktar för detta älskade barns väl."

"Förklara dig!"

"Du får icke fatta hat till honom, Fabian! Ty på min heder — jag ansvarar därför vid mitt lif — den stackars gossen förstår sig ej sjelf, och det är alltsammans ingenting annat än en af dessa platoniska lågor, som uppstå i ynglingens sinne, då han händelsevis träffar i sin väg någon person, hvilken erinrar om dragen af det besmyckade ideal, som lefver i hans unga inbillning."

"Du skulle väl icke med denna målning vilja hänsyfta på Gottlieb?"

"Fabian ... hvarför tager du denna hånfulla ton? Skulle du, som visat undseende med så många, just för din hämd utse detta oskyldiga offer, som — jag upprepar det — icke känner sin skuld? Det var blott en tillfällighet som gjorde mig bekant med hans hjertas hemlighet."

"Törs jag fråga efter den tillfälligheten?"

"Gerna... Jag har, oss emellan, i mitt sinne utsett en af prostflickorna till hans hustru. Jag bjöd dem hit i dag, han flydde dem: han återvände till denna enslighet, som han hvarje afton söker, antingen före eller efter våra promenader ... det är en instinkt som tvingar honom att lemna huset, då du icke är närvarande. Och ej nog härmed: då jag förebrår honom detta fel och förklarar min mening i afseende på det förmånliga partiet, tager han sig mod att förklara mig tillbaka att han vill ha sitt hjertas rättigheter för sig sjelf."

"Och du har trott, min vän, att det är du som är skulden till allt det der?"

"Jag har beklagat att så är — ingenting vidare!"

"Nåväl, kära Ulgenie, från denna samvetsbörd skall jag befria dig!"

Vår patron, som knappt kunde hålla sig allvarsam, talade med ovanlig liflighet, hvilket härflöt deraf att han nu såg ett förträffligt tillfälle att, utan beskyllning för elaka afsigter, få göra sig af med en person, hvars närvaro utgjorde ett hinder rör honom sjelf.

"Hvad är det du pratar — hvad vet du om min systerson?"

"Åh, bara det att han har en liten kurtis för sig, och att det är den som upptager tiden både under hans för- och eftermiddagsvandringar."

"Han — *han* ha en kurtis?"

"Jo, så står det till!"

"Men det är icke möjligt — det är icke sanning!"

"Jag säger jag att det är sanning, och ifall du frågar honom hvarför han ständigt går till dalen, tror jag knappt att han skall våga neka att han der sitter i all sköns förtrolighet med gamle Lönners dotter, den lilla täcka Nanny, för hvilken han läser skaldestycken, emellan det han, under förevändning att lära henne spela gitarr, fattar hennes händer."

"Om detta eger grund, om han under vistandet i mitt hus sysselsätter sig med en så usel intrig, så skall jag, som anser mig vara i mors ställe för honom, i morgon dag sönderslita detta förhållande... Men huru vet du det?"

Detta var en fråga, som herr patronen icke sanningsenligt kunde besvara.

Han skulle då hafva omtalat att, redan samma afton som han genom Calles uppträdande så snöpligt måst lemna den väna Magda, han på hemfärden tagit en omväg, hvilken fört honom nog nära dalen för att kunna urskilja de der sittande personerna — och allt sedan hade han omsorgsfullt bespejat Gottlieb, glad öfver att sålunda ega vapen i hand emot den, som möjligtvis kunde bespeja honom på krokvägarna åt dalen...

Alltså var det en händelse som öppnat patronens ögon för ynglingens fel, och han hade ej trott sig böra spela angifvare, emedan dylika små kurtiser vore så vanliga för unga karlar...

"Icke något försvar, min herre — det förbehåller jag mig!" svarade fru Ulrique-Eugenie vredgad... "Vacker historia, minsann, om den ej slutar i tid! En mors förebråelse på ena hållet, en gråhårig fars förbannelse på det andra ... en ung förförd flicka — måhända ett barn-mord ... en kriminalhistoria, en skandal, hvori kanhända vårt hus och våra personer komma att figurera... Nej, så sant jag heter Ulrique-Eugenie, detta måste ha ett slut, och det hastigt ändå!"

"Men huru?"

"Det blir min sak! Han har ju talat om att göra en vandring öfver Dals-fjällen åt Norge — nåväl, må han resa öfver till Åmål och derifrån börja sin färd. Penningar skall han få, men lyda måste han också!"...

* * * * *

Följande afton, sedan vår patronessa med egna ögon förvissat sig om att hennes man talat sanning, togs Gottlieb i ett förhör, hvilket så när gjort slut på allt det tålmod, som den unge mannen egde.

Följden deraf blef att han sjelf beslöt sig för den omnämnda vandringen.

Han oroade ej Nanny genom att förtälja orsaken till sitt hastiga uppbrott. Deras sista samvaro egnades i stället åt ljufva förespeglningar om återkomsten och att uppräknat och uträknat allt hvad Nanny under tiden skulle hafva förvärfvat sig i vetande äfvensom i skicklighet på gitarren, hvilken Gottlieb inryckt i fredskontraktet med sin tant och hvars eganderätt han åter transporterat på Nanny.

De unga åtskiljdes således under goda förhoppningar, och den afskedskyss, som Gottlieb utbad sig och erhöll, bidrog ej att bringa Nanny i glömska.

Dagen efter den unge mannens afresa ankrade Jon Jonsons skuta i den vik af Venern, dit vår lilla historia är förlagd.

SEDNARE AFDELNINGEN.

O, när randas den gyllne dag,
Då, för sorger och mödor fri,

Mig besöker en trofast vän?

Stagnelius.

I gudars namn, hör upp mitt tålmod att pröfva!

Hvad förbehållsamhet, som min förtviflan gör?

.....

O, himmel, hör jag rätt — männ' örat mig bedrager?

Adlerbeth.

12.

Sorgen.

Nära tvenne månader hade förflutit efter den märkliga dag, på hvilken Nanny bortgifvit den första kyssen och Magda erhållit den kärkomna underrättelsen om Jon Jonssons ankomst.

Också stod glädjen högt i taket, då alla Ragnars skatter väl blifvit lefvererade i hennes vård: hon ansåg att allt dermed var bestäldt.

Men hur bedrog hon sig ej, den stackars Magda!

Det fans en person, den Magda med sin köld ständigt förolämpat, och som, då han led det nederlag vi bevittnat, i afskedstunden gaf henne en blick, hvilken på henne gjorde samma verkan som om hon trampat på en orm — det var också på ett slags orm i människohamn hon hade trampat.

Hon skulle snart få känna det fördröjda stynget.

Ännu aldrig hade man hört omtalas något beslag i gamle Lönners hus: de varor, hvarmed han fordom handlade, togos helt enkelt hos köpmännen i Göteborg. Men på sednare tiden var förhållandet annorlunda: den driftige Ragnar fann bättre uträkning vid att sjelf hemföra bidragen till den lilla handeln, och dermed hade han fortfarit år från år.

Men — säger ordspråket — krukan går så länge till vattnet, att hon en gång måste gå sönder... Och det gjorde hon verkligen. Likväl hade tullbevakningen minsta delen i denna olycka ... ja, förmodligen skulle ingen medlem af detta slags polis någonsin hafva drömt om ett besök i den lilla strand-dalen, derest icke en bestämd påpekning, att icke säga hotelse om angifning, föranledt ett sådant.

Tyvärr visade sig nu att tullkammarens helgdgifvande stämpel saknades på både garn-bundtarna, duk-packan och allt det öfriga, af hvilken anledning de arma sågo sig icke blott beröfvade sina varor, utan äfven hotade med böter, som öfverstego deras krafter.

Vid allt detta var dock förfärligast att den lilla familjens unge, starke beskyddare — han, som snart skulle hafva redt allt — i samma dagar afseglat till Brasilien.

Magda och Nanny greto, endast då de voro ensamma eller i sällskap med hvarandra: för gubben dolde de sina suckar, ty hans lif skulle ej förtyngas. Ack, det var tungt nog ändå! Det lilla välstånd, som man påräknat, var ju nu för lång tid förloradt.

Gamle Lönner såg sina döttrars hemliga smärta och sade för sig sjelf: "Stackars barn, I anen ej det värsta!" Men han, som tänkte på att den obetydliga handeln gick i hans namn, han anade det.

"Vi ha haft så mycken lycka, lugn och trefnad alltsedan Ragnars giftermål, att vi väl få finna oss, mina barn, om det någon dag bär emot — människan är icke skapad för en ständig medgång."

Så uppmuntrade han dem. Men de smålogo sorgset och fördubblade sina arbetskrafter: det var så mycket man nu måste ersätta, så mycket man borde företaga, för att lindra bekymren.

Bland alla var likväl Calle den outtröttligaste.

Han, som med så stor tjenstaktighet låtit grannarne förfoga öfver sig, han, som gått hand ur hand, hade numera knappt tid att sticka foten utom dalens område. Han var allting och gjorde allting, så att man icke mer behöfde gifva penningar eller föda för något slags dagsverke vid det lilla gårdsbruket, och detta i trots deraf att han en tid bortåt känt sig ganska kraslig till helsan, den han föga vårdade sig om, utan gick våt eller torr, hur det föll sig. Men allt ondt glömdes vid ett vänligt ögonkast, en förtrolig

nick af Magda.

Och sade hon nu: "Du arbetar ihjäl dig, min Calle!" då föll Calle i ett högt skratt, och blef sedan så stark att han trodde sig vara en jätte.

När han så stökat undan det nödigaste hemmavid, hittade han slutligen på att lemna dalen, men ej mera för att blifva barnpiga, utan för att låta leja sig till utarbete; och då han vid hemkomsten lade dags-penningen på Magdas väfstol, kunde man ibland se huru någonting "klart" skimrade på den smutsiga sedellappen. Det var en glädjetår.

Magda sade ej något. Hon vågade ej mer berömma honom: hon hade sett hvad verkan det hade. Men sedan pingstliljorna och syrenerna tagit slut, kom turen till "träd-rosorna", tulpanerna och lavendeln, och hur trött än Magda om aftonen var, satte hon dock med egen hand en ny qvast i Calles mugg.

Sent omsider, eller rättare alltför snart — efter sju veckors rättegång — föll domen angående det i beslag tagna godset, och som herr Lönner ej kunde erlægga de ådömda och för den värnlösa familjen ganska betydliga böterna, inmanades han i häkte.

På denna dag, på denna förtvillans dag, var det ingen som egde mod mer än gamle Lönner sjelf.

Han hade insett hvem som i hemlighet dref spelet, men han kände ingen fruktan: han var en gudfruktig man, och visste dessutom att Magda skulle göra allt i verlden för att få upplånt den erforderliga summan.

Tyvärre hade Magda redan, gubben ovetande, pantsatt det lilla silfret för att betala några små skulder, som hon åsamkat sig på våren.

Vi skola icke närmare skildra det ögonblick, då gubben steg i båten — häradshäktet, dit han tills vidare fördes, låg snedt öfver viken. Både Magda och Nanny ville nödvändigt följa med till andra stranden, men han afböjde det med en så allvarlig ton att de ej vågade motsäga honom.

Det var rörande att se de båda unga qvinnornas ifriga och omfattande omsorger midt under deras dödande ångest. Ingenting glömdes till gubbens beqvämlighet, och då kronorättaren slutligen med någon otålighet lät skjuta ut farkosten, hängde ännu de arma varelserna snyftande fast vid relingen för att tillhviska far att de om några dagar skulle besöka honom.

Ändtligen var den bittra stunden förbi, båten redan långt ute, men så länge en skymt syntes af gubbens hvita fladdrande hår, stodo qvinnorna och de snyftande barnen kvar på stranden.

Calle hade dem alla ovetande förut gifvit sig öfver till andra sidan. Der mötte han fadern och lemnade honom helt triumferande en tio-riksdalerssedel — det var en omätlig skatt, och Calle hade förskaffat sig den genom försäljning af sin enda egendom, silfverklockan, den han ärft efter mor, som sjelf sagt att Calle skulle ha den.

Då han om aftonen återkom hem, sade han blott:

"Det skall ingen nöd gå på far: han kan i arresten må som perla i gull, ty det var en beskedlig herreman som erbjöd sig att låna honom tio riksdaler."

Hur välsignades ej denne herreman af Magda och Nanny! Men hur stor trösten än var, så var den likväl blott ögonblicklig. Hvad skulle de göra, hvad upphitta i denna nöd? Deras fattiga grannar hade inga kontanter — de rika skulle fordra säkerhet.

Nanny tittade ofta med orolig hjertklappning nedåt vägen till den minnesrika källan. Om blott hennes vän återkomme — han skulle nog veta något råd.

* * * * *

Tre dagar hade nu förflutit efter gubbens afresa, och många voro de planer som rört sig i Magdas hufvud; men den enda, som hade utsigt att lyckas, var just den hon ej kunde förmå sig att tillgripa.

Nog var hon öfvertygad att patronen på Almvik ville tjena henne, men han skulle göra det blott alltför gerna, för att sedan låta henne känna att hon stode i skuld hos honom.

"Men", frågade hon sig i ångestfull villrådighet, "hvilket är rättast, antingen att jag underkastar mig det, eller låter far sitta kvar i arresten och sucka efter luft och frihet, det enda goda som han begär, stackars gamle man?... Hvad", öfverlade hon vidare, "skulle Ragnar sjelf råda till? Han älskar gubben som sin ögonsten, men han älskar mig som sitt eget hjertblod — och om han kunde inbilla sig att patron ... store min gud, sådant allarm det då blefve... Men åter att icke kunna hjälpa far ... nej, det står jag

aldrig ut med!"

Och ingen hade den bedröfvade Magda att rådföra sig med. Hvilka råd skulle väl den stackars Calle kunna ge? Och med Nanny, som ju var bara barnet, kom Magda sig ej före att tala i en så brydsam angelägenhet.

Hon hade gjort ett försök hos prosten i församlingen, men ehuru han visade mycket deltagande, var det dock omöjligt att få låna penningar af honom, ty han var lika snål som rik. Och nu kunde Magda likväl ej längre uppskjuta det utlovade besöket hos far.

Hela den lilla släkten skulle ge sig af på denna pilgrimsfärd, för hvilken de kärleksfullaste tillredelser gjordes i matsäcksväg.

Magda bakade pannkakor och Nanny rån, och om någonsin ett småleende stal sig öfver de unga svägerskornas läppar, så var det då båda träffades af samma tanke: hoppet att den lilla välfägnaden skulle smaka far.

Äntligen var stunden inne för inskeppningen. Till och med lill-Kerstin och Karo skulle vara med, för att få en skymt af husbonden. Barnen stampade af glädje — de tänkte blott på rodden öfver de gungande vågorna.

Magda hade plockat ned allt, men hennes hjerta var så tungt, att det hotade brista: hon kom ju utan hopp.

Nanny, som hela morgonstunden gjort våld på sina känslor, syntes nu, när de skulle stiga i båten nära att svimma. Hon tänkte sig sin gamle älskade far lidande och förfallen och ändå med ett jobs-leende på läpparna färdig att trösta dera, hvilka kommo endast för att efter ett par timmar åter öfvergifva honom ... öfvergifva honom åt ensamheten, hopplösheten, tystnaden.

Det arma veka barnet led redan på förhand det nya afskedets marter.

"Det är aldrig värdt att du följer med, mitt barn!" sade Magda i moderlig och resolverad ton... "Gå in tillbaka du!"

"Ja, jag tror nästan att jag blir tvungen till det" ... (hennes häftiga darning förrådde hennes svaghet)... "Helsa honom ... låt honom veta" ... (nu äntligen frambröts de qväfda snyftningarna) ... "att det ej är af kallsinnighet som..."

"Tyst, tyst, din stackare — jag vet nog hvad jag har att säga... Gud vare med dig... Se så ... der har du nyckeln ... lås väl igen stugan om dig... Tag årorna, Calle!"

13.

En förvisning och ett återseende.

Just som Magdas båt passerade Almviks-stranden, syntes på denna strand tvenne personer promenera fram och åter.

Den ena var patronessan, och den andra Gottlieb, nyss på stund hemkommen från sin långa trefliga vandring i norska fjällen.

Då båten sköt om udden, der de samtalande stodo, utbrast Gottlieb, vid det han ifrigt och vänligt helsade på den lilla familjen:

"Kors, hvart skola de alla ta vägen — de sågo så bedröfvade ut!"

"Bedröfvade", upprepade patronessan — "du kan tacka Gud att du slapp dela det patraskets bedröfvelse!"

"Men ifall de ha någon sorg, vet jag sannerligen icke hvad som skulle hindra mig att dela den!"

Moster Ulrique-Eugenie skakade missnöjd på hufvudet.

"Du har just att berömma dig af din stadighet i godt förstånd! Jag visar dig hela vådan af att råka i förhållande till sådant folk, jag skickar dig bort, jag..."

"Ursäkta", afbröt Gottlieb, nu en smula retad, "jag skickades icke bort: jag företog en vandring, som

jag sjelf beslutat, och återkommer sådan jag for, med hjertat alltid färdigt att dela andras bekymmer."

"Så gå då och dela din tiggarfamiljs bekymmer — du är väl stadd vid kassa förmodar jag, eftersom du talar så liberalt?"

"Men hvad har då händt?"

"Jo, det att gubben lagt sig i maskopi med sonen om insmugling af varor ... nå, man har tagit dem i beslag, och när gamle pappa, i hvars namn denna tvåstyfvers-rörelse drivves, icke kunde betala plikten, har man fört honom i häkte, der han väl nu som bäst väntar på att du kommer och löser ut honom."

"Och derpå skall han icke vänta förgäfves! Jag har väl arrangerat värre än så."

"Aha, du börjar tala ur myndig ton — du förvånar mig i sanning!"

"Och likväl om någon har skäl att yttra förvåning, så är det jag."

"Åh, jag måtte säga!"

"Jag kommer till slägtingar, hvilka först visa mig en innerlig välvilja, och hela min själ vändes till dem — ty det är ett behof för mig att vara tacksam — men ett tu tre ändras allt, och jag behandlas som en skolpojke, hvilken man ej vågar låta ta ett enda steg, af fruktan att han skall begå någon dårskap. Vid denna art af förmynderskap är jag ej van, och som det icke ligger i min natur att underkasta mig det, ber jag moster Ulrika icke försöka ett inflytande, som — taget så — alltid blir fåfängt!"

"Du glömmes, stackars tok, att jag, som är rik och har inflytande, kunnat i många afsenden jemna din väg?"

"Det glömmes jag visst icke, och jag hade varit alltför lycklig, om jag förmått bibehålla mig i moster Ulrikas ynnest — men på bekostnad af min tanke- och handlingsfrihet önskar jag ingenting."

"Du går då åter till dalen — till mamsell Nanny?"

"Utan tvifvel! Hon behöfver mig, och jag längtar efter henne."

"Således älskar du alltjemt den der unga flickan?"

"Jag vet icke om jag älskade henne, när jag gick, men det vet jag att hennes bild ständigt gjort mig sällskap på resan och att jag genast skall återse henne..."

"... för att säga henne den der galenskapen?"

"Ah nej, det vore ovärdigt, då jag ej kan säga henne något mer."

"Nå, himlen vare lof, du inser då att det är omöjligt!"

"Hvilket?"

"Att gifta dig med henne."

"Omöjligt anser jag det visst icke, men som det är osäkert huruvida jag, när jag en gång blir i tillfälle att gifta mig, önskar göra Nanny till min hustru, så blir bäst för bådas vår skull att stanna vid vänskapen."

"Hör på, Gottlieb lille: stundom talar du så klokt, att det kanske lönar mödan att göra dig ett förslag!"

"Nåväl?"

"Efter hvad jag anar, är det blott medlidande som drager dig till flickan. Om jag nu lofvar dig att betala gubbens böter, om jag vidare lofvar dig att dra försorg om Nannys framtid — och du vet att jag icke bryter mitt ord — vill du då förbinda dig att aldrig återse henne?"

"Nej, alldeles icke ... hon skulle djupt bedröfvas öfver ett så skamligt handligssätt å min sida!"

"Halsstarrige yngling, du tvingar mig då att säga det pligten mot din mor, min syster, hindrar mig från att längre se dig på Almvik — jag vill icke ha skuld i dina felsteg."

"Om några dagar", svarade Gottlieb, utan att visa minsta förtrytelse, "har jag hvilat ut efter min vandring och är då beredd att hörsamma den gifna befallningen."

"Godt", mumlade patronessan, i det hon helt uppbragt aflägsnade sig — "du får svida för detta en annan gång"...

Utan att spilla mycken tid på reflexioner öfver det samtal han haft, fortsatte Gottlieb vägen till dalen.

Han hade ej sett Nanny i båten, och hans hjerta klappade så häftigt att han sjelf förvånades, då han, efter att vid källan förgäfves ha sökt den unga flickan, vandrade upp till huset, framför hvars stängda dörr han stannade.

"Månne hon kan vara sjuk", frågade han sig sjelf, "eftersom hon icke följt med de andra? Nej, i det fallet skulle de väl icke ha lemnat henne ensam."

Han klappade på, men måste förnya slagen, innan han hörde matta steg nalkas inifrån.

"Hvem är det?"

"Jag, Nanny!"

Ett utrop af glädje och häpnad följde.

Derefter frånsköts rigeln, och Nanny visade sig med kinder så hvita som hvita rosor. Hon bar sin enda högtidsdrägt, en svart orleans-klädning, som, derigenom att den gick ända upp i halsen, visade livvets rundning och smidighet till hela dess fördel.

Utan ett ord, öfverväldigad af alla sina känslor, kastade hon sig i Gottliebs armar ... och aldrig hade en renare och innerligare omfamning varit erbjuden och besvarad.

Med grannliga ömhet tryckte Gottlieb den andra kyssen på Nannys läppar; och sedan han några ögonblick betraktat henne, sade han sakta:

"Stackars Nanny, stackars barn, du har åtminstone en vän i din smärta!"

"Gottlieb vet då..."

Hon drog sig rodnande ur hans armar: hon hade ej tänkt på att hennes helsning var emot bruket.

"Ja, jag vet era bekymmer, och var säker att jag, under de dagar jag ännu är här, icke skall ge mig någon ro innan jag ser din far fri och hemma!"

"Ack, min gud, min gud, om det vore möjligt!"

Hon ihopknäppte händerna och höjde ögonen mot den vän, på hvilken hon trodde.

"Det skall bli möjligt, Nanny, jag ger dig mitt ord derpå — och om jag varit här, så hade det icke händt."

"Så har jag också tänkt; en röst har sagt mig: Blott han kommer, blir det godt!"

"Tack för detta förtroende — det blir mig ljuft att minnas."

"Minnas — herrn reser då snart igen?"

"Om en vecka."

Ännu en gång ihopknäppte Nanny sina händer. Denna åtbörd jemte den tårade blicken var mera begriplig än ord.

"Du skall då sakna mig, Nanny?"

"Alltid!"

"Och kanske skall du just för denna saknads skull önska att vi aldrig sett hvarandra?"

"Nej, visst icke: denna saknad blir för mig ett vida lyckligare lif än det jag förut haft, än det jag möjligen utan den kunnat få."

"Men säg", återtog Gottlieb, afbrytande detta farliga ämne, "hvarför har ej din svägerska vändt sig till patron på Almvik?"

"Åh, till honom vänder sig aldrig Magda — förr hvad som helst."

"Huru så?"

"Jag vet icke om jag bör säga det... Både pappa och Magda hålla mig för ett barn. Men jag förstår

ändå att patron förföljt Magda med oredliga känslor ... och ifall jag kunde tro på Calle..."

"Hvad då?" frågade Gottlieb ifrigt.

"... så skulle hela vår olycka vara en tillställning och en hämd af patron för det att Magda en gång bestämdt nekade att ... att ... sälja en kyss åt honom."

"Huru — ville han köpa en kyss?"

"Ja, mot Calles frihet." Nanny berättade nu hela händelsen före och efter jagten, sådan som Calle förtäljt den.

Sedan Gottlieb en stund grubblat öfver och sammanlagt de meddelade omständigheterna, kom han verkligen till samma öfvertygelse som Calle, och han såg i detta Nannys förtroende en utväg för sin egen plan till gamle Lönners befrielse. Emellertid frågade han blott om patronen icke sedermera hörts af.

"Jag har märkt honom smyga omkring här flera gånger. Kanske har han tänkt att få träffa Magda ensam — men det har ej lyckats ... och aldrig skulle hon för Ragnars skull våga att ta emot någon hjälp, äfven om patron erbjöde den"...

Vid återkomsten till Almvik erfor Gottlieb att hans värde farbror — som han visste vara bortrest helt tidigt på morgonen — icke vore att hemvänta före aftonen.

I denna tillfällighet såg Gottlieb i början ingenting annat än en motgång, den der några timmar fördröjde hans operationer; men snart föll det honom in att kanske just denna resa kunde stå i samband med patronens hemlighetsfulla kärleksvandringar. Den aftonen, då han öfverraskade Magda för att draga vinst af Calles stöld, hade han ju också rest bort — naturligtvis af den orsak att, om han vore hemma, det icke fölle sig så lätt att komma ut, vid denna tid då patronessan alltid var vaksam.

Ju mer Gottlieb öfvertänkte denna omständighet, desto sannolikare förekom den honom, ty hade farbror Fabian verkligen sin hand med i detta utsäde, så var det ock beräknadt på hans egen fördel — och utan tvifvel var stunden nu inne att efterse skörden.

"Ack", mumlade Gottlieb, "om jag vore så lycklig att få honom i mitt våld! Andras gissningar och misstankar äro väl också medel, hvarmed hans feghet kan uppskrämmas, då jag visar honom hans hustru i bakgrunden, men att med egna ögon träffa honom stadd på olofliga vägar, det vore detsamma som att ha den stackars gubben Lönner åter hemma i stugan."

14.

Fången.

Medan detta tilldrog sig på denna sidan viken, hade Magdas båt uppnått den andra, och man lagade sig just i ordning att lägga till vid den långt utskjutande bryggan — ja, Calle hade redan fäste med båtshaken — då, vid det båten vickade till, en af de sina gossarna, som krånglat upp på relingen, med ett högt skri föll i sjön.

Den unga modern, alltid lugn och besinningsfull, besvarade ej barnets rop med att ställa sig sjelf och skrika, hon svimmade ej heller, utan hoppade hastigt som tanken efter i vattnet, och då Calle vände sig om, hade hon redan fått tag i gossen och lyfte honom upp öfver sig.

Alltsammans gick i ett ögonblick och utan bråk.

"Calle, tag emot pilten!" sade hon med en ton, som var sig fullkomligt lik.

Men Calle var sig ej lik han. Efter att bokstafligen ha slängt upp gossen på bryggan, yttrade han helt darrande:

"Du kunde icke vänta på mig — liksom han sjunkit i första taget, kan tro!"

"Seså, icke skall du gräla på mig! Jag blef bara lite våt — det var alltihop!" Och härmed klättrade hon lätt som en ekorre uppför bryggans stolpar.

"Hur skall du nu bli torr!" frågade Calle buttert.

"Ah, det är lätt — jag går in till mor Larsson och lånar mig en kjortel, medan jag går upp till far ...

arresten ligger ju straxt bredvid ... skorna, strumporna och hela habiten hinner nog torka tills vi komma igen."

Calle svarade ingenting. Han var missnöjd för det Magda icke låtit honom tjena sig — emellertid gick han förut, att bereda far på besöket.

Och Magda fördröjde sig minsann icke hos mor Larsson: så snart hon fått på sig det erforderliga, skyndade hon i den lätta bonddrägten, hvilken väl klädde henne, efter Calle och Kerstin, som också redan gifvit sig å väg med barnen...

* * * * *

Häradshäktet, som blifvit inredt i en gammal slotts-ruin, hade redan utifrån ett obeskrifligen dystert utseende. Hjärtat hopdrogs vid åsynen af denna fallande storhet, som nu låg der mörk och öfvergifven, ett hotande tecken för de förbigående.

Men ännu mera dystert och hotande såg det ut inom murarna, der den förvittrade rappningen ständigt tycktes färdig att ramla ned. Den kalla fukten föll i droppar från taket, hvars sekelstjocka mögel längesedan begrafvit de fordna arabeskerna och målningarna; och i stället för de stora messingskronorna, som en gång hängde ned i sina kedjor, hängde der nu krona vid krona af spindelnät, en hel koloni spindlar, lifnärande sig af de atomer, som dunstade omkring i den multnande boningen. Och utom spindlarna, rottorna och då och då någon stackars fånge fans intet lefvande lif inom dessa rum. Men ofvanpå det yttre taket bodde en svärm kajor, som, väl behandlade af fångarne, vant sig att titta in i deras glugg för att få några brödsmulor.

Gamle Lönner hade redan gjort sig bekant med dem, och under det han suckande afvaktade sina barns besök, gladdes han åt kajornas.

Då Magda ankom, fann hon genom Calles förberedelse vägen öppen till det rum hon sökte.

Gubben, som syntes rörd, men undergifven, satt på sängkanten med ett af barnen på hvardera knät. Calle stod framför honom och gaf besked om allt, som passerat der hemma.

Men den vemodiga rörelse, som visat sig på hans ansigte vid åsynen af sonen och de små, öfvergick i en målande glädje, då han fick se sin sonhustrus blida drag. Hans armar darrade, då de omslöt henne, och hans hjerta blef helt vekt, då hon kärleksrikt beskref deras saknad och bedröfvelse och huru Nanny, af fruktan för skilsmessan, varit nära att förlora sansen, då hon skulle stiga i båten.

"Du gjorde mycket rätt som ej lät henne följa med", sade gubben, "och blott vi kunna finna någon utväg, innan höstkylan gör slut på mina krafter, så skall nog..."

"Utväg måste finnas, far! Jag tänker att i veckan ge mig af till staden med gullstjernen och två af fåren, och se'n tar jag väl lärftsräckan, som skulle blifvit skjortor åt Ragnar — när det ena kommer ihop med det andra, så..."

"Men om du säljer kon, kära dotter, hur går det då för de här?" Han klappade barnen, som lekte med hans långa hvita lockar.

"Åh, grannarna låna oss mjölk, och vi betala igen, då vi till hösten, när Ragnar kommer hem, kunna köpa en ny ko."

"Det är icke värdt, barn! Vi få fundera på annat sätt."

"Jag tänkte också på en tanke!" utbrast nu Calle och klef fram ett stort steg — han hade dragit sig tillbaka, då Magda kom.

"Hvad tänker då du på, min stackars gosse?"

"Jo, far, jag mins att Ragnar talat om att folk i England — de äro så påhittiga i det landet — skaffa sig pengar genom att låna på sig sjelfva. Han kallade det ändå ... hur var det nu igen"... Calle ref sig eftertänksamt i pannan.

"... lifassurans, menar du väl?"

"Ackurat det, far ... och han sade att man också här i Sverige kan få pengar från England mot sådan slags säkerhet. Nå, om vi nu finge tag i någon, som förstode det och ville göra sig besvär med skrifningen, så skulle jag gerna sätta ut mitt lif till qvittering — se'n, begriper far, vore jag detsamma som kontanta pengar, hvar jag sattes i pant."

"Min beskedlige Calle, du menar mycket väl — men det går icke så till som du i din enfald tänker."

"Ah, det var fasligt illa det ... annars hade far fått hela summan, när jag dött."

"Jag hoppas väl att sjelf ha slutat innan dess — du är ung du!"

"Ja, visst är jag ung till åren, men då jag härom sistens — det var ändå en fredagskväll — gick hem öfver kyrkogården, hörde jag rätt öfver kyrkan en röst, och på den litar jag..."

"Herre gud, så du kan hitta på!" inföll Magda, i det hon för första gången med häpnad betraktade Calles infallna kinder... "Hvad sade då den rösten?"

"Calle, Calle", sade den, och så ropade det tre gånger, "Calle, du lefver inte länge!"

"Ditt hufvud är svagt, min son," yttrade fadern, "och det kommer deraf att du hela långa tiden bortåt arbetat öfver mensklig förmåga. När kroppen får hvila — och det måste du ge den — blir du bättre... Men låt mig ändå veta hvad du tänkte om det du trodde dig höra?"

"Jag tänkte ingenting jag, utan jag bara svarade igen: Männ' det — nå, det skall dertill!"

"Men med sådan vidskepelse gör du far ledsen!" återtog Magda.

"Ledsen — åh, det vet jag visst ... skulle han bli ledsen för det att vår herre Christ i sin nåd ville hålla mig till godo? Det vore väl snarare högtid att glädja sig åt ... en slipper ifrån så många sorgligheter, när en kommer i svarta mullen."

"Men om du tänker på det, blir du sjelf sorgsen till mods och kan aldrig mer skratta."

"Kan jag icke det!" svarade Calle, och liksom hela den melankoliska sinnesstämningen genom ett trollslag försvunnit, började han skratta af hjertans grund, och detta utan allt bemödande; det var så roligt, tyckte han, att Magda ville höra honom skratta — han glömde dervid bort både lifassuransen och rösten öfver kyrktaket.

Sedan Calle kommit i det lynnet, tog han ej vidare del i öfverläggningarna. Men efter ett par timmar hade Magda uttömt icke blott den lilla korgens innehåll, hon hade äfven uttömt alla de tillgångar hon egde i mod och förhoppningar — och nu var afskedet inne. Calle gick förut att ställa båten klar.

"Om fyra dagar senast är jag åter här," sade svärdottern, i det hennes tårar föllo på gubbens hand, "och då, så sant jag vill att Ragnar i all sin tid håller mig kär, medför jag något tröstens ord!"

"Gott, min älskade dotter, Ragnar skall få veta allt hvad du gör för hans gamle far... Och helsa nu Nanny, stackars lilla kräk, att jag förbjuder henne komma hit, ty hon blott upprör mig."

En stund härefter gnisslade de tunga riglarna så att det gaf genljud i den öde ruinen... Fången var ensam.

Men ännu en gång skulle han få höra de kära rösterna.

Väl utkommen, erinrade sig Magda med ett slags förfärande beklämning att "lillen" icke blifvit välsignad af farfar: han hade alldeles förgätits under afskedets oro, men då det ej var tänkbart att det kunde stanna härvid, ställde sig Magda utanför gallergluggen och ropade:

"Far, far, var så god och titta ut, så får jag räcka upp lille Sven!"

I samma ögonblick visade sig den gamles silfverhvita hufvud, och nu tog Magda gossen från lill-Kerstin och sträckte honom på sina armar upp till farfar.

Och nu var allt bestäldt.

Den sista blicken vexplades... Magda och barnen försvunno.

15.

Vakten.

Augusti-qvällens friska ljumhet hade följt på dagens hetta.

Klockan skred framåt half 11, då Gottlieb, som patrullerade af och an i närheten af det lilla röda huset i dalen, började tro att han misstagit sig och att, under det han fortfor i sin vaktgöring, patron

Fabian i all maklighet kom hem på en annan väg.

"Det är så tyst derinne", sade han, "de ha säkerligen redan gått till hvila."

Långs utmed den stora syrén-häcken smög han sig fram mot fönstret i Magdas rum... Nannys låg åt gafveln — dit ville han icke ens titta.

Månen upplyste icke blott hela den vackra dalen, utan föll rakt på fönsterrutorna, en omständighet, som bidrog att göra Gottlieb tvehågsen. Men slutligen måste han dock förvissa sig om huru det förhöll sig, i den händelse att hans första aning vore grundad. Sedan han undanböjt häcken, hvilken gick nära emot huset, stack han försiktigt fram hufvudet; men då han snart fann hur trygg han kunde vara, vågade han sig ända intill fönstret, hvilket för luftens friskhet endast var löst påhäktadt med en segelgarmsända.

Det var en vacker tafla som mötte Gottliebs ögon!

I denna kammare — det äkta parets lilla tempel — sågos månstrålarna leka öfver alla Ragnars fisk- och jagtdon, som med omsorg ordnade hängde hela väggen utefter. Vid yttersta sidan svängde en gammal "sydvest" på toppen af ett metspö, och nedanför detta slags trofé var i hörnet fästadt ett gammalt smalt skeppsskåp, hvars öppnade dörrar lemnade fri utsigt öfver de gullkantade röda och blå dricks-muggarna, de rosiga tékopporna och den lilla blanka pläterkannan. Några ogement granna nürnbergersleksaker befunno sig på öfversta hyllan, och i andra rummet förvarades i tvenne glas-askar de obetydliga dyrbarheter, som Magda erhållit, dels såsom fästmö, dels såsom hustru, och hvilka hon just nyss, sedan hon söft barnen, hållit på att inventera för att hitta någonting, som kunde inspara "gullstjernans" vandring. Men, ack, hon hade utan tvifvel ingenting funnit, som kunnat hållas i så högt värde, ty Magdas grannlåt bestod mest af brons.

Nu låg den unga qvinnan djupt inslumrad öfver sitt barns vagga.

Hon hade troligen, under det hon var sysselsatt med ofvannämde inventering, blifvit kallad till de moderliga omsorgerna. Men dagens ansträngningar hade uttömt hennes krafter, och hon hade somnat utan att märka det sömnen, denne alla bedröfvades hugsvalare, tillslöt hennes ögonlock.

Hon låg med ansigtet vändt mot fönstret och månen spelade öfver hela hennes gestalt, så mycket mer synlig, som vaggan stod nästan midt på golfvet. Ännu bar hon samma kjol och lifstycke, som hon lånat, och hennes långa mörkbruna hår, hvilket, upplöst, räckte henne långt öfver midjan, föll nu i tvenne tjocka flåtor ned på vardera sidan om de hvita vida ärmarna, hvarifrån de ringlade sig nedåt barnets täcke och helt nära moderns rosiga kind, som lugnt hvilade på yttersta kanten af den lilla dynan.

"Det här vore något för en målare!" tänkte Gottlieb. "Minsann styrman Lönner fått sämsta delen på sin lott... Men nog vet jag någon, som en gång i samma ställning skulle blifva ännu vackrare!"

De dofva hofslagen af en häst väckte honom ur hans betraktelser.

"Aha" — hans drag fingo ögonblickligt ett uttryck af triumf och glädje — "jag hade ändå rätt... Nå, få se nu hvad man ärnar ta sig till!"

Sakta, men skyndsamt drog sig Gottlieb åter in i häcken.

Han hade ej länge innehaft sin något besvärliga ställning, då hofslagen stannade; och af rasslet på andra sidan häcken kunde han sluta att hästen der fastbands vid gårdsgården.

Straxt derefter hördes sakta steg i gräset, och derpå urskildes hela figuren af patron Fabian, som, efter att blott i förbigående hafva förvissat sig om att förstugudörrarna blifvit tillslutna, djerft nalkades samma fönster, vid hvilket Gottlieb nyss stått.

Men patronen, i stället att förnöta tiden med spejning, klappade flera slag på rutan.

Den alltjemt sofvande Magda hörde emellertid ingenting.

Patronen lade då ögonen intill glasets, och upptäckte genast samma tjusande syn, hvilken nyss fängslat Gottlieb.

Icke förty var det just ingen kärleksfras som vid anblicken af Magda undföll vår älskares läppar.

"Fördömda qvinna", mumlade han, "hon gör mig galen — hon skulle se mig i sjelfva afgrunden förgås af begäret efter en droppe vatten, och ändå icke räcka mig den!"

Han klappade på nytt, och det med sådan styrka, att det klingande ljudet bort uppväcka hvar och en annan än den, som haft en sådan dag som Magda.

I detta ögonblick tycktes likväl patronen bli rädd för sin egen dumdristighet ... tänk, om någon annan än den, som signalen var ärnad, hade blifvit väckt — o fasa, om hans nattvandring blefve känd och komme för hans hustrus öron!

Lyckligtvis hade det ingen fara från de sofvandes sida.

Den äkta mannen började darra i alla leder — sådan respekt hade hans "töta Ultenie" till och med på afstånd. Och det är möjligt att han öfvergifvit sina fredsunderhandlingar med den vackra Magda, derest han icke varseblifvit den omnämnda segelgarns-ändan.

Att sticka in en liten syrénqvist och haka af öglan, var ett ögonblicks verk; och innan Gottlieb ens hann begripa sammanhanget, såg han fönstret öppnas och sin värde farbror försvinna.

Vid detta buller måste Magda vakna — och hon gjorde så ock.

Som en fjäder spratt hon upp. Och då hon såg framför sig patronen på Almvik, kände hon ett ögonblicks dödlig ångest, men det var också blott ett ögonblicks.

Med blixtrande ögon och en spotsk krökning på sina täcka, fylliga läppar trädde hon emot honom, och så hotande, så djerf var hennes hållning, att patronen häpen steg tillbaka.

"Hvad är meningen med ett besök vid denna tid?"

"Jag har icke kunnat komma förr. Jag har varit hos domarn och talat vid honom, och jag tror att vi kunna ställa så till att herr Lönner redan i morgon är hemma."

"Och för att meddela mig detta — som visst sker i god afsigt — hoppas patron in genom fönstret?"

"På samvete, om det är min skull! Jag klappade flere gånger på, och heldre än att resa hem utan att ha meddelat en nyhet, den jag hoppades skulle ge fru Lönner en bättre sömn, fattade jag, eftersom frun ändå var uppe, det enda parti som stod öppet."

"Nå, icke tar jag heller någon skada af herr patrons vänskapsbesök, men som det just icke hör till en god ordning att komma den vägen, får jag be patron ha besvär att stiga tillbaka! Sedan kunna vi språkas vid."

"Grymma Magda!"... Patronen vågade räcka ut sin hand.

Men Magda stötte den helt omildt undan.

"Se så, inga krokvägar ... och låt bli att säga Magda — jag kallas vid min mans namn, som jag icke skäms för!"

Gottlieb hade all möjlig möda att afhålla sig från skratt, då han såg sin hjertnupne farbror, oupphörligt tillbakamotad af den unga qvinnan, på ett något generadt sätt komma åter ut genom fönstret, och han var nära att springa fram och emottaga honom i sina armar, då Magdas röst hejdade honom.

"Så här går det an att tala ett ord... Herr patron gjorde sig väl icke illa, hoppas jag?"

"Ah, det är detsamma — ett så hårdt hjerta som fru Lönners röres hvarken af mitt lidande eller min uppoffring."

"Jag skall säga herr patron en sak: det är förspild möda att tänka på mig. Jag kan väl ha en smula medlidsamhet med en människas dårskap, om det icke är ondt menadt, men..."

"Menar då jag ondt — sätt mig på prof!"

"Det går jag in på! Vill patron i all hederlighet lösa ut far, så finner jag mig i att ha patron att tacka för en så stor tjenst."

"Och intet annat tecken till tacksamhet?"

"Icke ett fjerdedels tecken mer!"

"Räck mig åtminstone handen att aftorka de tårar, som bränna mina ögon... Jag är en svag, en eländig stackare — jag vet det — som kan gråta, då jag hånas. Men lika godt ... gif mig handen blott ett par minuter!"

"Omöjligt!"

"Ett finger då, ett enda finger!"

I stället för svar ville Magda draga igen fönstret, men patron Fabian höll det kraftigt tillbaka.

"Aha", sade han, genom Magdas köld bringad till raseri, "det är fråga om att vilja åtnjuta en välgärning utan all erkänsla — men vet då, att gubben skall få sitta der han sitter! Utom mig fins ingen människa som bryr sig om er."

"Det få vi se — herr Gottlieb är hemkommen!"

"Jaså, är den hemma... Nå, hvad skulle han förmå?"

"Just ingenting, om icke att underrätta moster Ulrika om denna intressanta scen!" inföll Gottlieb, i det han personligen uppenbarade sig och kastade en genomborrande blick på den förhåpnade patronen, hvilken härvid utan ett ord tog till fötterna, kastade sig på hästen och försvann.

"Nå, se den kan man kalla en riktig hare!" sade Magda skrattande... "Men, herr Gottlieb, hvad helst som bringat herrn hit, så gör honom ändå icke olycklig och nämn något för patronessan!"

"Frukta icke det, fru Lönner — jag spionerade icke på honom för att verkställa den hotelsen! Men genom Nanny fick jag i dag del af vissa förhållanden, och emedan jag anade något och behöfde ha makt öfver honom..."

"Jag förstår nog... Ack, hur beskedlig och hederlig herrn är! Nanny har nämt alltsammans, och aldrig skola vi glömma..."

"Godt, fru Lönner ... jag tror icke heller att jag någonsin glömmet den här lilla dalen... Och nu god natt! Helsa Nanny — om några dagar skall allt vara väl bestäldt."

"O, tusen tack... Så fort Ragnar kommer hem, betala vi, på Guds makt."

* * * * *

Med hjertat klappande af glädje flög Gottlieb tillbaka till Almvik. Men den, hvars hjerta i stället led en olidlig beklämning, det var vår patron, som darrande steg in i sin hustrus rum, rädd att Gottlieb redan hunnit före honom.

"Kors, hur är det med dig?" frågade frun, som redan gått till hvila. "Du ser så upprörd ut — icke har hästen skyggat eller något annat händt?"

"Nej, söta vän, nej, dyra Ulgenie, töta Ultenie, ingenting — alls ingenting! Men mitt hufvud har varit tungt hela eftermiddagen."

"Det kommer deraf att du sofver för mycket!"

"Kanske — jag skall då sofva mindre hädanefter. Jag vill göra allt till ditt behag, älskade maka!"

"Så der, min vän, är du en värdig man — om jag alltid finge se dig sådan, skulle jag icke ha så mycket att beklaga mig öfver."

"Har du då att beklaga dig öfver något?"

Patronen kände sig redan nära att qväfvas: han såg idel spöken, stackars karl!

"Jag säger icke det der för att oroa dig, gubben lille ... det vore oädelt af mig att just välja denna stund — då du så väl synes fatta dina pligter — för att erinra dig om andra, då det förekommer som om du vore mindre genomträngd af din hustrus värde."

"Ja, ja, det skulle vara grymt — ty det är sant, ja, fullkomligt sant, att ... att..."

"Hvad, min älskade Fabian?"

"... att jag aldrig så har dyrkat och tillbedt dig som nu, ljufva, ljufva..." Han kunde ej frambringa mer.

"Fabian, denna eld ... ha, du begriper då ändtligen att du är lycklig?"

"Ja, som de fördömde!" suckade han i sin själs stora ångest.

Men patronessan hörde blott första ordet.

16.

En högtid.

Då Gottlieb andra morgonen vaknade, fann han att han redan hade ett besök.

Farbror Fabian gick fram och åter på golfvet, och så ömkligt var hans utseende att Gottlieb kände en smula medlidande med honom.

"Nå, farbror, hur är det nu då?"

"Hvad begär du?"

"Kors, med hvilken ton farbror yttrar det der — alldeles som en förskrämd resande, till hvilken stråtröfvaren ropat: pengar eller lifvet!"

"Det var ungefär detsamma du sade mig i går afton."

"Hvilket misstag — icke var det min mening att spela den store Rinaldinis rol! Jag är den fredligaste människa i och om farbror önskar att lefva i ett behagligt lugn inom hus — hvilket är helt naturligt — så har jag visst icke för afsigt att störa det."

"Du har i stället kanske för afsigt att låta mig betala din tystlåtenhet med tre gånger så mycket som en advokat skulle ta för att ställa i ordning en affär?"

"Fy då, jag fordrar icke det ringaste: jag väntar..."

"På hvad?"

"... att farbror erbjuder sig att låna mig den summa, som utgör gamle Lönners plikt. Om hans son, styrmannen, sedan betalar in den till mig, så skall farbror få igen den. Hvarom icke, så är strunten borta."

"Och hvad begär du att jag erbjuder dig för egen räkning?"

"Drifver jag då handel med min tystlåtenhet — jag ger mitt hedersord att icke nämna något för moster!"

Utan ett ord drog patronen upp sin plånbok och uppräknade penningarna, dem Gottlieb emottog.

"Jag ger ingen förbindelse", sade han, "ty i den händelse att jag sjelf ingenting får, vill jag icke betala dem."

Patron Fabian teg. Men sedan han några gånger skjutit knäppet på plånboken upp och ner, yttrade han med en ton, som verkligen röjde känsla:

"Hör på, Gottlieb, jag är icke snål. Du gör mig en tjänst, då du kunde göra mig ett helvete, och jag vill vara tacksam. Har du några skulder? Din far är fattig."

"Det der är taladt såsom af en hederlig man och god släkting! Men jag var lyckligtvis nödsakad att lefva alltför sparsamt under min akademietid för att falla på det orådet att göra skulder."

"Nå, om du ej har skulder, så har du en framtid — du bör ej afslå mitt anbud."

"Jag afslår det också icke, ehuru jag ej nu anlitar det, ty för ögonblicket behöfver jag ingenting — såvida ej farbror, till besparande af mina fötter och dito stöttar, vill ge mig respenningar — men för den händelse att jag får fast fot i pappas fögderi, skall jag med största tacksamhet erinra mig farbrors löfte."

"Gör det — jag lofvar dig ha godt minne."

"Ännu ett ord, farbror! Blottställ ej den hederliga qvinnan — hon blir ändå aldrig farbrors byte."

Vid dessa ord gick en askfärg öfver patron Fabians anlete, och det var med ett slags fasa han såg sig omkring.

"Åh, icke ha väggarna öron... Farbror behjertar ju min bön?"

"Helt visst... Denna qvinna har gjort mig tokig, men jag tror att den ångest, som jag utstått sedan i går afton, nu botat mig. I alla fall går jag ej mera dit."

*****

Visst sjöngo fåglarna i "la Fontaines dal" ljufligare än vanligt, visst doftade rosorna och lavendeln friskare än någonsin, då unge herr Gottlieb i triumf återförde familjens öfverhufvud — åtminstone tyckte alla så.

Och när, utom vid Ragnars hemkomst, firades väl i det lilla röda huset en sådan högtid!

Det var ju ett riktigt kalas! Sötgröt, fisk och kaka ... gubben i högsätet... Gottlieb, som af reskassan släppt till välfägnaden, bredvid Nanny ... barnen ätande liksom de ärat göra undan den saken för ett helt år... Calle i högtids-väslen, som Magda sytt, och med en ros i knapphållet på tröjan, en ros, som Magda brutit... Magda sjelf upppassande den gamle husfadern med ögon, händer och hela sin varelse ... och ändtligen lill-Kerstin, som gick omkring och var värdinna för gullstjernen, Karo, fåren, de begge getterna och den antika svarta katten... Det var makalöst!

"Och för allt detta tacka vi, näst Gud, herr Gottlieb!" sade gubben, i det han med rörelse betraktade ynglingen. "Lyckliga de föräldrar, som ega en sådan son!"

"Fader Lönner", sade Gottlieb med en vänlig blick omkring sig, "har ej skäl att afundas dem!"

"Det är sant!" svarade han, och han nickade ömt och högtidligt åt de älskade...

Sednare, då gamle-far gått till hvila i den kära säng, som nu blifvit honom dubbelt kär, och medan Magda satt bredvid honom och pratade och Calle täljde barkbåtar åt barnen, sutto Gottlieb och Nanny nervid källan.

De tycktes i afton icke hafva mycket att säga hvarandra, åtminstone kunde man tro det, ty Nanny letade träget efter fyrväpplingar och Gottlieb blåste, såsom han barnsligt brukade, i ett stort blad.

Solen började dala till nedgång. Hennes röda sken föll öfver flickans bleka, fina ansigte.

"Jag är ledsen", sade sluligen Gottlieb, som, bortkastande bladet, tog på sig en riktigt förståndig min, "jag är ledsen att vi ej fingo tid att fortsätta våra öfningar — men på det hela, mitt barn, är du kunnig nog."

"Mer än nog!" svarade Nanny sakta.

"Isynnerhet för skolan!"

"Ja, isynnerhet för den!"

"Men du svarar så tankfullt och likgiltigt — du är icke sådan som du brukar vara."

"Jag vet icke annat ... men när Gottlieb säger det, är det väl sant. Sedan man först varit mycket glad — såsom jag varit i dag — och derefter blir lika ledsen som man förut varit glad, så går det väl så, att man tappar modet."

"Men, kära Nanny, du visste ju att jag skulle resa!"

"Jag visste icke att det skulle ske i morgon."

"Icke jag heller, då vi i går träffades. Men emedan jag beslöt att gå med ångfartyget, ser du..."

"Ja, ja!"

"Och dessutom, hvad gör ett par dagar, när man ändå skall skiljas..."

"... för att aldrig mer återse hvarandra!"

"Det är rätt att du ej fäster dig vid något hopp. Emellertid..."

Den unga flickan såg frågande upp.

"Vet du, Nanny, det är underbart att vi, som, förra gången jag var här, träffades fjorton dagar, och denna gången endast fyra, så mycket kunna hålla af hvarandra!"

"Nej, det är naturligt: folk, som råkas i sällskap, få kanske icke på sex månader säga hvarandra så mycket som vi ibland sagt på ett par timmar. I början träffades vi hvar afton, sedan både morgon och afton, och..."

"... och slutligen både morgon, middag och afton!" inföll Gottlieb skrattande. "Sannerligen har du

icke rätt, Nanny — om vi summerade ihop alla mötena under blott första perioden af vår bekantskap, efter ett i veckan, så skulle vi varit bekanta nära nog ett helt år."

"Åh, mycket längre!" svarade Nanny, äfven leende.

"Och som vi hållit ord att ej bli kära i hvarandra, så skiljas vi nu väl med ömhet och saknad, men ej med förtviflan och, desto bättre, ej heller med de förebråelser, som vi kanske eljest haft att göra och afhöra."

"Ack ja, det var alltför väl att ... att..."

Nanny kunde ej tala ut.

"Vi behöfva ju icke dölja för hvarandra att den der överenskommelsen verkligen var något vågad — för min del är jag icke stoltare än att jag erkänner att den icke varit så alldeles lätt att hålla."

"Men då Gottlieb i alla fall hållit den, så är det bra som det är."

"Ja visst, det vet jag nog — och ändå är det icke så bra som jag ville ha det."

"Hur bra vore då det?"

"Sannerligen jag det sjelf vet! Men ifall jag egde någon säker ställning..."

Nanny sänkte ögonlocken djupt ned öfver de förrädiska ögonen, men det skedde ej fortare än att Gottlieb märkte det en stråle af plötslig glädje tindrat upp i dem.

"Du vill då icke hjälpa mig att gissa hvad jag skulle göra, ifall jag vore oberoende?"

"Nej", svarade den unga flickan med fasthet, "det skulle ej tjena till något! Och när jag får höra att herr Gottlieb erhållit den rika frun, som vi kommit öfverens om, skall jag glädja mig deråt."

"Och den rika frun kostar dig icke ens en half suck?"

"Nej, icke, om hon gör Gottlieb lycklig."

"Du talar, Nanny, liksom du icke älskade mig!" utbrast Gottlieb häftigt, totalt glömmande alla föresatser.

"Gör jag det då?" frågade Nanny rodnande. "Jag tror icke sjelf att jag kan vara så tokig!"

"Men jag tror det jag — eller förmår du neka att ditt hjerta är mitt?"

"Jag hvarken nekar eller erkänner!" svarade Nanny med en blick, som hejdade ynglingen. "Hvad som rör mitt hjerta, sköter jag sjelf om; men så mycket är säkert, att icke blir det jag som genom någon enfaldig svaghet narrar herr Gottlieb att glömma vår kloka öfverenskommelse."

"Ack, Nanny, hvad du är förståndig och ädelsinnad... Behåll din hemlighet — jag hade orätt i att vilja locka den ifrån dig. Men så mycken förtjenst har du i mina ögon, att om jag en dag får följa min böjelse, så kommer jag tillbaka!"

"De orden vill jag glömma, ty jag anser dem för de sämsta som herr Gottlieb sagt."

"Min själ, har du icke åter rätt! Men jag sade hvad jag tänkte, och jag kan icke hjälpa att jag just kom att tänka på att du alldeles förträffligt skulle passa till min hustru."

Vid det sista uttrycket spratt Nanny högt till, och hennes ögon svarade med en förebråelse bittrare än ord.

"Jag tror bestämdt att jag är tokig: jag vill förbättra mitt fel, och i stället... Det är så godt att jag genast går, ty eljest..."

"Nå, eljest?"

"... tar jag dig, vid gud, i famn och svär på att jag — så sant jag är hederlig karl — älskar dig så som om du redan vore min hustru... Och nu ... det må bära eller brista ... men jag står icke längre emot..."

Och Gottlieb gjorde bokstafligen hvad han sagt.

"Ack, ack", utbrast Nanny, på en gång gråtande och leende, "detta är ju alldeles vettlöst!"

"Nej, tvertom är det gudomligt!"

"Men i morgon kommer ångern."

"Icke för mig, Nanny! På heder och tro, min lilla fru assessorska, det skall gå förträffligt — vi äro arbetsamma, ha få behof och det är så öfvermenskligt roligt att vara kär!"

"Men..."

"Se så, lägg bort det ordet — sedan jag tagit mitt beslut, känner jag icke till något men. Och som vi icke behöfva stora omkostnader för bosättningen, så behöfva vi ej heller låta vår skönaste tid gå bort i fåfäng väntan: om ett år eller två låta vi presten läsa vigseln öfver oss, och dermed tar jag dig under armen och vi spatsera ut ur din dal, att med glädtigt mod möta hvad vår Herre behagar sända oss."

Nanny, som länge bjudit till att akta sig för berusningen, blef dock allt mer och mer indragen i den — och sammankomsten slöts med en ny öfverenskommelse, motstridande den förra, nemligen att de evigt skulle älska hvarandra.

Tills vidare borde likväl denna förändring vara känd afendast dem sjelfva.

17.

Ragnar.

Hösten var kommen.

I dalen lågo hela högar af gulnade löf. Fåglarne hade tystnat, gräset vissnat och regn och storm upprumlat källan.

Men fastän allt i naturen bådade förödelse och förvandling, sågs likväl glädjen gästa derinne vid härden, ty den unge husfadern hade nyss anländt, och midt i kretsen af de sina, med armen omkring sin unga hustru, afhörde han berättelsen om de både smärtsamma och glada tilldragelser, som egt rum.

Så snart gubben slutat — det var han som förtäljde — gick Ragnar fram och tryckte häftigt den gamle fadern i sin famn.

"Hvilket odjur har tillställt detta?" sade han. "Jag anar något jag... Föra bort i fängelse en så gammal man — och jag var icke hemma, jag kunde icke försvara er, stackars qvinnor, då ni måste se en sådan syn!" Och medan han talade, svällde ådrorna högt i det manliga ansigtet.

En låg hostning från en annan sida af rummet kom Ragnars blick att flyga dit.

"Jag förstår dig, min Calle: du hade velat göra mycket ... och du har så gjort. Jag hade orätt — förlåt mig det, Calle — i att säga det qvinnorna voro ensamma."

Härvid gick den långe kraftfulle Ragnar, hvars väderbitna kind blossade af en stark rörelse, bort till den del af rummet, hvarifrån hostningen hörts, och räckte handen till Calle, som, gulnad likt löfven derute, låg hopkrupen på soffan och blickade på dem, som voro friska och glada.

Stackars Calle — dag från dag vissnade han allt mera bort, och allt fastare blef hans tro på röstens spådom.

Då Ragnar räckte honom handen, svarade han blott med ett kort: "Tack!"

"Så het du är — kors, du har ju riktig feber ... nå, jag far väl till staden och talar med doktorn."

Vid detta förslag började Calle småskratta på gamla viset. "Det löner!" sade han.

"Visst må det löna, käre Calle!" yttrade Magda, som äfven kom bort till den mörka vrån. "Ragnar har rätt!"

"Ja, det har han alltid haft!" menade Calle med en viss, för honom främmande häftighet. "Du kan gerna göra mig emot, om bara det är honom till behag!"

"Huru nu, Calle — håller du icke af din bror?" yttrade Ragnar, och i detsamma vexlade han behändigt och, såsom han trodde, obemärkt en kyss med sin hustru: den raske sjömannen var i allmänhet något skygg för att låta andra se bevisen på hur kär han ännu var.

"Har I icke hela rummet att kyssas i!" sade Calle tvert. "Jag gitter ej se att I sk'a ställa er framför mig!"

"Kanske du är afundsjuk?" inföll Ragnar skrattande: han hade icke lagt någon vikt vid Calles yttrande.

Men Calle reste sig upp, såg Ragnar rätt i ansigtet och svarade:

"Ja!"

"Nå, hvarför det då, Calle?"

"För det att jag icke tål att se Magda kyssa någon... Är det icke sant, Magda — du mins hurudan jag var den gången, då patron ville köpa en kyss af dig?"

"Hvad i herrans namn är det han pratar för galenskaper — jag tror att hjernan tagit läck på pojken ... köpa en kyss af Magda ... stackars Calle!"

"Ljuger jag, Magda? Svvara du!"

"Ack, Jesus i himlen, så du berättar en sak, Calle! Du skulle väl först ha sagt hur det kom till, och..." Magda rodnade och bleknade och fick i hastigheten sjelf icke rätt på bästa ordet.

"Men kan det då vara sanning?" utbrast Ragnar, och hans ögon började tindra på ett märkbart sätt.

Magda, som återvunnit sin fattning, berättade nu okonstlat hela händelsen.

Några minuter efter det hon slutat, förblef Ragnar stum. Derpå yttrade han utan synbar rörelse:

"Det är nu så mycket vissare att den ... den ... lika godt ... att patron haft sin hand med i fars olycka!"

"Ja, så säkert," svarade gubben alledande, "som att den unge mannen, hvilken vi nyss talte om, ensam utverkade min befrielse! Jag ville att du känt herr Gottlieb — det var en hederlig yngling."

"Det skall jag också säga honom i brevet, som jag skrifver... Men bara icke han också hade en tanke bredvid?"

"Åtminstone icke på mig!" svarade Magda, och lät en skälmsk blick falla på Nanny.

"Åhå, ser man väl ... nå, Nanny har blifvit så stor och vacker, att hon nog tål att se på! Men jag kan icke hjälpa att jag än en gång kommer tillbaka till patron..."

"Men nu höra vi heldre på några roliga historier, som du berättar oss!" Och Magdas blick var så bedjande, att Ragnar genast förstod den; och derföre, så länge han satt inne hos far och syskonen, talades ej om annat än hans resor och affärer, mellan det att han lekte med barnen och berättade för dem ett par sagor, till hvilka de andra med icke mindre nöje lyssnade...

* * * * *

Äntligen var tiden för de äktenskapliga förtroendena inne. Den unga kolonien hade gått till hvila, och makarna voro ensamma.

"Seså, Magda lilla, nu skall du ge mig en riktig kyss! Gud välsigne dig för hvar stund, som du gjort till helgdag för mig! Sedan man vräkt omkring på sjön en sju å åtta månader och frestat alla slags väder och vind, smakar det något herrligt att gå i hamn och förtöja sig hos en vacker och godsint hustru!"

"Är det då alldeles kontant sant, Ragnar, att du håller mig lika kär som i begynnelsen?"

"Har du då inga lyckblad hittat i sommar, efter du frågar mig så?"

I stället för svar sprang Magda bort och tog ned ett gammalt kompass-fodral, som stod på hörnet af skåpet. "Se här..." Hon höll fram en hel hand full med torra klöfverblad.

"Nå, ha de icke svarat, de!"

I detta kompass-fodral förvarade Magda, så att säga, sjelfva blomman af sin husliga lycka. Från första året af deras äktenskap hade den unga hustrun under mannens frånvaro sökt dessa lyckans symboler, och sålänge hon hittade dem, var det ett tecken till hans fortfarande kärlek och tro. Och alla år var Magdas skörd lika stor.

Då mannen nu så gladt och trovärdigt frågade: "Nå, ha de icke svarat, de?" kastade sig Magda om

hans hals och böjde hans hufvud tillbaka, medan hon noga betraktade honom.

"Hå, jag skall väl bli bättre i morgon, då jag riktigt fått finraka mig!" menade Ragnar, och kråmade sig lite smått i den blå kavajen.

"Åh, du är så bra, att om du vore bättre, vore det vådligt... Men, Ragnar lille, du har icke mätt barnen ännu och sett hur långt de vuxit öfver märket — det plär alltid vara det första du gör."

"Men den här gången tog ni också emot mig med så märkvärdiga underrättelser, att jag glömde allt det vanliga. Innerligt bedröfvad blef jag ock att se Calle göra sig klar till den sista seglatsen — nog var han lite skral förra vintern, men det gick snart om."

"Under vår bekymmersamma tid förtog han sig med arbete, och se'n har han varit så vårdslös om sig, och se'n ... ja ja, det är något konstigt med pilten."

"Hvad för konstigt? Han har aldrig varit så riktig — menar du att det tagit till?"

"Åh nej, det var just icke det.."

"Men så säg då!"

"Skratta bara icke åt mina inbillningar, och blif ej ond på stackars Calle! Det är så att ... att han håller mig lite för mycket kär, och det tär på honom, fastän han icke sjelf förstår det."

"Hvad du der säger, är ej att skratta åt — det slår mig nu för minnet hur underlig han såg ut, då han rakt fram sade ifrån att han blef afundsjuk, när jag kysste dig. Arme pilt, skulle jag kunna bli ond på honom, som visst icke haft en half tanke på att förnäma hvarken mig eller dig!"

"Nej, aldrig! När jag i somras satte några syrener i muggen åt honom, var det allt det goda han visste, liksom det nu är hans högsta goda att jag bäddar åt honom, ger honom dricka och ibland sjunger en stump för honom eller läser ett kapitel ur bibeln."

"Herre gud, sådan kärlek är blott som en vacker ros, den man luktar på, för att friska upp sinnet. Han må också gerna ha sin kärlek i fred! Den skall göra honom glädje till hans sista stund — och aldrig vill jag ens så mycket som ta dig i hand, då han ser det."

"Så god du är! Och jag får alldeles vara sådan som jag har varit?" Vid denna fråga strök Magda en tår från de långa ögonhåren, och innan Ragnar hann svara, tillade hon: "Du må lita på att jag vet hur jag handlar — jag vill blott att han skall känna någon liten lycka på jorden, han som annars är så ensam i sitt sinne."

"Gör alldeles så som du vill och behagar, mitt hjerta! Du vet att jag har sådan lit till dig som till min egen själ. Men om jag varit mild mot Calle, som ej vill göra mig någon orätt, åtminstone med vett och vilja, så är jag icke så blödig mot den, som på allt sätt vill handla olofligt!"

Vid denna inledning märkte Magda rätt väl att hon måste fram med allt. Och allt kom också fram.

Men hon blef dervid mer förskräckt öfver Ragnars tystnad, än hon skulle blifvit, om han brusat ut, ty Ragnar hade, då han blef vred, ett sätt att tiga, som var tusen gånger värtaligare än allt raseri.

"Jaså, han kom in genom fönstret för att fresta dig till affall, sedan han väl fått gamle-far dit han ville ha honom ... nånå, sämre bofstreck har varit gjordt!"

Detta var allt hvad han yttrade om saken. Och när både den nästföljande och derpå följande dagen förgingo utan att patronens namn ens nämdes, så tänkte Magda att Ragnar nu blifvit mäktad klok, och det kanske till och med hade henne en liten smula att patronen ej fick någon näsbränna.

18.

En timmas regering.

Patron Fabian, som under hela långa hösten varit sin "töta" Ultenies ödmjuka slaf, och derföre blifvit allt mera trampad i stoftet, fick efter underrättelsen om styrman Lönners hemkomst en beständig feber. Han hade ej någon ro mer i sjelfva sof-stolen, ty sofvande eller vakande såg han jemt samma syn:

styrman Lönners hufvud instickande genom dörren.

Han blef nu i en hast lika begifven på resor som han förut varit begifven på stillhet, och kände sig trygg, endast då han var aflägsnad hemifrån, ty det visste han att styrman Lönner hade för mycken heder att lägga sig i försåt för honom.

En morgon, då han, såsom vanligt under sista veckan, kom till sin hustru med underrättelsen att han hade ett angeläget ärende borta, sade hon, i det hon förundrad betraktade honom:

"Men hvad är detta för ett flackande fram och åter, menniska — har du blifvit kollrig ... skall jag sitta ensam hemma på det här sättet!"

"Ack, min vän, du vet väl om man behöfver drifva på sina angelägenheter!"

"Jag vet att du för kort tid sedan med knapp nöd kunde drifva på dig sjelf! Det hänger icke rätt ihop, när du förändrar natur!"

"Älskade Ulgenie, du vet att jag känner din öfverlägsenhet att bedömma allt — men i dag måste jag resa till auktionen på Rörby, der den äkta spanska får-rasen försäljes."

"Nå, det var ändtligen ett ordentligt ärende. Far då, men kom icke hem för sent!"

"Jag hoppas vara hemma före 11, min vän!"

Fru Ulrique-Eugenie framräckte sin hand till kyssning; och sedan patronen med hela återstoden af sitt förlegade galanteri fört den till sina läppar, vände han skyndsamt sin äkta hälft ryggen.

Under hela dagen kunde patronessan icke låta bli att undra öfver sin mans förändring, och derest hon icke ansett för någonting komplett omöjligt att han skulle ha vågat vara stadd i olofliga ärenden, hade hon lätt inbillat sig att han fått syn på något fruntimmer, som hon sjelf icke kände.

Men bland alla deras bekanta i hela orten fans ju ej en enda, som icke Fabian sett minst tjuve gånger, och vid hvarje anställd pröfning hade det alltid visat sig att han sett en hvar utan fara.

Detta väl inskräppt i minnet, lugnade sig fru patronessan. Och sedan hon tillbragt dagen med hvarjehanda små husliga och moderliga förströelser, gick hon tidigt till sängs, ty hon plågades alltid af ledsnad, då hennes Fabian, som hon i grunden älskade, ej var hemma för att afgöra hennes kärlek och hennes gnat.

* * * * *

Det kunde vara omkring en timma efter det fru Ulrique-Eugenie insomnat. Och liksom hon, sof hela husets personal — ty ehuru en piga visserligen var beordrad att invänta patronen, tyckte sig denna ha gjort nog, då hon, emot befallning, satte förstugudörren på glänt. Det öfriga lemnade hon åt någon innevånare i drängstugan.

Som sagdt kunde det vara omkring en timma efter det fru Ulrique-Eugenie insomnat, då hon, störd af något buller — ett slags vridande och skrapande helt nära sig — försökte öppna ena ögonlocket, en signal, som borde tillhålla Fabian att icke så der förgäta en bland sina förnämsta skyldigheter, den nemligen att icke störa sin hustru.

Men signalen blef helt och hållet utan verkan.

Under så fatta omständigheter såg sig frun tvungen att öppna äfven det andra ögonlocket, för att med ledning af den nästan lika sömniga nattlampan söka upptäcka i hvad tillstånd Fabian var.

Hennes första blick föll på soffan midt emot ... som var tom; den andra träffade gungstolen, men då denne dels stod i skuggan af de vidlyftiga sparlakanen och dels äfven hade minsta möjliga upplysning från lampan, kunde patronessan ej upptäcka mer än ett par fötter. Men det var också dessa som haft den näsvisheten att oupphörligt röra sig, hvarmed bemälte fötter ännu fortforo.

"Fabian, hvad är det åt dig — skäms du ej!"

Fabian iakttog tystnad.

"Jaså, din stackare, de ha fyllt dig, märker jag — och du, ditt kräk ... att ej kunna stå emot... Nå, rör på dig nu ... var så god och kläd af dig, eller..."

Alltid samma tystnad.

"Se så der ja — han är totalt plakat... Gå din väg, Fabian, gå in till dig ... känn dig före: du får ej ta

ljus ... men slå icke ihjäl dig... Nå, blir ingenting af — skall jag ringa och låta bära ut dig?"

När icke heller nu någon liknelse till svar lät förnimma sig, ryckte fru Ulgenie med en åtbörd af uttrycksfull vresighet tillbaka sparlakanet, utsträckte handen och fick tag i en hel massa obekant hår.

"Himmel", utbrast hon, "det är icke min man!"

"Så är det väl någon annans då!" svarade en lugn röst.

Skrämseln hindrade vår fru att skrika.

"En tjuf!" mumlade hon.

"Skulle icke tro det!"

"Men — hvem ... hvem ... hvem är det då?" stammade hon.

"Sof ganska lugnt! Hon skall icke bli störd."

Fru Ulrique-Eugenie famlade oupphörligt efter klocksträngen... "Man vill mörda mig under sömnen!"

"Sof ganska lugnt, säger jag!" återtog rösten. "Jag vill hvarken stjäla eller mörda: jag vill blott..."

Nu lossnade det olycksaliga krampdraget i patronessans strupe, men just som hon uppgaf det första ropet, qväfdes det under en bred hand, som lade sig öfver hennes mun.

"Var så god och gör icke om det der, ty då blir jag tvungen att besvära ... och bry sig icke heller om klocksträngen — det är bara till chikan, om tjänstfolket kommer in."

"Hvad vill han då, fasliga varelse?"

"Sitta der jag sitter, ingenting annat så länge!"

Patronessan fick plötsligt en ny aning — om det vore något olyckligt offer för en vansinnig kärlek?

"Huru" — hon hade samlat hela sin värdighet i rösten — "sitta der han sitter ... det är ju i min sängkammare!"

"Det ser jag väl!"

"... der ingen har rättighet att vara, utom min man?"

".. och jag!"

Vid detta oväntade svar fick vår fru mod att närmare granska sin oblyge gäst, en rätt hygglig figur, som med sina stora och öfver måttan djerfva ögon ingaf henne både intresse och afsky: afskyn kom nemligen derifrån att figuren var insvept i en blå fris-kavaj, hvilken hade det felet att helt och hållet störa hennes romantiska illusion.

"Men så förklara denna exempellösa oförskämndhet!"

"Förklaringen kommer nog rättnu!"

"Rättnu — då var det icke mig han sökte?"

"Icke så alldeles."

"Min man då?"

"Ja!"

"Nå, har jag med det att göra?"

"Åh jo, något!"

"Ha", utbrast fru Ulgenie, som nu ihågkom den besökandes första yttrande, "ha, här måste finnas en hemlighet — ni sade ju att ni var en annans man?"

"Just det, ja!"

"Och att ni hade rätt att söka min man hos mig?"

"Nå, det kan kallas att både stafva och lägga ihop!"

"Det vill säga ... åh, jag qväfs, jag qväfs ... att ni har en fordran hos min man?"

"Nej, det är han som har en hos mig, och den skall jag ärligt betala honom med både kapital och ränta."

"Ah, den barbaren, den hycklaren har varit mig otrogen?"

"Ja, i hjerta och tankar, det är visst. Men för öfrigt är min hustru icke af det slaget, som behöfver skrika eller dra i klocksträngen: hon håller sig i respekt utan så mycket väsen."

"Och tänker han, låga menniska, att icke jag gör det?"

"Jag vet icke hvad frun skulle göra, om hon såge en man så här dags hoppa in genom fönstret och söka förleda henne till otro, mot löftet att skaffa en gammal far ur arresten — jag vet blott att frun icke varit i någon farlighet."

"Det är då styrman Lönner?"

"Rätt gissadt!"

"Och för hans hustrus eländiga behag skulle min man..."

"Hvad för slag — eländiga behag ... nå, icke skiner fyr'n der borta mycket klar, men så pass vägleder han ändå att jag kan varsna att jag har liksom en holländsk koff framför mig, och den så osmakligt tacklad att jag heldre skulle sätta till hvarenda segelklut för att komma i lä om den, än ta den under min konvoj."

"Jag förstår icke hans rotväliska, min gode man, men att han är en okunnig och obildad varelse, det är klart, och jag befäller honom att genast lemna mig!"

"Tvinga mig då att gå baklänges som min Magda gjorde med patron — var så god!"

"Vilde, som saknar all finkänslighet — är det så man talar till ett fruntimmer, till en förtvillad hustru, som gråter och rasar öfver sin makes otro... O, den nedrige, den nedrige, jag skall förgöra honom med min vrede!"

"Först kommer turen till mig!"

"Åhå, jag förstår... Nåväl, mitt ödes mått är fullbordadt — må blod flyta! Styrman Lönner vill duellera med honom?"

"Duellera — hvad för något — nej, bevars, den fason att göra upp affärer lemna jag åt förnämt folk ... jag har en annan fason att göra upp mina!"

"Hvilken då?"

"Åh, den är enkel. Jag har tänkt att det icke kunde hända en man något värre än att bli chikanerad i sin hustrus närvaro, och att det icke fins någon värre chikan, till och med för en feg kruka, än att ... men lika godt — patron vet väl sjelf hvad han fruktar, efter han reser bort hvarenda dag."

Fru Ulrique-Eugenie slog händerna tillsammans. Nu hade hon klaven till mannens förändring.

"Och som", återtog Ragnar, "jag icke varit i stånd att träffa honom under dagen, har jag kommit att på denna tid och detta ställe fordra räkenskap."

Styrman Lönner hade ej förr talat ut, än tunga långsamma steg nalkades från gången.

Lik en retad lurande tigrinna, med ögon som lyste af hämd, satt patronessan uppe i sängen, insvept i en stor röd shal, hvars scharlakansfärg kunde anses som blekhet mot det scharlakana, som brann på hennes ansigte. Hon syntes färdig att springa på sitt rof.

Ragnar, som rest sig upp, stod orörlig som en staty. Han hade undan sin kavaj framtagit, ej värja eller dolk, men en dag af utsöktaste "qualitet."

Utän att ana det omätliga oväder, som dragit sig tillsammans öfver hans hufvud, kom patron Fabian in. Men då han i en enda blick varseblef sin hustru i denna ställning och med dessa ögon samt den förfärlige styrman Lönner, hämdens genius, inom sjelfva den äktenskapliga helgedomen,

raglade han tillbaka mot dörren. Om ej benen nekat honom all tjenst, skulle han hafva begifvit sig på flykten, men nu stod han fastnaglad, slagen till jorden af tvenne blickar.

Och likväl var det nu, om någonsin, tid att spela Brutus.

Hvad var det väl som gaf denne sluge man anledning att vakna ur sin dvala, om icke det besök, som Lucretia erhållit! Det är väl sant att fru Ulgenie ej varit lika blottställd och att hon ej heller tycktes vara beredd att liksom Lucretia offra sitt blod för att aftvä den skymf hon lidit, men i alla fall syntes omständigheterna egnade att väcka Brutus. Men Brutus blundade af alla krafter och skulle hafva betalt hvad som helst för att *drömma* den syn, som han såg.

"Fege förrädare, som brutit dina eder!" dundrade fru Ulgenie. "Du gömmer dig, märker jag, liksom Adam gömde sig efter syndafallet — men stig fram ... den der Lucifers-figuren skall lära dig begripa att du ej mera lefver i paradiset!"

"Styrman Lönner", stammade patronen, "jag är oskyldig, jag är en olycklig man, och aldrig — det svär jag — aldrig har fru Magda..."

Vid detta ord spratt "Lucifers-figuren" till.

"Tyst, uttala icke namnet på en ärlig hustru — hon behöfver icke något urskuldande för att bli trodd af sin man. Men er hustru, nedrige mes, hon behöfver veta hvad hon skall tro om er, och det skall hon nu få veta af mig!"

I detsamma fattade styrman Lönner med ena handen ett kraftigt tag om patronens arm och med den andra svängde han skeppsdaggen. Men då den häpne rivalen icke ens bjöd till att försvara sig, då han jämrande och ödmjuk bad om barmhertighet, släppte Ragnar genast sitt tag, och i det han med någon förlägenhet öfver sin egen känsla vände sig till fru Ulrique-Eugenie, sade han:

"Förbanna mig, är han icke så eländig, att jag liksom gerna kunde ställa mig och prygla upp en hare! Jag anser mig ha fått hämd nog, då jag lemnar honom i fruns händer."

Och stoppande daggen tillbaka under kavajen, aflägsnade sig styrman Lönner.

* * * * *

Men styrman Lönner hade orätt bedömt förhållandet, då han trodde patronen hemfallen åt medusan bakom sparlakanet.

Just det omätliga öfvermåttet i den skymf han redan lidit, jemte föreställningen om allt det förfärliga, som återstod, retade honom till ett raseri, hvilket, då han såg sig ensam med sin hustru, tog ett oväntadt utlopp... Brutus vaknade.

Han gjorde sig ej reda för annat än att han borde kufva tigrinnan innan hon rusade på honom, och derföre var det han som i stället, med hotande åtbörder och vilda blickar, rusade mot henne.

"O, du skamfulla qvinna, äktenskapsbryterska, tror du att jag låter dåra mig af den komedi, som du uppgjort med din älskare? Jag skall lemna dig öfvergifven i ditt hus, liksom jag utstött dig ur mitt hjerta, och hela verlden skall lära känna dig sådan som jag nu gör det!"

"Fabian, Fabian, är du vansinnig!" Fru Ulrique-Eugenie blef rädd, men tillika tjust — detta var just en scen i hennes genre.

"Om jag blifvit vansinnig" — (begripande sin fördel, stillade patronen genast sin vredes åskor och ställde sig i en imponerande ställning framför sin helt darrande hustru) — "om jag det blifvit, hvems är felet? Huru länge har jag ej blundat för dina snedsprång, hur mången blodig tår har jag ej gjutit i tysthet, då jag sett dig uppmuntra dessa efterhängsna snyltgäster, som hållit till godo vid mitt bord, medan de kurtiserat min hustru!"

Fru Ulgenie, hastigt förvandlad från furie till ett menlöst lam, bedyrade sig i de mest rörande ordalag oskyldig till hvarje brott, ja, intill tanken på ett sådant.

Men ju ödmjukare hon blef, desto högre steg patronens mod, och förundrande sig öfver att han ej förut uppfunnit denna utväg, spelade han nu tyrann con amore och gjorde sin hustru så många olikartade tillvitelser, att hon förkrossad sjönk till hans knän, bedjande honom att hejda sin vrede, åtminstone tills det kunde ledas i bevis att hon vore brottslig — en nåd, den han slutligen beviljade henne, hvarefter han, lik en förvekligad pascha, lät sig upppassas af sin favorit-slafvinna, som slutligen erhöll den lyckan att gråtande insomna vid sin paschas sida.

Hela revolutionen med nya regements-förändringen hade gått för sig på mindre tid än en timma...

*****

Solen stod högt på himlen, då patronessan vaknade.

I början hade hon svårt att fatta den dram, som under natten egt rum. Men då allt blef klart, suckade hon djupt en bitter suck: hon hade öfverlevvat sin tid, men med resignation underkastade hon sig att blifva den lydande, sedan hon så länge varit den styrande.

Men bäst hon funderade på huru hon skulle befria sig från de grymma anklagelser, som hennes man gjort henne, fick hon höra en röst, som ömkligt framstammade:

"Töta Ultenie, dyra maka, kan ditt ömma hjerta låta beveka sig — jag har väl drömt att jag vågat förolämpa dig?"

"Åh, mjuka tjenarinna" — (man kan ej tro med hvilken lysande snabbhet patronessan ryckte åt sig sina redan till spillo gifna fördelar alldeles liksom hon aldrig en sekund på allvar ansett dem förlorade) — "åh, mjuka tjenarinna, jag tror att du sofvit ruset af dig nu!"

"Var jag då ... skulle jag hafva druckit? Jag kan likväl icke precist erinra mig..."

"Din stackare, när erinrade du dig något, utom med mitt minne!"

Men det är onödigt att vi fortsätta denna scen.

Patron Fabians en-timmas-regering blef endast en stor fantasi, hvilken medförde, hvad misslyckade revolutioner alltid medföra, tio gånger svårare och mera tryckande pålagor än förut.

19.

Calle.

Vintern hade gått förbi. Den kække styrman Lønner hade åter öfvergifvit de sina och plöjde nu som bäst den salta böljan.

Hemma i dalen vaggade redan det späda gräset för vårvinden. Barnen läto sina barkflottor löpa ut. Och i det lilla huset verkade hvar och en i sin mån till det gemensamma bästa.

Men en var der, som ej kunde verka och som satt der så stillsam och vänlig i sin vrå — det var Calle.

Han hade varit sängliggande en tid under vintern, men nu satt han uppe i fars länstol, den far afstått åt honom; och länstolen stod i vrån mellan Magdas väfstol och väggen till fars kammare.

Så snart barnen ej voro ute, sutto de på golfvet omkring Calle, som ännu kunde skära pipor, tackla upp deras båtar efter alla haverierna och äfven, ehuru med låg röst, berätta någon vacker historia om näcken, sjöfrun eller de förtrollade prinsessorna.

Äfven grannbarnen kommo att helsa på sin gamle vän och höra på hans sista historier, och alla medhade sin lilla förning, den mödrarna gjort i ordning åt Calle. Längre fram kommo också mödrarna sjelfva med *sina* förningar i stora korgar, ty hvilken var det som ej Calle tjenat, till hvilken hade han ej varit efterskickad och hvem hade ej älskat och hållit honom kär — hvem skulle någonsin ersätta honom hos barnen! Man ordentligt vallfärdades till Calle, som alltid hade något vackert och tacksamt ord att säga. Och ej heller var Calle känslolös för den stoltheten att få skjuta alla "presentegåfvorna" till Magda.

"Ack, den som vore så afhållen!" sade Nanny mången gång, i det hon med en lätt suck tänkte på den, hvilken lofvat att evigt hålla henne kär och den hon ej kunde neka sig att tro på.

Huru stor, huru tillräcklig för Nanny var ej också den sällhet, som denna tro åstadkom, och huru välgörande verkade den ej på hela hennes väsende! Hon försjönk ej mer som förr i drömmande overksamhet, utan var flink, liflig, frisk och blomstrande — den trånande liljan var förbytt till en vacker ros.

Högligen prisades af både Magda och far denna förändring, den de visst icke väntat sig och den de ej kunde tyda annorlunda än att Nanny var förnuftigare än andra unga flickor.

Men Calle hade sin egen slughet, och då Nanny plögade yttra: "Ack, den som vore så afhållen!" brukade han svara: "Du vet nog att det fins den, som håller af dig också — annars qvittrade du icke!"

Vid sådana ord blef Nanny röd som en vallmo och hviskade tillbaka:

"Du må icke säga så der, då någon hör det!"

Calle nickade. Och en vacker dag fick han veta hela hemligheten, ty för Calle, som icke länge skulle lefva på jorden, kunde hon gerna omtala den. Det var för Nanny ett så stort behof att få höra om någon mer än hon trodde på Gottliebs löfte.

"Hvad menar du," slöt hon, "skall han komma igen?"

"Så visst som jag icke mer får se midsommarssolen kan du vänta honom tillbaka — det var sådan trohet i hans ögon, att han ej sviker!"

"Hvarför hade du en så svår liknelse, Calle — nog får du se midsommarssolen!" Smärtan öfver en del af Calles ord skingrade glädjen öfver den andra.

"Nej då — jag bara väntar på att syrenerna ska slå ut: de ha alltid varit mina vänner."

Gamle Lönner försökte stundom att tala med sin sjuke son i andliga ämnen, men han upphörde dermed, då Calle en gång helt okonstladt svarade:

"Var så beskedlig, far, och låt vara det der pratandet! Jag tror på vår herre Christ och på hans nåd mot syndare, och som jag icke vet mig ha gjort något synnerligt illa, utom det att jag stal villebrådet, är jag icke alls rädd, utan väntar tryggt på att han säger till när han har tid att ta emot mig. Jag kan väl begripa att det är trångt om plats i himmelriket, men nog får jag mig en vrå, der jag kan vänta på far och småbarnen och Ragnar och Nanny och Magda, om hon icke försmår att sitta bredvid mig."

"Ack, herre Jesus, så du talar, min Calle," svarade Magda, som nu upptog ämnet: "du vet väl om jag vill vara dig när i himmelriket, då du här på jorden varit mig det käraste näst efter Ragnar sjelf."

"Det säger du för att göra mig glad, men jag är icke så stor i hågen att jag det tror."

"Är det då någon som visar sig ha mera kärlek till dig än jag!"

Calle log — och tittade åt väggen. Der hängde en ny väst, hvars randning han betraktade så uppmärksamt, som om hvarje rand utgjort ett parti på en tafla.

"Menar du", svarade han efter ett par ögonblicks tystnad, då fadern gått bort, "menar du att Ragnar icke var ond på mig? Han lade visst märke till att jag håller af dig ett litet grand mer än som det kanske är riktigt passligt — jag säger det så uppriktigt och ödmjukt, för jag vet att du icke är som andra, men jag skulle icke dö riktigt lugn, om Ragnar bure någon afvohet mot mig."

"Nej, käre Calle, var ganska viss att Ragnar älskar dig som en redlig bror! Han såg rätt väl att ingen gjorde och var dig så i lag som jag, men han sade många gånger till mig, och särdeles straxt innan han reste..."

"Hvad sade han då?"

"Magda lilla, sa' han, svik aldrig Calle — han är en ärlig och from själ, som har sin förlustelse der du är. Men Calle är icke den som med ord eller tanke vill förnärma mig, och så vill jag slätt icke förnärma honom i hans känslor, utan liksom dela med mig åt honom, ty det är han värd. Och detta, tillade han, kan du säga honom, om han någon gång skulle känna sig beklämd för min skull."

"Sa han hvart ord?"

"Så sant jag lefver och hoppas att än en gång råka honom!"

"Och du har hållit löftet, du har icke svikit mig och skall ej heller göra det, sålänge jag orkar bära hufvudet uppe."

"Jag sviker dig aldrig!"

"Och när det lider åt det sista", återtog han med lägre röst, "skall du alltid ensam ge mig att dricka och icke låta någon annan ta i hufvudgården ... och när jag kommer i kampen, då vill jag att du håller mig i hand, som nu, så att jag känner att du är mig nära intill slutet ... och sedan skall du (skall du icke det?) sjelf lägga igen mina ögon och läsa en vacker psalm öfver mig?"

På dessa Calles rörande böner, hvilka ännu mer förhöjdes genom den blyga kärleken i hans blick, svarade Magda trofast och med tårar:

"Var lugn, min Calle — jag lofvar dig att ingen annan än jag skall röra dig!"

Calle log. Han var nu så lycksalig, att ingen menniska, den der eger hopp om ett helt lif af fröjd och njutning, kunde vara sällare vid tanken på detta lif, än Calle vid tanken på sin död, hvilken skulle medföra alla dessa ytterligare bevis på Magdas ömhet för honom...

* * * * *

Den första syrenen, som slog ut, lade Magda i Calles hand, medan han ännu kunde fröjda sig åt dess doft — den sista lade hon på hans graf.

20.

Syskonen. Slutet.

Länge efter Calles bortgång hängde en tung dimma öfver eller, rättare, inom det lilla huset i dalen.

Lyckligtvis kom styrman Ragnar denna höst hem långt tidigare än vanligt, och rosorna på Calles graf hade ännu icke vissnat, då Magda med en känsla af djup andakt förde sin man till broderns hvilorum.

"Sof i frid, stackars gosse!" sade Ragnar, aftorkande en tår. "Vår Herre såg hvad dig bäst var... Men nu får du icke sörja honom för mycket, Magda lilla, annars kan du ej med ett fullt hjerta glädja dig åt den nyhet, som jag hemför!"

"Hvad är då det för en?"

"Kapten Hansson, hvilken (jemnt så länge som jag nu varit styrman) fört briggen Sara Christina, har på sednare tiderna och särdeles under sista resan känt sig så försvagad till helsan, att han icke vidare går till sjös."

"Nå, icke var det så kärt — han har varit dig en kapten, som du kanske aldrig får maken till."

"Jag får icke mera någon kapten: jag blir nu sjelf kapten — redaren har gjort mig anbud på att föra fartyget!"

"Hvad i herrans frid säger du — men det är ju alldeles omöjligt?"

"Det blir nog möjligt, skall du se, ty min gamle kapten har så rekommenderat mig, att herr Lund, för att lätta alla svårigheter för mig, förskotterar mig hvad jag behöfver till att ta skepparexamen; och så fort jul är öfver — till dess läser jag hemma — reser jag, och så blir du hustru till en kapten och far nästa vår till Göteborg med Nanny och lille Konrad och välsignar skutan, innan jag ger mig ut."

Magda knäppte tyst ihop sina händer. Hennes tacksamhetssuck var brinnande — en sådan höjd af lycka var nästan för stor. Ragnar tog henne stilla i famn.

"Jag ville icke säga något i går, ty jag tyckte att det skulle bli så högtidligt att få nämna det här, der vi äro nära Calle, han, som alltid satte din fröjd öfver sin egen."

"Tack, tack för det!" sade Magda, torkande glädjetårarne från sina ögon. "Nå, nu vet jag," tillade hon, "hvarför jag i år hittat så många lyckoblåd... Herre gud, Ragnar, betänk: fru till en kapten — och lika kär håller du mig alltid?"

"Nu och evigt, min Magda... Och hatt skall du ha, så fin som någon ... och kasimirs-shal ... och svart levantins-klädning — det vill jag lofva!"

"Låt oss i himlens namn vända hem, så att jag får lätta mig för far och Nanny!"

Och fars och Nannys lycka var i proportion efter Magdas egen.

* * * * *

Några dagar efter det denna utomordentliga glädjepost blifvit kungjord inom familjen, sutto Magda och far ensamma i salen och uppgjorde sina framtidsplaner.

"Så skiftar Herren glädjen och sorgen!" sade slutligen den gamle. "I höstas ett år se'n såg det annorlunda ut för oss."

"Har jag då glömt det — nej, om jag lefde i hundra år, kunde jag icke glömma den dagen, — då far lemnade oss, och lika litet den dagen, då den hederlige herr Gottlieb förde far tillbaka... I år skickar Ragnar honom resten af pengarna."

"Pengarna kunna vi väl betala, men aldrig hans vänlighet och kärlek... Han kom icke mer till Almvik sedan, och så godt var det, ty det var icke utan att han hade ett godt öga till Nanny, och som hon ändå..."

Gubben hann icke tala ut, innan ett bekant ljud hördes utifrån backen: det var ljudet af ett smällande löf, hvori någon blåste.

"Nej, hvad nu?" ropade Magda, i det hon sprang till fönstret och derifrån hufvudstupa till dörren, den hon slog upp på vid gavel.

"Nå, det är visst, att när en talar om..."

"... hin onde, så är han i förstun!" inföll Gottlieb, i det han med sitt samma glada och hurtiga ansigte inträdde och räckte ena handen åt gubben och den andra åt Magda.

"Välkommen, välkommen, herr Gottlieb!" utbrast den gamle, och hans blick erhöll en ovanlig glans. "Just i dag skulle Ragnar ha skrivit, och som jag nyss sade till Magda, en del af skulden kunna vi väl afbörda, men aldrig i lifvet förmå vi afbörda den andra."

"Nog om det, min gode fader Lönner — jag hade kanske också min egennyttia, då jag så gerna tjenade den lilla familjen i dalen... Men, ursäkta, kvar är Nanny?"

"Hon är ute och fiskar med Ragnar och lille Konrad", inföll Magda, som redan slängt kaffepannan på elden, "och det dröjer icke länge innan vi ha dem här."

"Aha, är styrman Lönner hemma — så mycket roligare: då får jag göra hans bekantskap."

"*Kapten* i vår, herr Gottlieb!"

"*Krono-befallningsman*, om fru Lönner behagar!"

"Hvad — allaredan?"

"Ja, för hela åtta dagar se'n. Men min rätta lycka kommer ej heller förrän med våren, då jag ärnar skaffa mig min egen lilla hushållning."

"Hååå — kanske också någon, som hushållar?" "Det kunde väl hända det!"

Vid dessa ord kastade Magda en förstulen blick på far, som besvarade den. Men Gottlieb afbröt ämnet och talade i stället om saknaden af den beskedlige Calle, hvars bortgång han redan erfarit.

Under den halftimma, som härefter förflöt, visade den unge gästen nog mycken otålighet. Han gick jemt att titta i fönstret och såg ej huru Magda och far småmyste bakom honom.

Slutligen syntes båten — och nu ilade han nedåt stranden. Det var verkligen de båda syskonen som återkommo.

Och liksom en gemensam sympati inom hela familjen i dag fört allas tankar åt samma håll, så hade äfven Ragnars och Nannys samtal hvälft sig kring den unge hjälparen i nöden, Nannys vän... Och så fint hade Ragnar pröfvat tillståndet i systemns hjerta, att han fått veta nästan lika mycket som Calle en gång fick veta. Men huru mycket Ragnar än ville likna Calle i god tro, kände han sig dock icke ega mod att säga systemn något mera tröstande än det, att den omständigheten att han nu blifvit kapten kanhända kunde jemka det ena med det andra, samt att han ville göra allt i verlden för att se Nanny lycklig.

"Åh, jag vet nog det!" hade Nanny svarat ... "Men det är bara på ett sätt jag kan bli det." Efter dessa ord tystnade båda, och under tystnad nalkades de hemmet.

I sin ifver hade Gottlieb så när sprungit ut i viken, der Ragnar på hemfärden drog upp sitt nät. Men den förtjusta häpnad, som vår unge befallningsman erfor, då han fick se Nanny i sina nu så täckt utvecklade behag, tvingade honom likväl att ett par ögonblick njuta af hennes åsyn, innan han väckte henne ur den ljufva tankfullhet, hvori hon syntes försänkt, der hon satt hvilande på åran.

Men Nanny — hvad skola vi säga om henne, då hon igenkände Gottlieb?

Ragnars närvaro tillslöt hennes blyga läppar, men hennes glädjesprittande rörelse, hennes rodnande kind, hennes glänsande ögon talade tillräckligt...

* * * * *

Vi taga nu ett hopp öfver Ragnars och Gottliebs förslå möte, hvilket snarare liknade tvenne bröders än tvenne obekantas; likaledes överhoppa vi första timman af den gemensamma glädjen och kasta blott en sista blick på källan, hvilken ännu hade en liten grön fläck för de tvenne älskande, som der sökte sig en plats att utbyta den enskilda.

"Ser du, min lilla najad, att jag kom tillbaka, ser du att jag har ett ärligt sinne och ett troget hjerta ... och låt mig nu veta, om det är för mig som du blifvit så vacker — sa vacker, att jag blir mer än högmodig öfver min lilla hustru!"

"Hustru — skulle det då vara riktigt allvarsamt?"

"Allvarsamt skall det på intet sätt bli: vi komma öfverens om att ta allting lätt, ty om vi också gifta oss på, såsom ordspråket säger, en koja och ett hjerta, så äro vi ändå ingendera obekanta med kojans verklighet."

"Det är sant!" sade Nanny leende och ännu mer förskönad af sällheten.

"Och nu är jag då..."

"... fästmö!" inföll Gottlieb, i det han jublande slöt henne i sin famn.

Och hvilken jubelfest blef ej hela denna afton i det lilla röda huset!

* * * * *

Då nyheten om Gottliebs förlofning kom till Almvik, spådde patronessan att det skulle blifva "bara eländet af alltsammans". Patron Fabian, som i hemlighet understödde Gottlieb, spådde; men längre fram, då det unga parets såväl ekonomiska som äktenskapliga lycka stadgat sig, vågade han någon gång påpeka att det fans män, som kunde vara ganska lyckliga med en fattig hustru. "Men det", svarade patronessan med eftertryck, "är intet skäl för en fattig man att ej veta skatta den lycka, som tillfallit honom i en rik hustru!"

End of Project Gutenberg's Familjen i dalen, by Flygare-Carlén Emilie

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK FAMILJEN I DALEN: BERÄTTELSE ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™

electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of

the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.